

Dr. R. W. Hynke

UMUČENÍ PÁNE

VĚDOU ODHALENÉ

Dr. R. W. Hynek:

UMUČENÍ PÁNĚ VĚDOU ODHALENÉ.

*Posudek P. J. Ev. Urbana O. F. M.
v „Serafínském praporu“ č. 7-8 1935.*

Strhujícím dílem jest nová knížka Dr. R. W. Hynka: „Umučení Páně dle vědy lékařské a sv. rubáše turinského“, v níž tento známý lékař vědeckým postupem odhaluje dosud neznámé a nepředstavitelné muka našeho Spasitele na kříži. To není zbožná domněnka, *to čteme viditelnýu způsobem* zaznamenáno krvavými stopami na sv. prostěradle turinském, na němž nám je odkrývá při úžasném světle až 20.000 svíček fotografická deska, při světle a do jemností, jakých lidské oko nesnese. Uvažujeme-li o utrpení Páně, nečiníme jinak, než že si je hledíme představit. *Ale zde si nepředstavujeme, zde vidíme to, co předstihuje všechny představy.* - Snad mnohého dojmou vroucí slova mystických spisovatelů, plná lásky k ranám Kristovým, ale to jsou přece jen pojmy! Jak ale působí to, co přímo vidíme?!

Tato kniha dra Hynka jest silnou pomůckou pro zskutečnění duchovního života, jakož i vítěznou zbraní a slávou víry proti těm, kteří by pochybovali o skutečnosti smrti a zmrtvýchvstání Božského Spasitele .

*»Dána bude kniha neznalému
písmen a řečeno mu bude: čti!«
Is. 29, 12.*

U M U Č E N Í
P Á N Ě
V Ě D O U O D H A L E N Ě

Dr. R. W. H Y N E K M. S.

Druhé doplněné vydání

VYDALO ROKU 1936.
NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ,
PRAHA I., KONVIKTSKÁ 5.

NIHIL OBSTAT

Antonius Stříž,
censor

IMPRIMATUR.

Prael. Dr. Theophilus Opatrný, Vicarius
generalis.

Pragae, die 15. Novembris 1935. N.: 15455.

ÚCTĚ PANNY NEPOSKVRNĚNÉ,
nejlaskavější Matičce Boží svatohorské,
jejímžto milosrdensvím před 10 lety
navrácen byl Ukřižovanému
a mystickému společenství Církve
v nejhlubší pokoře připsal její
sodál.

PROHLÁŠENÍ.

Autor tohoto spisku, poslušen jsa dekretů papeže Urbana VIII., prohlašuje, že pokud se zde pojednává o zjevech mimořádných, nepřikládá jim vyšší víry, než jakou připouští Církev katolická, jíž jedině přísluší autoritativní rozhodnutí.

Vysoce váženým pánům: Cav. G. Enrie-ovi, oficiálnímu fotografovi sv. rubáše turinského a prof. dru Antonínu Tonelli-mu vzdávám zde povinný dík za laskavě mi udělené povolení reprodukce jejich snímků v tomto spisku. Stejně i p. dru Alfrédu Fuchsovi za laskavý překlad latinských strof k ranám přesvatým a mistru, akad. malíři J. Kejmarovi za ochotné zapůjčení jeho originálu na titulní list knihy.

Dr. R. W H y n e k.

PŘEDMLUVA K DRUHÉMU DOPLNĚ- NĚMU VYDÁNÍ ČESKÉMU.

Netušil jsem věru při prvním zpracování tohoto spisku, jak obromná ozvěna Ukřižovaného v srdcích lidských bude mu odpovědí. Byl nejen v krátké době rozebrán, nejenom světelné přednášky o tomto tématu těší se obrovské návštěvě a vzrůstajícímu počtu přihlášek, nýbrž týž vychází současně slovensky v Bratislavě, německy v Chebu, italsky pak vybrané statě v Turině, překládá se dokonce do angličtiny v Chicagu v U. S. A. a začíná se polský překlad v Poznani, mimo další možnosti, k nimž německé vydání otevírá cestu.

Je to vskutku úžasná věc:

*Věda po 19 stoletích fotografuje tělo Kristovo,
Věda po 19 staletích zjišťuje přesně lékařsky
všecky detaily i záhady umučení Páně,
Věda po 19 stoletích s nových hledisek odha-
luje ukřižování, věc tak starou a novou zá-
roveň,*

*Střed naší spásy, našeho života a Boha, tu ve sku-
tečné své pozemské podobě zachycen.*

*Pročež můžeme směle s králem Davidem
volati: Vznáší se nad námi jas Tváře
Tvé, ó Pane! Dal jsi radost v srdce
mé.« Ž. 4, 7.*

*A právě tato překypující radost nechť roz-
lévá se dál a dále — — —*

Úvodem.

Původce tohoto jména (křesťanů, byl Kristus, který) za vlády Tiberiovy byl popraven od místodržitele pontského Piláta

Tacitus, Annales XV. 44.

Ještě do nedávna bývalo zvykem různých nepřátelů křesťanství, že prostě popírali historickou osobnost jeho zakladatele, t. j. Ježíše Krista samotného. Než tak mohli činiti pouze z naprosté neinformovanosti či vůbec z neznalosti. Dokonce asi před pěti lety byla v Praze konána debatní schůze na podobné téma, na níž však popiračům Krista dostalo se spasitelné lekce z dějepisu o této věci. Byl jsem sám na ní s počátku přítomen, ale pro různá protimyslná tvrzení odpůrců, zcela neopodstatněná, jsem odtud brzy odešel.

Nepomyslíl jsem si tenkrát, ba ani ve snu by mi to na mysl nebylo připadlo, že by jednou, dokonce velmi brzy moje oči mohly viděti skutečné otisky přesvatého těla Kristova či dokonce vnímati autentické rysy jeho přesvatého obličej. Než dne 11. prosince 1934 samo Večerní České Slovo, tedy list, o němž vůbec nelze říci, že by byl katolicismu nějak nakloněn —, přinesl sensačně působící zprávu: »Věda dnes po 19 staletích fotografuje tělo Kristovo.« Jelikož pak potvrzení odpůrcovo platí dvojnásob, byl jsem touto zprávou přímo elektrisován. Znal jsem sice — dík salesiánským

přátelům v Turině — mnohé o sv. rubáši, jehož tato věc se týká, již z dřívějšíka, leč právě této noticce vděčím za svůj nynější nejživější zájem i za nejmocnější popud k těmto svým studiím.

Než, jak jest tomu s oním historickým důkazem o Ježíši Kristu? Ponechme prozatím stranou historičnost evangelií a dnes nejmodernějšími badáními zjištěný vznik jejich ještě před rokem stým po Kristu. Jest tu jiný velmi závažný svědek, jehož existenci nikdy nikdo nepopíral, aniž jeho listy kromě epištoly k židům bral kdy v pochybnost: sv. Pavel z Tarsu. Týž však píše v II. listě Korintským: *Ei gar egnokamen kata sarka Christon, uketi nyn gignoskomen* — »Ačkoli v jsme znali podle těla Krista.« Podle těla, t. j. osobně, tudíž jeho historickou osobnost —, kdežto nyní známe a sdělujeme jeho mystickou tvářnost a jeho nevystihlá, nepřeběrná tajemství

Pak jest tu historik římský na slovo vzatý, Tacitus, který promlouvaje o pronásledování křesťanů Neronem, praví: »*Autor huius nominis (id es christianorum) qui Tiberio imperitante sub proconsule Pontio Pilato supplicio affectus est* .« čili máme tu nevývratné svědectví jak o historické osobnosti Kristově, tak i jeho palestinské popravě. Podobně totéž dosvědčuje Plinius ml. v listě císaři Trajanovi. Rovněž Suetonius v životopise císaře Claudia, kap. XV. a židovský dějepisec Josephus Flavius ve svých Starožitnostech židovských kap. XX., 9. Tedy těmito pohanskými osobnostmi prokázáno jest totéž, co jinak přesně zaznamenávají listy papeže Klimenta I. (zhynul r. 103) a sv.

mučedníka Ignacia antiochejského, jenž r. 109 za císaře Trajana byl v římském Colloseu předhozen lvům

Stojí tu devatenáct století Dílo Kristovo různými přívaly bouří a vichřic otřásané, ale nezníčitelné, nerozborné a to že by nemělo míti svého Zakladatele? A strašlivá pronásledování statisíců v prvých staletích naší éry byla vytrpěna k vůli osobě neexistující? Odpůrce křesťanství, aby mohl nevěřiti, musí přijmouti za důkazy své nevěry příliš mnoho věcí protimyslných, ba nemožných.

Kdo vnitřně prožil křesťanství, tomu se stala samozřejmostí, živou skutečností nejen historičnost osoby Kristovy, ale i Jeho Božskost. Ostatně dnes v troskách leží všechny kdysi hrdé náporů protikřesťanské: liberalism, marxism, positivism, realism atd. ve všech svých odstínech a odnožích. Dohrály prostě a definitivně svoji úlohu démonickou. Dnes již žhoucí volání doby nezní: byl vůbec Kristus, ale — jaký byl! Ukažte nám Krista, naši Spásu jedinou! Ukažte nám Krista co nejživotnějšího! Co nejvýše vyzvedněte jeho zářící Kříž, aby vzhůru k němu mohly býti přitahovány naše duše a srdce z bahna, špíny, chabosti, bídy, beznaděje, zoufalství našich dnů. Přiblížte nám co nejvíce toho jediného **V ů d c e**, než v křečích šílenství zhyneme všichni!

Nikdy nebyla bída našeho pokroku a nejvyspělejší humanity — přiblíživší se nejvíce pravěké zvířecnosti — a technické kultury hlubší, než právě dnes! A nikdy neskonalá Slitovnost Boží nebyla nám bližší způsobem její nevyslovitelné, vše převyšující lásce vlastním!

Nuže, sama nevěra odzbrojena je čímśi, co srdce naše plní přetékaající radostí, že totiž právě v našich dnech podařilo se nám vědecky zajistiti a prokázati památku nad jiné historickou a důležitou a ta jest sv. rubáš turinský, o němž a jeho vztazích k vědě lékařské i k mystickým ohlasům Ukřižovaného, t. j. stigmatisovaným, pojednáno býti má v následujících řádcích.

Nám v Ukřižovaného věřícím nemůže být užitečnějšího a plodnějšího zaměstnání pro veškeren náš život přirozený a nadpřirozený, než obírat se co nejčastěji přehořkým Umučením Páně. Překrásně nás k tomu vybízí Tomáše Kempenského »Zlatá kniha O Následování Krista«. Stejně u příležitosti svého kázání o Konnersreuthu neohrožený kardinál mnichovský Faulhaber vyzývá k témuž návratu ve svaté rány Páně. »Ve svaté Svě rány ukryj mne,« volá k Spasiteli v proslulé své modlitbě sv. Ignác z Loyoly. Kříž, t. j. hlásání Krista Ukřižovaného, jest vrcholem apoštolátu a vší moudrosti sv. knížeti apoštolskému Pavlu. Kříž se stal celou knihovnou, z níž načerpal veškeru svoji moudrost sv. Bonaventura, následník serafínského světce. Stejně byl veškerou moudrostí Boží i plamenem lásky všem velkým karmelským mystikům, sv. Terezií z Avily počínaje a sv. Terezičkou z Lisieux konče.

Toto Umučení Páně činí nám přímo hmatatelným posvátná relikvie sv. rubáše turinského. Tato jedinečná památka našich dějin křesťanských nebyla nikdy a nijak odmítnuta pravými nástupci Petrovými. Naopak celá řada vynikajících papežů stala se jejími horlivými ctiteli a příznivci. Tak byli to zejména papežové:

Pavel II., Sixt IV., Julius II., jenž k počtě této památky dal složití officium, Lev X., XI. a XIII. Dále Klemens IV., VII. a VIII., Jan XXII., který složil dokonce na sv. rubáš báseň, Benedikt XIII., XIV. a XV., Pius VII., IX., X. a XI., t. j. náš nynější sv. Otec, který znovu obdařil odpustky 500 dní a za obvyklých podmínek i plnomocnými kratičkou modlitbičku k uctění této drahocenné relikvie pronášenou. Tudíž celkem 18 nástupců sv. Petra. — Přes to sv. rubáš turinský nikdy nebyl a není žádnou naukou, žádným článkem víry, neřku-li dogmatem katolické Církve.

Může tudíž kdokoliv týž svobodně za pravý uznávati či jej popírati. Než, k obojímu musí míti dostatečné znalosti a vědomosti. Bez nich stejně jako při všech věcech denního života nikdo k debatě se nepřipouští. Před objevy Entieovými r. 1931 bylo dokonce dosti učených kněží, kteří se proti němu stavěli, ale dnes po přesvědčivých, přímo senačních objevech fotografických a lékařských, těžko, velmi těžko dá se proti jeho autenticitě cos rozumného namítati.

Především lidem dobré vůle, čistých očí a otevřených srdcí určeny jsou následující řádky. V nich o svatém rubáši shrnuto bude v jediném, úžasném záchvěvu srdce a vůle snad více než jinak množství skvělých postních kázání a úvah mohou docílit. Snad více než co celé legie křesťanských i mimokřesťanských malířů, sochařů i výtvarníků pokoušely se kdy zachytiti a nejvýmluvnější spisy theologů nám chtěly přiblížiti. Anebo co našemu duchovnímu zraku tlumočily úchvatné vidiny stigmatizovaných žen

A. Kat. Emmerickové a Terezie Neumannové z Konnersreuthu.

To vše pokusím se co nejživěji a nejplastičtěji znovu před naše oči i srdce předvésti ve spisku o podivuhodném dokumentu turinském. Ukřižování Páně, Oběť Kalvarská, tot střed naší spásy, děj, který naprosto změnil tvářnost naší planety, ba i kosmu vůbec!

Nejen pro celé lidstvo staly se tyto rány Muže bolesti záchranou a vykoupením z područí mocí temnot a zla, které právě nyní vůči Dobru Věčnému se šikují k poslednímu boji, ale nad to pro každou duši jednotlivcovu jsou úžasnými zdroji mystického života, pravé artézské studně nesmírných milostí, požehnání, posvěcení —

Jestliže pak sv. rubáš turinský chová skutečně přesvatou Krev Páně, za nás prolitou — jak o tom nemůže být ani pochybnosti — stopy nejděsnějšího utrpení, z nekonečné, nepochopitelné, přímo Božské lásky, za nás podstoupeného, jestliže tu zachycena jest fotoaparátem zcela věrně a historicky přesně jeho Přesvatá Tvář, plná ran, bolesti, ale i něhy a majestátu Života, zdřimnuvšího si na okamžik v objetí smrti. pak máme v něm nové, úchvatné, historické potvrzení naší víry!

A nemůžeme býti ani dosti vděčni Prozřetelnosti, aniž nalézt pro ni dosti slov díky za přenesmírnou radost srdcí našich, že konečně se dostalo nám pravé, zaručené podoby, skutečného portrétu Kristova.

Zde vidíme bezprostředně, hmatáme přímo a dotýkáme se téměř Osoby Spasitelovy — skorem zcela tak jako Miláček Páně, sv. Jan, na po-

čátku svého evangelia a svých listů o tom svědčí
a hlásá: Spasitel sám znovu přichází
svým viditelným zjevem mezi nás!

»Ano, přijdu brzy.

Amen příd'. Pane Ježiši!«

Zj. 22, 20.

Touha staletí křesťanských - - - .

»My však hlásáme Krista ukřižovaného, židům pohoršení, pohanům bláznovství, ale těm, kteří povoláni jsou. Krista, Boží to moc a Boží moudrost.«

I. Kor. 1, 23, 24.

Co člověk miluje, po tom stále touží. Přeje si to pořád míti u sebe, ať již ve skutečnosti či pouze v zobrazení. Zvláště je-li to osoba milovaná: snoubenka, otec, matka, dítě, vynakládá všechno, aby si opatřil její podobiznu, která by mu připomínala její drahé rysy. Natož jakým středem touhy bylo od pravdávna míti věrný obraz osoby nejvzácnější, samého Božského Spasitele!

Leč v židovském národě zakázáno bylo samotným Mojžíšem pořizovati jakékoliv podoby lidské, natož pak Boha, jehož jméno (Tetragrammaton) bylo dokonce zakázáno i vyslovovati. Teprve hellénské umění zachycuje nám v katakombách symbolicky Krista jako spanilého mladíka, bezvousého, jenž pak v IV. století zobrazen byl nejlépe v proslulé soše dobrého Pastýře. Mladík ideální krásy, nesoucí na svých ramenou ztracenou ovci, stal se tu zosobněním samotného Syna Božího!

Ukřižování Páně však dlouho nemohlo býti předmětem tvorby umělecké, jak vystižně dovozuje ve své knize prof. Dr. Cibulka (Ikonografie starokřesťanská a zobrazení Ukřižovaného). »Nezahalené zobrazení Ukřižovaného bylo právě tak nemožné jako nezahalené kázání o něm — nevěřícím se mohl snadno státi

obraz Ukřižovaného terčem posměchu . . . Další překážkou byl ponižující ráz smrti na kříži . . . V antickém umění zobraziti tuto potupnou smrt bylo by bývalo nemožným nevkusem. Ukřižování bylo však nejpotupnějším trestem, užívaným jen pro nejhorší zločince stavu otrockého (Cicero). Až když úctou k nalezenému kříži týž pozbyl své potupné povahy, zmocňuje se triumfální pojetí námětu Ukřižovaného. Ukřižovaný netrpí na kříži, nýbrž vítězí nad smrtí!« A tu zobrazován býval v tunice, t. j. v antickém spodním šatě, jak krásné toho doklady můžeme vídat na foru římském v prastarém mariánském chrámě Sta. Maria Antiqua. Seskupení osob před křížem dle pojetí jerusalemského vystřídáno bylo pak pojetím syrským, které umožnilo nejranějšímu středověku vzývati Ukřižovaného na svých oltářích i v rozličných památkách. Odtud pak gotikou, renesancí i moderním uměním dostalo se obrazům tragedie Golgotské co největšího rozšíření.

Z celé postavy byla to sv. Tvář a hlava Kristova, která odjakživa poutala a lákala k sobě pohledy věřících. Stejně i umělcům byla zkušeným kamenem jejich zdatnosti a vkusu. Druh sv. apoštola Pavla, sv. Lukáš, »lékař milený« a malíř prý zároveň, zanechal nám prý nejstarší portrét Páně, jak uctívá se podnes v Sancta Sanctorum v Římě pod jménem: »La sacra tavola«. Ještě ve starověku proslulým se stal obraz tváře Kristovy, zvaný »Z Edessy«, jež prý sám Spasitel poslal mezopotamskému králi Abgarovi. Přes Cařihrad dostal se do Janova, do chrámu sv. Bartoloměje, ale jest již sotva znatelný. Pochází z II. století naší křesťanské éry. Dobrá kopie jeho na-

lézá se však ve španělském Escuriale. Tak zvaná sv. Tvář čili rouška sv. Veroniky (Berenice či Vera-ikon?), chovaná a uctívána v Římě, jest vlastně dosti nedokonalý positiv obličej Kristova, dle podání vzniklý na roušce, kterou dle legendy z útrpnosti tato sv. žena podala k utření Spasiteli na křížové cestě.

Jedna její odrůda je t. zv. svatá Tvář z Toursu, namalovaná dle různých pramenů zbožným malířem Dupontem v tomto městě, kterou vídáme držeti sv. Terezičku z Lisieux, jejíž řeholní jméno bylo nejen od Ježíška, ale též i od svaté Tváře. Táž za svého pozemského života zemřevší koncem zaří 1897, nedočkala se ani první fotografie Tváře Páně, teprv v květnu 1898 od S. Pia zachycené, natož oné úchvatné podobizny Enrieovy. Než přes to jak žhoucí láskou zaplálo její srdéčko k této deformované Tváři Muže bolesti, kterou po její smrti její sestra Celina, duchovněně podala ve známé kopii. Touto zejména papež Pius X. byl přímo nadšen a zvolal: »Obraz nejsvětější Tváře jistě vydá svoje přenádherné plody v duších rozjímajících přehořké umučení Páně.« — Obojí tato památná zobrazení Kristova jsou pro nás důkazem, že před vynalezením fotografie nikdo nedovedl si vůbec ani pomyslit otisk obličej Páně v negativu. A takým jsou skutečné otisky těla Kristova na hrobním plátně turinském.

Ještě bylo jedno proslulé antické zobrazení tváře Spasitelovy, t. zv. »Kristus smaragdový«, uloupený při konečném dobytí Cařihradu Turky z pokladnice byzantských císařů. Sultán dobyvatel Bajezid II. však jej vyměnil za svého zajatého bratra, poslav jej darem papeži Innocenci VIII.

Shoduje se úplně s popisem Kristovým v apokryfním listu Pilátově, zaslaném prý císaři Tiberiovi, o němž se zmíním v předposlední kapitole přítomného dílka.

Od mosaik pozdní antiky, zvlášt v Ravenně v úchvatných barvách dochovaných, a ztrnulých ikon řeckých a pravoslavných, zobrazení Spasitelovo doznává náhlý přechod k nesčíslným výtvořům primitivismu ranného středověku.

Odtud pak neseno jsouc žhavým náboženským cítem, stalo se cílem i chloubou malířství jak gotiky tak i renesance, baroka i doby nejnovější, kdy každý z velkých mistrů dokonce mnohokrát zkoušel svůj talent i štětec s větším či menším zdarem na zachycení předrahých rysů podoby Kristovy, ať v celku či jen v obličejí. Nestal bych vypočítávati všechny slavné italské mistry fra Angelicem, Raffaelem počínaje a Tiziánem konče, vedle všech Rembrandtů, Van Dycků, Rubensů, Velasquezů, Graecců, Murillů, Q. Reniů atd., až po překrásnou Kristovu tvář od Gabriele šl. Maxe, již odtud z Prahy můj známý krajan odvezl si v originále do Buenos Aires.

Vše to jsou díla umělecká sice nesmírné ceny, jímž jako více méně nedokonalým pokusům o nedostižitelné a původní chybělo přec a povždy chybět bude jediné, to nejdůležitější: Jsou to jen inspirovaná díla lidská, jimž teprve nejmodernější věda fotografická na sv. rubáši turinském objevila soupeře nepřekonatelného v autentické, pravé, původní svaté Tváři Kristově. Tato skutečně jest lidskou a Božskou zároveň. Ani z daleka nemůže se jí vyrovnati nižádné dílo rukou lidských, ani sebe dovednější a umělečtější

Dějiny sv. rubáše turinského.

» obrátě se pak lid můj
modlil by se mi a hledal tváře mé
i já vyslyším jej s nebe . .«

II. Par. 7, 14.

Tato na výsost zajímavá a jedinečná památka, jíž právem se přisuzuje, že asi 36 až 42 hodiny hostila tělo Spasitelovo, má svoje poutavé dějiny. Jest to vskutku vedle dřeva sv. Kříže nejvelkolepější relikvie křesťanstva, neboť s úžasnou věrností nám dochovala otisk celého těla Kristova s veškerým jeho překrutým umučením. Předem mnou v malé brožurce z r. 1934 pojednal o ní dp. spirituál arcib. semináře, náš známý publicista P. Ant. Stříž. (Vinice Páně, roč. V čís. 3.)

Všichni čtyři evangelisté zaznamenali shodně, že »Josef z Arimatie, tajný přívrženec Kristův ve veleradě, dodav si odvahy, přišel k Pilátovi a žádal jej za tělo Ježíšovo. Pilát však se podivil, že by již byl mrtev a povolav k sobě setníka, otázal se ho, zdali již zemřel. A zvědév to, daroval tělo Josefovi. Josef pak nakoupiv tenkého plátna (řecky agoráras sindona) a sňav ho (s kříže), obvinul ho v plátno a položil do hrobu«. (Mar. 16, 43 až 46.) Sv. Jan pak proti prvním třem evangelistům, kteří ono plátno nazývají *s i n d o n*, mluví o prostěradlech (*othonia*) a zmiňuje se o Nikodémovi, že »přinesl smíšeninu myrrhy a aloe, asi sto liber« (t. j. našich asi 31 kg). »I vzali tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly a vonnými věcmi, jak jest u židů obyčej pochovávatí.« (Jan 19, 39, 40.)

Dále vypravují nám všichni evangelisté shodně o ženách, které následujícího dne po sobotě přišly časně ráno ke hrobu, aby pomazaly Ježíše, ale uzřely již kámen odvalený a hrob prázdný. Sv. Jan stejně se sv. Lukášem vypravují, že oba učedníci Páně, Jan, miláček Páně a Petr přišli ke hrobu již prázdnému a naklonivše se, uzřeli prostěradla, ana leží o sobě, ale potní roucho stranou svinuté (*choris entetyligmenon*). Francouzi až podnes i sv. rubáš turinský nazývají *st. Suaire* (potní roucho).

Jistě, že ona plátna, zvláště toto poslední, nezůstalo nepovšimnuto a že tyto věci, posvěcené tělem Bohočlověka a jeho přesvatou krví, těšily se zvláštní úctě a ochraně u prvých křesťanů, třebaže se o nich nic bližšího nedozvídáme. Péčí sv. Heleny soustředily se památky umučení Páně v Cařihradě, v nově založené metropoli jejího syna Konstantina. Historik byzantský, Niceforos Callistus ze XIV. století, zaznamenává, že císařovna Pulcheria (399—453) uložila posvátná hrobní plátna, která dostala od císařovny Eudisie, v nově postavené cařihradské basilice S. Maria v Blankernách. Tam o nich se zmiňuje sv. Braulion, biskup saragozský (VII. stol.), a sv. Jan Damascenský (VIII. stol.) a Vilém, biskup tyrský, r. 1171, kterému je ukázal mezi svými poklady sám byzantský císař Manuel Kommenos. V červnu r. 1201 M. Mesaritis obhájil je proti uchvatiteli J. Kommenovi.

Sv. rubáš s otiskem těla Bohočlověka těšil se v řecké církvi nesmírné úctě a známosti. Byl dokonce směrodatnou památkou umučení Páně pro vytvoření řeckoorientálního kříže, jak v dokumentárním článku dovodil P. Cojazzi, red. turin-

ské *Rivista dei Giovani*, roč. XIII., čís. 5. Týž kříž, jak známo, chová dvě vodorovná ramena a dole pak třetí, šikmo jdoucí od prava nahoře nalevo dolů. Nejhořejší krátké značí tabulku s trojjazyčným ortelem smrti, prostřední nejdelší jest skutečně rameno kříže zfalcovaného (*crux immissa*) a nejdolejší pak šikmá jest domnělá opora nožní, zvaná *suppedaneum*. A proč jest šikmá? Protože na sv. rubáši prostým okem vidíme (neznajíce, že jest to otisk, pravý fotografický negativ), že pravá noha jest zkrácena, levá pak prodloužena. Tudíž byla-li tu nějaká opora nožní, musela probíhati šikmo směrem výše naznačeným. Zejména kupole chrámů v moskevském Kremlu vesměs měly podobné kříže. Tedy opět jeden důkaz, že sv. rubáš nemohl vzniknouti teprv ve Francii v XIV či XIII. století, což jest historicky zvlášť důležité.

Vysoce zajímavý další doklad z obřadů pravoslavné církve sdělil mi *Spectabis* prof. dr. Babor z Bratislavy. Tato církev uctívá vlastně celý rok sv. hrob Páně, v němž na širokém prostěradle zříti lze namalovanou postavu muže se zkříženýma rukama. A při slavných obřadech Vzkříšení kněz nosí týž obraz s ramenou mu splývající, což se zove »plachtěnica«. Což je to jiného, než nový důkaz o tom, že sv. Sindon od pradávna v této církvi byl znám a uctíván?!

V roce 1202 viděl jej v Cařihradě rytíř Robert de Clari. Roku 1204 dobyla však tohoto města čtvrtá křížácká výprava a při dělení kořisti dostal jej za odměnu Otto de la Roche, vůdce vojsk markýze z Montferratu. Týž poslal jej svému otci, který jej svěřil kol r. 1206 biskupu Amedeovi v Besanconu. Tamtéž bývalo častěji v bi-

skupském dómu i vystavováno. Leč r. 1349 shořela kathedrála v Besanconu, kde sv. rubáš byl uschováván a týž na rok zmizel, aby znovu, leč poškozen, objevil se v Lirey v Champagni. Tam byla zhotovena jeho kopie, která byla poslána do Besanconu, leč posléze r. 1794 za revoluce francouzské, na rozkaz »Komitétu pro veřejné zdraví«, spálena. Originál však zůstal v rukou rodu Charny. R. 1418 nový pán v Lirey, hrabě de la Roche st., Hyppolit, oženil se s Markétou di Charny. Tato v květnu r. 1452 daruje sv. rubáš dceři cyperského krále, provdané za Ludvíka I. z rodu Savoia, v němž pak zůstává až podnes. Týž rod jest rodem královským sjednocené Italie a opatruje tuto převzácnou relikvii s největší úctou a péčí. Tehdy sídlil v Chambery a sv. rubáš byl tam chován v kapli, která se po něm nazývala »Svatou kaplí«.

Za zmatků kalvinistických a hugenotských v noci z 3. na 4. prosince r. 1532 tato nejvzácnější památka křesťanstva málem nepadla za oběť plamenům, které zachvátily tuto kapli. S nasazením vlastních životů pronikli jich mořem dva františkáni, klíčník vévodův a kovář, který na hořícím oltáři vylomil zámky a osvobodil v krajním nebezpečí se octnuvší sv. rubáš ze stříbrné skříně, již již se roztékající. Podstoupila tehdy po druhé tato přesvatá památka svoji zkoušku ohněm a první vodou, jak se v následující kapitole zmíním. Ale odnesla to osmi symetrickými těžkými spáleninami, které byly za dva roky po té v r. 1534 v klášteře chamberských Klarisek dosti primitivně vyspraveny.

V následujících těžkých zmatcích válečných bloudil sv. rubáš po mnohých krajích francouz-

ských, byl též v Belgii uschován, kde jej kopíroval proslulý malíř Albrecht Dürer z Norimberka (r. 1516), pak opět v Nizze, až posléze vévoda Emanuel Filiberto Savojský k vůli Karlu Boro-mejskému dal jej přenést r. 1578 do Turina, kde již zůstal v kapli zámku vévodského. Tamtéž r. 1613 spatřil jej sv. František Saleský a r. 1639 svatá Jana de Chantal. Proslulý architekt Guarini vystavěl pro něj r. 1694 nádhernou kapli v královském paláci hned za presbytářem dómu z působivého černého mramoru a tam spočívá v drahocenné stříbrné schráně na skvostném oltáři od Bertoliho.

Slavný apoštol pravosti sv. rubáše, býv. profesor fyziky a chemie na salesiánském lyceu Valsalice, P. Noguier de Malijay, vypočítává ve své knize veškerou do roku 1930 vyšlou literaturu a všechna veřejná vystavení této posvátnosti. V minulém století byla veřejně uctívána v r. 1814, když král Vittorio Emmanuele I., po pádu Napoleonově se opět vrátil do své residence v Turině. Roku následujícího poctil ji papež Pius VII., vracející se z Fontainebleau ze zajetí francouzského, a r. 1822 pozdravil ji nastupující král Carlo Felice.

V roce 1842 oslavena byla svatba krále Vittorio Emmanuele II. s Marií Adelaidou veřejným uctíváním této relikvie hrobního plátna Spasitelova. Totéž bylo roku 1868 při svatbě krále Umberto s Margheritou. Poslední pak veřejné zpřístupnění této památnosti v minulém století bylo u příležitosti turinské výstavy posvátného umění v r. 1898, a to od 25. května do 2. června, a tehdy po prvé byla fotografována nadšeným amatérem advokátem Secondo Pia, jehož fotografické

zachycení sv. rubáše vyvolalo světový rozruch, trvající podnes.

Ve XX. století pak stalo se tak až r. 1931 opět u příležitosti sňatku prince Piemontského s dcerou belgického krále Alberta, Marií Josefou. Tehdy, ve dnech 3. až 24. května, shlédlo tuto nesmírnou vzácnost křesťanství na dva miliony lidí a cav. G. Enrie, fotograf z povolání, fotografoval ji dvakráte na různé desky. Poslední pak výstav sv. rubáše byl předloni u příležitosti 1900letého výročí Umučení Páně, ve dnech 24. září až 15. října 1933, při němž oficielně se již nefotografovalo.

Sv. rubáš prostým okem.

»Vyprahla jak střepina má síla
a jazyk můj k podnebí přilnul . .
rota lidí zločinných obléhá mne. Zbod-
li ruce mé i nohy moje. Mohou sčítat
všecky kosti moje. Rozdělují sobě
roucha má a o oděv můj metají los.«

Z. 21, 16—19.

»Povržen byl a nejposlednějším
z lidí, mužem bolesti, zkoušeným
v utrpení . . tupen byl, že jsme si
ho nic nevážili.«

Is. 53, 3.

Když předeslali jsme dějiny této převzácné relikvie, pokusíme se podat její přesný popis. Především, jak ji vidí naše pouhé oko. Sv. rubáš turinský jest zaručeně původní antické, čistolněné plátno, zdělí 4 m 36 cm a zšíří 1 m 10 cm, tedy dostatečné, aby plně zakrylo mrtvolu muže, měřícího i 1 m 80 cm!

O jakosti jeho ponechejme slovo textilnímu odborníku cav. Virginio Timossimu, sekretáři syndikátu fašistických znalců v Turině, jež cituje cav. Enrie ve své knize o sv. rubáši (str. 66): »Sv. rubáš (italsky Sindone), po židovsku sadin, t. j. široké plátno, hodící se k různým účelům, jest celolněné, husté, neprůhledné, utkané z příze hrubé, nestejnoměrné (ručně předené) a ze surových vláken. Dostava této látky má na 1 čtv. cm 40 nití osnovních a 25 útků na cm. Vazba je (čtyřvazný) kepr diagonální, lomený po vzoru starých damašků jako klas v pruzích as po 1 cm, t. j. 40 nití a vykazuje zřejmě stopy nedostatku rukodílné domácí výroby (nepravidel-

nosti ve vazbě i hustotě). Lze pak přibližně stanovit jemnost příze, která odpovídá čís. 70 osnovy dle angl. číslování pro len a čís. 50 příze útkové.« Vedle toho praví Timossi, že vlastností čistého plátna jest dokonale absorbovati čili ssáti, kterážto okolnost velmi přispěla k nadměrné dokonalosti těchto otisků.

Plátno toto bylo znalci prohlášeno za skutečně původní antické plátno, odpovídající přesně zaručeným antickým plátnům orientálním. V r. 1902 předložil archeolog baron du Teil »Národní společnosti starožitníků Francie« rubáš, zhotovený přesně dle téhož vzoru, šířky atd., jenže delší, pocházející z vykopávek v Antinoe v Egyptě. Spisovatel Noguier de Malijay odvolává se dále v tomto ohledu na rubáš hrobky krále Kha (16. stol. př. Kr.), objevené slavným Schaparellim a jím v museu turinském zrekonstruované.

Tedy na tomto, dnes poněkud nažloutlém, širokém hrobním plátně, vidíme pouhým okem dosti zřetelné obrysy mrtvoly mužské, značně vysoké, a to s obou stran, zepředu i zezadu otisknuté. Tyto dvojnásobné otisky povstaly tím, že mrtvola položena byla naznak na jednu polovinu téhož pohřebního prostěradla a zanechala tu obrysy týlu hlavy, krku, zad, svalstva pánevního i dolních končetin ze zadu. Druhá pak polovina přes hlavu byla přehozena vpřed, takže na sobě otiskla obličej, prsa, zkřížené ruce a dolní končetiny ze předu. Tímto způsobem byla v jediný kus plátna, značně delší, hlavně pak širší, zahalena a zrakům lidským ukryta celá mrtvola. Nejnázorněji tento způsob použití sv. rubáše zachytil na své miniatuře Giulio Clovio, žák Raffaelův,

což lehce na kterémkoliv menším předmětu můžeme si sami znázorniti použitím ručníku.

Vedle této dvojité postavy jest na sv. hrobním plátně nejnápadnějším zjevem, že podle ní po celé délce táhnou se dvě řady temných skvrn, uložených symetricky. Tyto s počátku dost rušivě působí na pozorovatele. Probíhají po celé délce na rozhraní první a druhé a pak třetí a čtvrté čtvrtiny, takže otisky mrtvoly jsou jimi jakoby orámovány. Na prvý pohled poznáváme, že se tu jedná o propáleniny, které bohudík spálily jen částečně ramena a paže (záloktí) obou figur zepředu i zezadu, ale jinak nejdůležitější části otisků zůstaly nedotčeny. Propáleniny pak na vrcholném stupni byly dokonalé, takže ztracená tkáň musila býti vyspravena záplatami, což opět na prvý pohled zjišťujeme. Vedle nich pak v různých stupních zuhelnatění a tomu odpovídající barvě vyskytují se místa, kde poškozené hrobní plátno ještě drží pohromadě. Jest pak osm největších poškozenin, které celku sv. rubáše dávají nezapomenutelný ráz.

Jsou to památky a zkoušky ohněm, které sv. prostěradlo přestálo při požáru Svaté kaple v Chamberách r. 1532, jak svrchu bylo řečeno. Jejich symetričnost sama odhaluje svůj původ v tom, že sv. rubáš při požáru ve stříbrné schránce uložený, byl mnohonásobně přeložen a když žářem ohně tato počala se taviti, jediná velká krůpěj tekutého stříbra propálila tyto symetrické otvory i zuhelnatěliny. Prof. dr. A. Tonelli ze salesiánského lycea Valsalice v Turině, známý badatel v naší otázce, stanovil přesně způsob tohoto složení, které bylo učiněno 4krát na šířku a 12krát na délku, čili sv. rubáš byl zmenšen na

jednu čtyřicetiosminu svých rozměrů na 27×36 cm, což byly přibližně rozměry stříbrného pouzdra, o němž historik požáru z r. 1532 výslovně praví, že se již roztékalo, Tehdy rubáš obstál ve zkoušce ohněm již po druhé.

V tutéž dobu vznikly na této převzácné památce ještě druhé symetrické skvrny, ukazující na jiný původ než propálení. Přirozeně, aby tato přesvatá relikvie mohla býti vytažena z rozpáleného pouzdra stříbrného, musilo býti značně ochlazeno vodou. Nuže, tato voda vytvořila řadu pěti kosočtverců uprostřed plátna probíhajících s okraji jakoby vroubkovanými nebo vystřiženými. Jim pak po stranách odpovídají přesně jiné půlkosočtverce na znamení, že rovněž toto vše bylo způsobeno přeložením. Zvláštností pak jest, že místa takto znamenána jsou ta, která přívalem hasící vody zůstala suchá a nedotčená, kdežto celé ostatní plátno bylo jí promočeno. Nuže, chemickým badáním tato věc byla plně vysvětlena. Aloe, jímž sv. rubáš byl prosycen, působením čpavku vytváří dvě složky barvitě: aloetin a aloin. Prvá jest naprosto ve vodě nerozpustná, tudíž nezníčitelně zbarvuje plátno a tvoří hlavní podklad otisků sv. rubáše svým růžověhnědým odstínem. Pakliže aloin ve vodě rozpustný po požáru v Chamberách ještě zintensivněl, oživila se tím veškerá kresba obrysů mrtvoly až na ona jaksi mdlejší místa svrchu popsaných kosočtverců a jich polovin. Tak prošel sv. rubáš vedle silné zkoušky ohněm ještě svojí zkouškou vodou, která každý falsifikát by musila smýti aneb nenapravitelně poškoditi.

A kdy se přihodila prvá zkouška ohněm? V Besanconu r. 1349, o níž jsme se v dějinném

přehledu byli zmínili a po níž pak zůstaly okrouhlé spáleniny co díry mezi oběma otisky postav a pak ještě několik drobnějších podél kyčlí, zvláště vzadu. Zjistil to bezpečně svým rozbořem inž. G. Porché z Versailles. Ve středověku pokládány byly tyto propáleniny za otisky nějakých řetězů.

Ještě musím něco předeslati, a to zvlášt nápadnou věc, že totiž na fotografiích sv. rubáše vidíme jakési nepravidelné, silně světlé neb černé čáry (dle toho, jestli táž jest positivem či negativem). Při intensivním osvětlení fotografickém jeví se nám takto záhyby nebo zřásnění sv. plátna hrobního, které povstaly při svinování jeho dovnitř na středověké ještě podšívce. Nedají se většinou vůbec odstraniti. Porovnáme-li celkové fotografie z r. 1898 a 1931, jest nám nápadný menší jich počet na posledních snímcích. Prvá fotografie vykonána na sv. rubáši pod sklem a v rámci, kdežto před 4 roky sám kardinál Fossati, přítomný při fotografování Enrieově, namáhal se se svojí družinou napínáním sv. plátna tyto záhyby co nejvíce odstraniti. Avšak zvláště u hlavy Kristovy ze předu se to nepodařilo. Zůstaly tam dvě rýhy, přesně totožné na obojích snímcích. Jelikož pak fotografováno při velmi intensivním osvětlení, chybí v místech těchto řas jakákoliv struktura plátna i otisků.

Nejhlavnějším ale zájmem pro nás jest již zmíněná postava lidská muže, skonavšího v nejlepším svém rozmachu sil, otisknutá ze předu i ze zadu. Je vzácně vysoká a do poslední písmenky nese veškery stopy Umučení Páně, jak souhlasně vylíčili je všichni evangelisté. Přirozeně, že tato okolnost dovede do nejvyšší míry vystupňovati

naši zvědavost, zvláště když minulá staletí tušila sice, že tu jde o otisky mrtvoly muže, ale jaksi deformované. A po celé toto období do konce minulého století byly to hlavně stopy přesvaté krve Kristovy, které byly předmětem nejhlubší náboženské úcty. Otiskům se tehdy jen nedosta- tečně rozumělo a, jak uvidíme, do vynalezení fo- tografie ani rozuměti se nemohlo!

Barva sv. rubáše jest bílá, slabě nažloutlá s narůžovělým nádechem a otisky mrtvoly na něm jsou přísně jednobarevné: seppia, t. j. růžo- větmavohnědé. Bez zřetelných přesných obrysů přecházejí tyto do svého okolí, v něm se ztráče- jíce. Takto nejlépe se dá vystihnouti slovo ital- ských popisů »contorni sfumati« (obrysy se ztrá- cejí jako dým a pára). Pouze tam, kde spatřuje- me krevní skvrny, přechází barva jejich, již zcela přesně ohraničených míst, v barvu silně rezivou.

Svrchu zmíněný průkopník pravosti sv. ru- báše, dr. Ant. Tonelli, vyzveduje ve svých obha- jobách téhož tyto charakteristické vlastnosti otisků, které příslušně doplňuji a rozvádím.

Jsou předně přísně jednobarevné. Místa nej- světlejší jsou prostě přirozenou barvou sv. lněné- ho plátna, nemajícího na sobě vůbec žádných stop nějakého barviva, což nezvratně prokázaly zvětšeniny fotografické.

Otisky postav vytvořeny jsou granulemi, t. j. zrníčky hustě vedle sebe seskupenými. Jsou tím intenzivněji zbarvená, čím bezprostředněji mohla mrtvola, v tomto sv. rubáši zabalená, pů- sobiti na zrníčka aloe a myrrhy, jimiž toto plátno bylo hustě posypáno. Otisky pak vznikly tím způsobem, že aloe alkalickými výpary těla bylo proměněno v nerozpustné barvivo aloetin, které

tvoří hlavní podklad celého tohoto záhadného a zajímavého zjevu.

Otiskům těmto chybí přesné obrysy, přecházejí volně, či lépe řečeno ztrácejí se ve svém okolí. Jest tu dán nepřetržitý, plynulý přechod od nejintenzivnějšího růžověhnědého zbarvení do nažloutlé bělosti původního plátna. Nejlépe to viděti lze na pozitivu obličeje Spasitelova v přirozené velikosti, kde obočí, nos, tváře, knír, vous, dolní ret atd., vše jest značně tmavé a podobným »vytracením« mizí v okolí.

Naproti tomu otisky ran, krve a pod., pokud ovšem hrubotkané plátno to připouští, mají zcela jasné a přesné ohraničení a barva jich jest sytě rezatá.

Otisky ze předu dávají nám podobu lidského těla s podivuhodnou přesností, ba krásou, na niž naprosto žádný středověký umělec nestačil. Jsou vytvořeny s takovou dokonalostí, že by byly jediné důstojným výtvozem Michelangelovým. Jsou tu sice menší nedokonalosti (na př. poněkud větší rozměry kyčlí i hrudníku, aneb obličej příliš zúžený), než přes to veškery proporce těla jsou tak zcela přirozené, že jen největší umělkyně, mistrovská ruka přírody, mohla je tak dokonale vytvořiti.

Oproti veškeré tradici ukazují tyto otisky Ukřižovaného probítá zápěstí a ne dlaně či hřbety rukou. Vedle toho mrtvola zbavena jest jakéhokoliv kousku šatu, kdežto Kristus na kříži dle přísného židovského zvyku musil míti kol beder aspoň menší roušku uvázanu. (Sanhedrin 6, 3.) Jediné mrtvola, připravená k nabalsamování, této více nepotřebovala. Žádný pak středověký malíř nebyl by se za žádnou cenu odvážil podob-

ného rouhání. Ostatně všechny falsifikáty a kopie z těch dob mají bezpodmínečně přikreslenou bederní roušku. Je to jedinečná věc v zobrazování Krista a při tom tak přirozeně, řekl bych delikátně, vyřešená překříženými rukama Spasitele. Opět něco, co žádnému falsifikátoru ani na mysl nemohlo přijíti.

V obrysech těla vidíme přesně krvácení za živa: čelo, záhlaví, od trnové koruny, hřbet levé ruky, obě předloktí, plosky nohou od hřebů. Všude jsou to otisky krve se řinoucí z rány, způsobené akcí srdeční, kdežto z rány pravého boku vytéká již — ana tu chybí srdeční »vis a tergo«, síla pohonná — krev sytější tmavá, jaksí zhuštělá, rozlévající se prostě jako kterákoliv jiná tekutina jenom svojí tíží. Opět jest to věc, na kterou před zjištěním Harweyova oběhu krevního v roce 1628, žádný středověký malíř XIV. století připadnouti nemohl — připomínám jako lékař.

Celé tělo poseto jest ze předu i ze zadu stopami bičování, o kterém obšírněji zmiňuji se v VI. kapit. přítomného dílka. Zde zdůrazňuji jako všichni autoři, o tomto tématu jednající, nápadně husté vyskytování se otisků asi 2.5—3 cm dlouhých, maličkých činek a to vždy po páru. Prý jest takých párů napočteno asi 40, což by odpovídalo zákonnému počtu šlehů při římském bičování. Jsou to zřejmé stopy smutně proslulých římských důtek (flagrum romanum), na nichž zrnkovité zbarvení jest zvláště sytější a živější. Jsou pak tu stopy šlehů jiných, vějířovitě se rozbíhajících, zvláště po stranách na kyčli, pocházející od jiných nástrojů ukrutnosti, asi od trnitých metel aneb bičů atd.

Nejsilnější a nejzřetelnější otisky tu vyzna-

čené odpovídají partiím těla, které při podložení prostěradla pod mrtvolu, nebo při jejím přikrytí, octly se co nejbližší tomuto plátnu. Opačně chybějí vesměs části těla, které od tohoto krytu plátna hrobního byly více méně vzdáleny, jako: krk, horní část hrudníku, slabiny, prohnutí v kříži, jamky kolenní, části bérců nad patami, přední polovina levé nohy. Jinými slovy, ony více vyčnívající tělesné části: vlasy, nos, oblouky očnicové, knír, vous, rty, ramena, předloktí, ruce, lopatky, páteř, svaly sedací, kolena, horní poloviny bérců a plošky nohou jsou tu zcela jasně otisknuty oním zvláštním červenavěhnědým zbarvením plátna. Naproti tomu jsou bez jakéhokoliv otisku, tudíž zcela chybějí části těla prohloubené: oční důlky, rýhy nosolíční, rýha retní, krk, klíční kosti, horní část hrudníku, postranní části břicha, postranní části prohnutých beder atd.

Čili ještě přesněji řečeno: Tyto otisky jsou čistě negativními, mají obrácenou hru světla a stínů jakož i obrácené strany těla (je to t. zv. zrcadlový obraz, pravou ruku vidíme v zrcadle vlevo, levou vpravo, aniž si to řádně uvědomujeme). A toto vše s naprostou přesností odpovídá fotografickému negativu. Naproti tomu otisky ran a krve chovají se zcela jinak. Povstaly bezprostředním dotykem, přitisknutím, prosáknutím sv. plátna přesvatou krví Kristovou. Jsou tedy otiskem pozitivním a správně rýsují se negativně na negativu fotografickém. A obojí chovají se správně před čočkou aparátu fotografického, na jeho deskách a kopiích. Děkujeme za to nejmodernější vědě fotografické a nemůžeme býti dosti vděční prvému fotografu sv. rubáše cav. av. Secondo Pia, který r. 1898 nám takto

zachytil tuto po svatém Kříži nejdražší relikvii křesťanstva.

Ještě podotýkám, že mikrofotografie kteréhokoliv výseku otisků sv. rubáše nikde nezjistily stop jakéhokoliv malířského prostředku (pro středověk přichází v úvahu jedině tempera, směšenina to bílku či klišu s barvami, kdežto moderní anilinová, ve vodě rozpustná barviva, vynalezená teprv v min. století, vůbec tu nepřicházejí v úvahu), aniž jakékoliv malířské techniky. Vše vytvořeno jest seskupením zrnitých skvrn, okrajů rozplizlých a v sebe přecházejících, které prostě prosákly plátnem.

Přirozeně nás bude co nejživěji zajímat pravděnejpodobnější výklad jejich vzniku. Fotografický objev Piův r. 1898 rozbouřil nesmírně celý tehdejší vzdělaný svět. Týž ihned rozdvojił se na dva tábory se potírající: pro a contra. V tomto uplatňovalo se dokonce i mnoho kněží, v onom rozhodující důkazy obhajoby vedl zejména biolog, univ. prof. Vignon z Paříže, který r. 1902 v obšírném spisu: »Le saint Linceuil de Turine« snesl za tím účelem spoustu průkazného, zvláště i pokusného materiálu. Objasnil nejruznější záhady a zlomil námitky. V roce 1931 utvořeny byly dvě vědecké komise: italská s předsednictvím kardinála turinského, Msgr. Fossatiho, a francouzská s kardinálem Verdierem z Paříže v čele. A tyto plně převzaly nej-přijatelnější dnes a nejpravděpodobnější — protože přímými pokusy potvrzené — vysvětlení Vignonovo, a to chemickým působením na dálku čili vaporigrafismem, jak říkají Italové.

Základem této teorie jest zjištění, že aloe působením zásaditých chemikálií proměňuje se

v nerozpustné barvivo aloetin, jež dychtivě v sebe ssaje lněné plátno. Přesněji řečeno, pot, krev, výpary rozkladu, zkrátka vše, co obsahuje močany, proměňuje se chemicky v uhličitany ammonaté a pak ve čpavek, který pak váže chem. substanci aloe. Zjistil to slavný chemik Colson.

Prof. Tonelli reprodukuje ve svém spisku i pojednáních v Rivista dei Giovani svá i Vignonova schemata a diagramy, znázorňující toto chemické působení výparů čpavkových z jednotlivých částí těla, čímž velmi instruktivně vysvětluje, proč na př. obličej Kristův jeví se nám značně zúžen a pod. Agens chemické vycházelo z těla. Barvicí prostředek pak obsažen byl na sv. rubáši a ne na těle, čímž na tomto plátně vytvořena byla jakási citlivá plocha

Jiná teorie fyzikální, již na příklad učený Jesuita Busnelli v »Civiltà cattolica 1933« se pokusil uplatniti, nezdá se míti valných nadějí na obecné uznání vědecké. Zastává ji P. Stříž ve svém spisku strana 83. Busnelli pokouší se vše vyložiti cestou fysickou, t. j. teplem, neboť »šťáva aloe koncentrací v teple ohně dává hmotu hnědou, černou nebo žlutozelenou . Kristovo tělo pohřbívané ještě před soumrakem musilo býti ještě teplé, teploty horečné obaleno v prostěradlo nasáklé aloí. Stykem s teplotou těla aloe se pozvolna zahřívalo, a to podle odstupňování doteku a vzdálenosti od tepelného zdroje tvoříc otisk obrazu. Až zánikem jakékoliv teploty ustalo tvoření obrazu, který zůstal lehký, odstíněný a mlhavý, jak jej dnes vidíme«. Tímto způsobem asi odehrál se původ obrazu a vytvořila se jeho trvanlivost i jeho rezatě hnědá barva: »Snad by nebylo nesnadné doká-

zati to pokusem, který přenecháváme jiným,« dodává Busnelli.

A tyto pokusy s naprosto pozitivním výsledkem pro svoji teorii před třiceti lety vykonal prof. Vignon, známý biolog. Učinil si sádrový odlitek obličeje i postavy lidské (positiv, patri-ci) a napojiv tuto sádro čpavkem, docílil zhruba podobných výsledků na plátně, posypaném aloem.

I mně se tato teorie fyzikální zdá neoprávněnou. Jest přece nesmírný rozdíl mezi ohněm, jehož palčivost jest vždy nad 1000 stupňů až 1500 stupňů a nejvyšší hořčnatou teplotou, jak později uslyšíme, 44° (při smrti tetanem), v nejvyšší to teplotě dosažitelné u člověka. Nuže, jak dlouho může tato post mortem potrvati? Tato přec dle okolní atmosférické teploty rychleji či pomaleji přechází na její niveau během 12—24 hodin. Pochybuji, že tato teplota a tento čas by byl k tomu vůbec dostatečným. Ostatně Vignon prokázal svými pokusy, že otisky jen bezprostředním dotykem vzniklé jsou pouhé znetvořeniny, které nemají nic společného s otisky sv. rubáše.

Jest pak ještě třetí výklad, jež hájí zejm. passionista P. Alessio v *Illustrazione Vaticana*, dubnové číslo z r. 1934. Vysvětluje toto vše nadpřirozeným zásahem čili zázrakem. Jak později se o tom zmiňuji, jest těžko tento výklad připustiti a obhájeti, ale ještě obtížnějším jest jej vůbec odmítnouti či zavrhnouti. Přesnost těchto otisků chová stále dosti neproniknutelných nám dosud záhad, abychom již dnes mohli se o nich se vší určitostí vysloviti.

Celý středověk i novověk do konce minu-

lého století nerozuměl dostatečně této převzácné památce turinské, až posléze r. 1898 podařilo se rozřešiti její záhadu nečekaným způsobem.

»Věda dnes po 19 staletích fotografuje tělo Kristovo.«

»Vlož prst svůj sem a viz ruce mé. A vztáhni ruku svou a vpust v bok můj a nebudiž nevěřící, ale věřící.«

Jan 20, 27.

V otázce autentičnosti sv. rubáše turinského učinila naprostý obrat, přímo objev, jedno z nejmladších odvětví vědeckých, fotografie. Dostalo se nám skrze ni nečekaného svědectví o pravosti této nejvzácnější relikvie křesťanstva a uskutečněna nikým vůbec netušená možnost, že bychom po 19 staletích mohli ještě fotografovat sv. Tvář Kristovu.

Při výstavu v r. 1868 italský malíř Reffo namaloval sice, a to dosti správně, obrysy postavy tohoto hrobního plátna, ale teprve r. 1898 salesián P. Noguier de Malijay, profesor fyziky a chemie na řádovém lyceu turinském, dosáhl od krále Umberta I. svolení, aby pomocí fotografie pořízena byla naprosto věrná kopie tohoto nejvzácnějšího pokladu královské rodiny italské. Práci touto pověřen byl fotograf-amatér nad jiné způsobilý, turinský advokát Secondo Pia, kterému se tento dosti obtížný snímek skutečně podařil. Pouze s nejvyšším vypětím vůle dovedl překonati svůj úžas, když ve vývojce náhle se mu ukázal pozitivní obraz obličeje Kristova, což vůbec nečekal. Posledními silami byl s to negativ sv. rubáše vhoditi ještě do ustalovací lázně. A vskutku tato jeho fotografie stala se světovou událostí. Stejně 33 roky po té přezkoušení jeho

objevu odborníkem na slovo vzatým, Giuseppe Enriem, nabylo rovněž světového významu.

Ostatně, o čem nikomu se ani nesnilo, fotografická čočka a citlivá plotna, tedy dvojice věcí, o kterých nám všem s dostatek je známo, že na ně nějaká sugesce, fantomy, vidiny atd. nic neplatí — ty pojednou zjevují věci, které byly přáním nejtajnějšího koutku našeho srdce.

Byl to tedy vskutku objev prvořadý, poněvadž vysvětlena jím záhada prapodivného útvaru na sv. hrobním plátně, o kterém více méně zbožní lidé se dohadovali, že by to mohl být otisk těla Spasitelova. Ještě důležitějším však bylo, že otázka pravosti jest postavena tím na nerozborný základ. Vždyť přece jak před r. 1898, tak zvláště po celá staletí, co týž sv. rubáš dlel na půdě francouzské a italské, nikdo nemohl míti tušení o tom, že o t i s k y tohoto sv. prostěradla j s o u d o k o n a l ý m n e g a t i v e m, t. j. chovají se naprosto jako fotografická deska, na jejíž citlivé vrstvě zachytil se čočkou promítnutý obraz: mají obrácený poměr světla a stínů i obrácené strany v t. zv. zrcadlový odraz. Věc, která před vynalezením fotografie, dnes pomalu 90 let starým, nikomu vůbec ani na mysl připadnouti nemohla, poněvadž n e g a t i v s e n i k d e v p ř í r o d ě n e v y s k y t u j e !

Moderní věda experimentální odhalila tedy tajemství pravé podstaty této tradiční památky, po staletí v nesmírné úctě chované a vážené. Potvrdila, že skutečně jsou to obrysy těla Spasitelova. Umožnila, že p o d e v a t e n á c t i s t a l e t í c h f o t o g r a f u j e m e j e h o n e j s v ě t ě j š í T v á ř j a k o s k u t e č n o s t. Dojem z této události byl tak silný, že přiměl i sa-

motné Več. Čes. Slovo (11. XII. 1934), o němž nejméně se říci může, že by bylo naší sv. víře nějak nakloněno (s kterým in causa Konnersreuth tak mnohou šarvátku jsem probojoval), aby otisklo o tom obšírný článek pod nadpisem této mé kapitoly, což tu zde zcela loyálně doznávám.

Moderní fotografická věda, zcela nekompromisní, potvrdila dále a zjistila zvl. zvětšeníami atd., že nemohlo tu býti naprosto ničeho zfalšováno, ba že vůbec něco podobného nikdo si ani vymysleti nemohl, což opět věda lékařská svými obdivuhodnými objevy na sv. rubáši dokazuje. Vědecký zájem o tuto památku, který vzbudila prvá, nedokonalá ještě fotografie Piova, po 33 letech byl vystupňován mnohem dokonalejší odbornou technickou znalostí Enrieovou. Proto jeho snímek z r. 1931 značí nové, nesporné vítězství pravosti této výsostné relikvie, — — a v tom jest ohromující světový význam...

Teprve v roce 1933 vydává tento jediný, úředně autorisovaný fotograf sv. rubáše turinského svoji obsažnou knihu u Societa editrice internazionale: »La Santa Sindone rivelata dalla fotografia« (sv. rubáš odhalen fotografií), v níž přináší veškeren svůj přebohatý materiál a překvapující žeň svých studií. Autor zdůrazňuje tu především, že k pochopení sv. rubáše nutno míti především aspoň základní znalosti fotografické: světlo čočkou fotoaparátu zachycené vyvolává na citlivé desce stříbrnaté chemický proces, jenž ve vyvolavači dává obraz, co se týče světla a stínů, jakož i stran předmětu úplně obrácený (t. zv. negativ). Teprve opětným obrácením téhož obdržíme správný poměr osvětlení i polohy stran na t. zv. pozitivu čili snímek, podobiznu atd.,

věc, která dnes při nesmírném rozmachu fotoamatérství jest skoro každému známa a běžná.

Ale teprve až dnes. Před vynálezem t. zv. daguerotypie, předchozího to objevu fotografického, nikdo přirozeně o této věci nemohl míti ani potuchy. Z téhož důvodu nikdo nemohl dobře napodobiti to, čeho neznal. Proto žádný z malířů-kopistů sv. rubáše turinského, — ani slavného Dürrera nevyjímaje, — nesvedl podati naprosto přesnou kopii sv. rubáše jako negativu, jímž vskutku jest. Díla jejich jsou vesměs směsicí pozitivu s negativem, zmatenou a ubohou.

Jediné fysikální zákony přírody dovedou pracovati se svojí naprostou přesností, dokonalostí a důsledností. A v tomto ohledu otisky těla Kristova na sv. hrobním plátně rovnají se ve všem negativu fotografickému, t. j. části těla, světlem nejvíce ozařované: čelo, nos, ústa, ruce jsou tam nejtmařejší, a co jest ve skutečnosti napravo, jeví se tu nalevo a pod. Takto chovají se všechny části těla, které dle svrchu vylíčené teorie Vignonovy působily výparem čpavkovým na aloem posypané, tudíž pro ně citlivé prostěradlo, kdežto otisky krve, ran, které svým dotekem tuto přesvatou tekutinu krve Spasitelovy předaly ssavému lnu, chovají se zcela normálně. Na negativu fotografickém jsou negativními, na pozitivu pozitivními, čili samy vyvracejí fysikální teorii učeného jesuity Busnelliho v minulé kapitole zmíněnou.

V důsledcích řečeného otisky těla přesvátého na plátně prostěradla negativní, na fotografickém negativu stávají se pozitivem, věc to, která tak nesmírně překvapila a rozrušila prvního fotografa sv. prostěradla Pia. Tam na desce

fotografické vidíme nejen obličej a tělo Spasitelovo ve správném osvětlení, ale i strany těla jsou správné, t. j. co jest zde napravo, jest ve skutečnosti též napravo atd. Ale otisky krve a ran jsou zde světlé, místo aby byly tmavé. Teprve na papíře, na nějž negativ desky okopírujeme, stanou se nám pozitivními, intenzivně tmavými.

Nyní chápeme, proč bez fotografie av. Seconda Pia nikdo nebyl s to porozuměti těmto záhadným otiskům, skutečné to knize utrpení Páně, k níž nám ale scházela ona písmena, kterými bychom ji pomohli čísti. Chápeme, proč před půldruhým stoletím ohnivý kazatel turinský, P. Segneri nazýval tyto otisky »znetvořeninou, ke které vzplaneme láskou« (Deformitas, che inamora). Chápeme a jsme udiveni, jaké to věci dovede vypravovat nám tato kniha, jakmile jsme k jejím šifráům našli správný klíč.

To vše nám krásně zjevuje cav. Giuseppe Enrie, býv. šéfredaktor odborné revue italských fotografů z povolání, odborník na slovo vzatý, člen italské vyšetřovací komise. Týž pak ve svrchu zmíněné své knize popisuje s nevšední svědomitostí a přesností veškeré své odborné práce s tímto sv. rubášem podniknuté. Vypočítává nejen rozměry desek použitých a jejich značky, sílu objektivů a jich jakost, osvětlení atd., ale vůbec podává jasný obraz své práce. Dvěma pracovními možnostmi po dvou hodinách v noci, vždy od půl jedenácté do půl jedné dne 3. a 22. května 1931 u přítomnosti četného vědeckého světa pořídil svoje obdivuhodné snímky. Třeba uvážit že fotografoval při 16.000 a pak při 20.000 svíčkách bělavou, nažloutlou tkáň

plátna s několika ne dosti zřetelnými rezatými otisky, do vytracení mizíci. Proto, když vidíme jeho nádherné snímky, kde na úžasné podobizně Kristově vidíme zřetelně i rýhování plátna — nedovedeme se prostě ubrániti údivu, stejně jako kardinál Fossati, jenž, přemožen tímto úchvatným dojmem, padl na kolena se slovy: »Jakou to útěchu poskytl mi Pán!«

Nejdůležitější na věci jest, že desky i snímky Enrieovy byly úředně, komisionelně pěti odborníky prohlédnuty. Úředním pak spisem turinského notáře Giulio Turbila č. 122.260 z 28. května 1931 bylo potvrzeno, že tyto negativy desek fotografických ani v nejmenším nebyly retušovány a že pozitivy jsou jejich věrnou kopií.

Kdo se pak jen poněkud vyzná v tomto »černém umění«, zná, že pozitiv sv. rubáše, t. j. bílé prostěradlo s tmavými otisky získává se normální cestou pouhým okopírováním negativu na citlivý papír. Naproti tomu získání negativu fotografického čili správného obrazu Spasitelova ze sv. rubáše můžeme docílití jedině tak, že prvý negativ desky kopírujeme opět na fotografickou desku (činíme vl. její diapositiv) a z této pak novým okopírováním na fotografický papír obdržíme žádanou věc.

»Tak čočka fotografického aparátu vidí všecko okem vytrvalejším a schopnějším než oko lidské. Při světle tak pronikavém, jakého nesnášíme, zaznamenala všecko bez předsudků, bez pokynů, co nejvěrněji a bez milosti, vzdorujíc jakékoliv sugesci. Přišla pak vložit do rukou každému, kdo si přeje, snímek této vzácné relikvie .« praví odborník Enrie. Nuže, tato čočka, která vidí vše jasněji, přesněji, objektivněji

než oko lidské, zjevuje nám nejen skutečný portret Kristův, ale jest nad to i schopna podati nám vědecký důkaz jeho pravosti.

Zvětšenina fotografická, prokazujíc tak úžasné služby na př. soudnímu znalci písma, ale zvl. i ve vědě lékařské hojně používaná, rozhodla spor o pravost sv. rubáše s nečekanou přesností a důvodností.

Důkazy tohoto dle výpočtu Enriova jsou tyto:

1. Otisk těla na sv. rubáši jest dokonalým negativem s výjimkou oněch krevních skvrn a nevznikl rukou lidskou.

2. Zvětšeninami jest vyloučena jakákoliv stopa jakýchkoliv barviv nebo tahů štětce, nákrešů či spodních náčrtů atd.

3. Hra světla a stínů otisků nemá nikde přesných hranic, ale zvláštní »se vytrácení«.

4. Krevní skvrny přesně ohraničené jeví ostrý charakter otisků dotykem. Jsou intensivní a jsou ze všeho nejsilněji vyznačeny.

5. Otisky jeví naprosto přesné a dokonalé anatomické proporce, jejich fysiognomie prozrazuje osobnost i rasu. Neznetvořují jich ani otoky, ani na př. zlomenina nosu.

6. Ve stínech otisku, v nejpodstatnější to části všeho, tkanivo sv. rubáše se jeví naprosto neporušeným.

7. Negativ otisku nejen sám obdivuhodně přesně zachycuje zevní formu tváře Spasitelovy, ale což hlavního: i výraz jeho *d u š e*! A to jest na tom věc nejohromnější!

Mimo to pravost sv. rubáše turinského potvrzuje dále dvojí zkouška ohněm, jedna vodou.

Úžasně věci lékařské, jak o nich uslyšíme v 6. a 7. kapit., vylučuje naprosto, aby podvodník v XIII. či XIV. století věděl toho více, než co téměř do včerejška nebylo známo ani nejučenějším našim lidem. Jak chceme ještě rozumně o pravosti sv. rubáše pochybovat? A pakliže máme pochybnosti, jistě je motivována jen strachem z důsledků a konců, ke kterým dojíti musíme, t. j. pokořiti se v prachu nekonečné, nevyslovitelné lásce Spasitelově. Nic jiného nás zdržovati nemůže . .

Ano, zvýšením fotografické techniky zvyšuje se i autentičnost této převzácné památky Kristovy. Těchto úžasných výsledků dociluje nejen odborník Enrie při svých tisících svíčkách umělého světla. Totéž zjišťuje i fotografie reportérova na sv. rubáši před turinským dómem v plné záři sluneční, vystaveném na rozloučenou, ale i každý snímek fotoamatéra, jemuž se poštětilo »správně zmáčknoti« si do své kamery na světě jedinečný předmět. A na dva miliony návštěvníků i poutníků mohlo tohoto požehnaného roku 1931 na vlastní oči přesvědčiti se o tom všem, co rozebírá a ilustruje obsáhlá kniha Enrieova o 165 stránkách, na niž pouze poukazují a upozorňují v tomto spisku.

Jen jediné věci zde ke konci se dotknu. Fotografie jest každému evidentní, t. j. samozřejmou. Evidence sama jest pak nejvyšším filosofickým důkazem. Úžasná moderní fotografická technika Enrieových snímků představuje se nám sama jako velký, nový objev. Jest to fotografie duše! Skutečná podobizna Kristova!

Jaká radost, jaké nadšení, jaká láska!

Uvážíme-li a dáme-li se přesvědčit ještě

další, lékařskou stránkou, nabudeme skálopevného přesvědčení, že jediné skutečnost nezklameme! Tato právě jest silou průkaznosti a pravosti sv. rubáše turinského.

Jakou útěchu poskytl nám v něm náš milý Spasitel!

Krajní krutost umučení Páně.

»Hlava všecka jest bolavá, srdce všecko choré . . . Od paty do temene nic není zdravého na tobě: samá rána, modřina a oteklina, jež nebyla ovázána, léčena mastmi ani balsámem zmírněná . . .«

Is. 1, 5, 6.

Já pak neodmlouvám, necouvám zpět. Tělo své vydávám katům a líce rváčům. Obličej svého neodvracím od těch, kdož lají mi a plijí na mne.

Is. 50, 5. 6.

»Obětoval se protože sám chtěl a neotevřel úst svých.«

Is. 53, 7.

Jak již z minulých kapitol vysvitlo, chová sv. rubáš turinský nadmíru zřetelné otisky mrtvolly muže orientálního původu, zhynuvšího v nejlepším rozmachu tělesných sil. Tyto vykazují do nejmenších podrobností všechny stopy útrap přehořké smrti Kristovy, jak nám ji popsali očití svědkové, evangelisté.

Na nás pak bude, zvláště na našich vědomostech lékařských a schopnostech pozorovacích, abychom tuto rozevřenou knihu Umučení Páně, napsanou co nejvěrněji, však bez použití písmen, sami napřed dovedli rozluštití a pak ji tlumočili ostatním.

Jak v minulé kapitole praveno, výpary těla, krve, potu atd. proměňivše se v sloučeniny amoniakální vytvořily s aloem i myrrhou hrobního plátna onu proslulé otisky těla Kristova. Nuže, mnozí snaží se právě již tu spatřiti i stopy krvavého potu zahrady Getsemanské, kdy

»stal se pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zem« (Luk. 22, 44). A nelze tak zholat odmítnouti jejich mínění vzhledem k naprosté dokonalosti těchto otisků. Stejně nelze diviti se úžasné reakci svatého člověčenství Kristova, když jeho božská vševědounost odhalila mu právě v této olivové zahradě nejpříšernější perspektivu smrti vskutku nejhroznější, kterouž ještě doprovázelo dočasné zhroucení se celého jeho životního díla. Strašlivý nevděk lidstva, nepřátelství a protivenství jeho sv. Církve, lhostejnost, liknavost duší, přesvatou jeho krví vykoupených, všechny svatokrádeže, zneužití jeho sv. Jména, nauk atd., kacíři, rozkolníky, nevěřícími — to vše vskutku mohlo býti dostatečným důvodem, by potní žlázy Kristovy místo potu vylučovaly krev, z drobných kapilár do nich postupující. Podobně Terezie Neumannová z Konnersreuthu při pátečních ekstasích místo slz roní čistou krev. Nemíním o tom rozhodovati. Jedno jest jisto, že kůže takto krvavým potem prosycená, spolu s potem křečí při ukřižování byla nadmíru vhodnou základnou k docílení otisků na sv. plátně zvláště dokonalých.

Nejpřednější věc, na níž utkví naše oko při prvním pohledu na sv. rubáš, jsou četné stopy krve, hojně se vyřinuvší z ran, které nevznikly jinak, nežli že na hlavu zmučeného vložena trnová koruna.

Máme tu především krvácení ze předu a ze zadu. Krvácení na rozhraní vlasaté části hlavy a čela vzniklé tím, že ostré předměty — trny — v hojném počtu probodly jemné cesty krevní, z nich vyřinuly se za živa hojné potůčky neb aspoň bohaté krůpěje krevní. Některé stékaly

dolů, až obočí, zvl. levé, je zadrželo. Jiné pak, razíce si cestu hustým, dlouhým vlasem, octly se na povrchu skrání čela atd. Jiné zas slepily tyto vlasy tvořící v posmrtném zjevu jakoby orámování dlouhého, úzkého obličeje a usadily se zde i onde, porůznu. Charakter krvácení svědčí tomu, že dlouhé, ostré trny nabodly tu četné tepny a žíly krevní, netrhajíce přílišně stěn jejích, jak jistě by to bývaly učinily trny krátké a zahnuté planého šípku. Pak tu jest krvácení tepenné a žilné. Prvé jeví se v hojném počtu krůpějí krve vytrysknuvší z propíchnuté tepny zvl. na skráních, ačkoliv ono nad levým obočím rozhodně jest žilného původu. Druhé projevuje se hlavně v zátylí v stékajících potůčcích této přešvané tekutiny.

Vzadu vidíme pak tuto ztrátu krve poněkud význačněji: dlouhé hadovitě se vinoucí pramenky krve z hloubi vlasaté části temene a zátylí dostávají se k povrchu již zesílené delším krvácením. Více pak jest jich vlevo než napravo. Na temeni vidíme pouhé dvě kapky krve, kdežto ostatní místa zkrvavená odpovídají přesně největšímu objemu hlavy, táhnoucím se kol čela a vyvýšeniny kosti týlní.

Jinými slovy byl to klobouk z trní, který právě v těchto místech nejvíce doléhal a zraňoval. Protože pak hlava trním korunovaná patřila odsouzenci, přibitému na kříž, právě toto svislé břevno kříže, ať při přibití na kříž nebo při a po vztyčení jeho, vráželo ostré, dlouhé trny této koruny do měkkých týlních částí. Jinak by tyto zadní potůčky krve nebyly ani tolik vyznačeny, kdyby před ukřižováním byla bývala Kristu tato koruna byla sňata. Rovněž krev, pot, prach a vlasy

byly by se tu bývaly spekly v jedinou černavou masu, takže nikdy bychom neměli oněch hadovitých krvácejících potůčků v zátylí. Pročež otázku exegetů, zda Spasitel byl ukřižován s trnovou korunou nebo bez ní, nutno odpovědět s rozhodným: s touto!

Vzhledem pak k tomu, že trny koruny Spasitelovy, chované v pokladu svatopetrském i u Sancta Croce di Gerusalemě v Římě, pak i onen krvácející trn v Andrii (krvácí, když Velký pátek připadne na 25./III. na Zvěstování P. Marie, což naposled se stalo v r. 1932), jsou nesmírně dlouhé, as 8—10 cm, přikláním se k názoru, že sv. koruna trnová byla spletena z větvíček hlohu východního (*Acanthus orientalis*), jenž má nesmírně dlouhé, husté a špičaté trny. Mohou pak tyto zraňovati hlavu, i když se od ní nalézají na větší vzdálenost, o čemž kdokoliv se může lehce přesvědčiti s naším divokým hlohem.

Z těchto příčin chovám se dosti skepticky k jiné relikvii, prý též autentické: sv. koruně trnové, chované v slavné katedrále Notre-Damské v Paříži. Táž skládá se ze dvojí části: především z jakéhosi věnce z pevného síťi, uvinutého na šíři 1.5—2 cm, značně většího než objem hlavy. Týž jest nyní vyztužen zlatým drátem a sloužil za podklad dalšímu síťoví, které přidržovalo pak trní do něho vpletené. Bylo prý to trní z keře »sisyphus spina Christi«, jak snaží se prokázati H. M. Gillet. Prý sv. Helena přivezla ji z Palestiny a pařížský biskup sv. Germain dostal z ní trny od císaře Justiniána (527—563). Byla chována v Cařihradě, odkudž císař byzantský Balduin ji poslal do Francie sv. Ludvíku IX. králi, co zástavu na půjčku 200.000 liber, peníz to na

tehdejší dobu ohromný. Jelikož pak na výši to-
mene otisků mrtvoly sv. rubáše nespatřujeme vět-
ších stop krve, což by bývalo bylo nutno při po-
dobném trním korunování, kloním se více k zná-
mému zobrazení Q. Reniho Krista trním koru-
novaného, ovšem oním skutečným hlohovým, ne
pouze fantastickým trním.

Obličej jest dalším dokumentem utrpení
osoby, vydané za živa, však nedlouho před smrtí,
nejrůznějším týráním všanc. Vidíme to vše přes-
ně zachyceno v posmrtných otiscích na tomto
hrobním plátně. Enrieův snímek hlavy Kristovy,
úžasně sugestivní a plastický, ukazuje nám rysy
Spasitelovy, jako by jeho sv. Obličej býval zachy-
cen na fotografické desce při osvětlení se strany
pravé dopadajícím.

Než můžeme tu vůbec mluvit o nějakém
»osvětlení«? Což při bližším pozorování a zkou-
mání tohoto dojmu nezjišťujeme, že tento zda-
řilý dojem fotografický způsoben jest vlastně
částečným znetvořením tváře Spasitelovy? Tato
jsouc napravo značně zduřelá, větší intenzitou
svých otisků vzbuzuje v nás tento dojem, aniž by
však něčím rušila. Jest to především pravá lícní
kost, která po ranách, nedlouho před smrtí utr-
pených, jest dosti oteklá. Týž otok sestupuje na
pravou tvář a nad rýhou nosolícní a retní ještě
více vystupuje. Energický nos orientální jest pře-
ražen ve své horní třetině a mírně vlevo vysunut.
Pravé horní víčko, značně oteklé, přechází v po-
dobnou zduřeninku vnitřního koutku pravého
oka. Zdá se, že jest natrženo, stejně jako i levé
chřípí. Také dolní ret pevně semknutých úst a
levá část brady, pokryté vousem, je značněji na-
běhlá, takže rozdělení plnovousu vybočuje znač-

ně nalevo. To vše ještě po několika staletích svědčí o ukrutnosti nelidského zacházení s obličejem odsouzencovým. Též oba horní očníkové oblouky s obočím značně vyčnívají. Jistě, že na nich zachytilo se mnoho ran, bijících Muže bolesti v jeho svatou Tvář a přes sevřené rty přesvaté, které za živa rozsávaly po světě jen lásku a požehnání.

Jak tvrdily Klarisky v Chamberách, které při záplatování prohořelých částí sv. rubáše týž mohly pozorovati po 14 dní z největší blízkosti — ostatně totéž tvrdí i Enrie na podkladě svých nejzdařilejších fotografií — nese i obličej Spasitelův stopy bití i bičování . . . Vše tudíž navzájem doplňuje a potvrzuje potupné utrpení Kristovo jak před veleradou židovskou, tak i týrání bezbranného, k smrti odsouzeného soldateskou římskou v praetoriu hradu Antonia v Jerusalemě. Obojí surovci děsně věru zřídili svoji přeubohou obět.

Na pravém rameni, značně oproti levému sníženém, můžeme pozorovati ještě jinou, zvláštní věc. Na otiscích hrobního plátna turinského vidíme značné pohmožděniny, otláčeniny a rýhy, jako by nějaký těžký předmět (váha kříže Spasitelova byla ca 1 q) byl tlačil na toto rameno a vrýval do něho četná zranění, tvořící pak t. zv. »šesté stigma«. Bude o něm řeč v kapitole osmé. Tedy nová věc, naprosto nečekaná a na výsost zajímavá.

Než další věc jest ještě důležitější. Po tolika staletích čteme stopy něčeho, o čem našemu zchoulostivělému a přelidštělému pokolení se ani ve snu nezdálo! Mrtvola muže, zavinutého v tomto původním antickém plátně, byla před smrtí příšerně a nade všechno pomyšlení kruté

zmrskána a zbičována! Stopy jejího ztýrání po tolika ještě staletích výmluvně mluví k nám a sdělují, jaká strašlivá, krvavá exekuce předcházela vlastní, neméně krutý trest smrti kříže!

Celé tělo Spasitelovo zepředu od hrudi počínaje, přes břicho, ruce, kyčle, stehna, holeně, vzadu: přes obě ramena, lopatky, bedra, svaly sedací, lýtka atd., vše poseto je nesčíslnými ranami, z nichž mnohé, zejména na stehnách, vějířovitě se rozbíhají. Proplétají, křížují a prolínají se navzájem, takže vskutku není na celém těle místočka zdravého, jak krásně 700 let o Spasiteli předem pověděl Isaiáš!

Rány tyto vzbuzují dojem vředů po celém těle rozsetých a tím těžké choroby kožní, malomocenství téměř, takže jedině tyto otisky sv. rubáše dávají nám plně a jasně pochopiti oprávněnost slov tohoto proroka: — »my pak měli ho za malomocného, od Boha zbitého a raněného« (Is. 53, 4) — »před jakými si lidé tvář svou zastírají« (Is. 53, 3).

Pravdu měly dále Klarisky výše citované (Tonelli, »La santa Sindone« str. 26), že »rozdílnost ran svědčí, že biřící, Krista bičující, používali nejméně dvojích nástrojů: trnitých metel a řemení olovem. Rány jejich (flagra i bičů) jsou tak četné na jeho hrudi a břicho, že stěží lze naléztí místo velikosti špendlíkové hlavičky, které by bylo prosto těchto ran: kříží se navzájem a rozprostírají se po celé délce těla až na plosky nohou« . . .

Mezi ranami metel, bičů i důtek římských, jimiž v přehojné míře častovalo Spasitele šest vojínů římských z Caesarey, posádky to známé v Palestině svou protižidovskou nenávistí —

zřejmě převládají rány zděli as 3 cm, v párech se vyskytující. Napočítalo se jich prý na 80, což by odpovídalo čtyřiceti ranám důtek při římském způsobu bičování povolených, aby tím život odsouzencův nebyl ohrožen. A důtky, flagrum romanum, tvořeny byly dvěma páry kuliček kovových, spojených tyčinkami, za něž upevněny dva řemeny, které tyto připevňovaly k držadlu. Jen dva páry jich bylo, ale dostačily naprosto k nejstrašlivějšímu nástroji utrpení, který v dovedných katanských rukou byl s to nejen sedřít kůži s těla v místech bičovaných, ale roztrhal i svaly, ba obnažoval i žebra. Infračervenými a ultrafialovými paprsky fotografována sv. Tunika v Argenteuil inž. Gérardem Cordonnierem ku podivu ukazuje, jak rány na pravém rameni, i vzadu na zádech, obvyč. párovité, tak i velké tratoliště krve vlevo, v krajině bederní, čímž nepřímo dosvědčuje i pravost otisků sv. rubáše turinského. Prof. dr. Jos. Miklík ve své krásné knize o Umučení Páně (str. 299) cituje hojnost spisovatelů starořímských, vyličujících nesmírnou krutost tohoto nejen cti, ale i zdraví, příbavně i životů zbavujícího antického trestu, takže až vnitřnosti těla byly obnažovány. Mnozí skonali na místě bičování, nebo zůstávali doživotně mrzáky. . . Pročež zákonem Porciovým a Semproniovým ještě před Kristem bylo přísně zakázáno bičovati římského občana.

Patříce na tyto nesčíslné rány, jimiž doslova tělo Spasitelovo na hrobním plátně turinském jest jenien poseto, dívíme se právem, že Kristus nevdchl svoji svatou duši již přímo pod těmito ranami. Chábejme pak plně tradici nám dochované tři pády Vykupitelovy pod těžkým břeme-

nem kříže. Věříme plně v evangeliích zapsané zprávě o Šimonu cyrenejském, který donucen byl vojíny, Krista ku popravě eskortujícími, aby jeho těžký kříž nesl za ním, aby odsouzenec nezemřel ještě cestou! Jistě Ježíš, takto mučený, nesmírně mnoho trpěl, ale obětovav všechno toto nesmírné utrpení svému nebeskému Otci za nás, jako tichý beránek veden byl na popravu, která uskutečnila se následujícími jeho pěti ranami. Tyto jsou opět krásně a lékařsky správně na sv. rubáši vyznačeny.

Jak v následující kapitole podrobněji vylíčím, popravním prostředkem smrti kříže bylo pověšení odsouzencovo za ruce na kříž, aby na něm visel! Z téhož důvodu musel býti za ně pověšen tak důkladně, aby vahou tělesnou ruce se neprotrhly a on sám ještě před smrtí s kříže nespádl. Nohy na kříž přibité měly jen podružný význam, aby především tělo odsouzencovo se tam neklátilo nebo zbytečně nezmítalo. Pak způsob přibití nohou byl prostředkem, který, jak později vylíčím, smrt na kříži urychloval nebo zpomaloval.

S lékařského stanoviska jest naprosto vyloučeno, aby Spasitel na kříži byl měl ruce přibité uprostřed dlaní (řekněme v II. mezeře pěstních kostí) a tak za ně visel. Není v těchto místech žádného svalů, ani vazů, na kterém mohla by se tíha těla dostatečně zadržeti a zabrániti, by dlaně se neprotrhly a odsouzenec s kříže nespádl.

S druhé strany člověk tímto zcela nedokonalým způsobem na kříž přibitý mohl se snadno z této přeukrutné smrti vysvoboditi. Dostačilo, aby prudkým trhnutím svalstva paží tuto kůži dlaní zpřetrhal a tím s hřebů se osvobodil, na-

před na rukách, později též i nějak na nohách, protože tamtéž anatomické poměry tomu při obyčejném způsobu přibití nohou na kříž nedovedou zabrániti. Vzhledem k té strašlivé a zdlouhavé smrti na kříži, bolest s tímto osvobozením se a záchranou života spojená, byla věru maličností...

Než katané římsí byli příliš dobrými odborníky, než aby při svých nesmírných zkušenostech a vyzkoušených metodách tomu nedovedli zabrániti. Ve století před a po Kristu se křížovalo ne po desítkách a stech, nýbrž po tisících... Vzpomeňme jen na potlačení vzpoury Spartakovy, kdy vojevůdce římský M. Licinius Crassus pochytané otroky, rebelly, po desetitisících v celých alejích podél známé silnice Appiovy z Capuy do Říma dal přibíjeti na kříže. Aneb Titus obléhající Jerusalema utíkající židy z obležené a vyhladovělé pevnosti, křížoval denně po stech a tisících... Pročež jakékoliv fušerství popravní bylo u nich předem vyloučeno.

Zcela přesný způsob jejich přibíjení odsouzců na kříž odhalil nám právě tento sv. rubáš ve svých otiscích. A to lékařsky přesně a správně máme na jeho podkladě s naprostou jistotou zodpověděnu tuto otázku míst, kde ruce odsouzců musily býti přibíjeny, takže nikdo nemůže proti tomu nejmenšího namítati. Ostatně tato otázka ve své všeobecnosti byla vždycky čistě lékařskou záležitostí .

Pařížský chirurg dr. Pierre Barbet z nemocnice St. Joseph de Paris, v právě vydané (v únoru 1935!) směrodatné vědecké práci: »Les cinq plaies du Christ«, anatomickým rozborem a přímým pokusem podal konečně lékařské rozřešení, za něž mu musíme býti vděční. Ke svým poku-

sům povzbuzen byl přímo studiem ran Spasitelových na sv. rubáši turinském, a třebaže začal se skepsí... odhalil nám nejpřísnějším vědeckým postupem nové, úžasné, anatomicko-lékařské potvrzení pravosti téhož podivuhodného hrobního plátna.

Kromě Van Dycka, který na vlastní oči spatřil toto posvátné hrobní plátno... nebylo snad malíře ani sochaře, který by býval zobrazil Krista ukřižovaného jinak než ve dlaních! Obyčejně se myslívá, že rány stigmatisovaných odpovídají přesně, zvláště co rukou se týče, skutečným ranám umučení Páně. Nic však není falešnějšího nad toto! Zejména stigmatisovaná z Konnersreuthu má je pěkně vyvinuty ve středu hřbetu ruky a doleji uprostřed dlaní. Tam na hřbetech se rýsují jakési čtyřhranné hlavice hřebů a ve dlaních pak jich hroty... a přece právě opačně musil býti každý ukřižovaný přibit: hlavičkami hřebů napřed v dlaních a jich hroty vzadu!

Správně tuším, měl hroty a hlavice hřebů vyznačeny sv. František z Assisi. Než o stigmattech a ranách Vykupitelových překrásně promluvila kdysi sama Terezie Neumannová: »Lidé si často myslí, že milý Spasitel byl na kříž přibit právě tak, jako já nosím jeho rány. Ale ti se ohromně mýlí. Týž musel býti daleko pevněji a správněji přibit na svůj kříž. Tyto rány moje a stigmatisovaných vůbec jsou jen zdroje úžasných milostí!« Milostí mystických, dodávám, poskytovaných skrze tyto ozvěny umučení Páně nejširšímu okolí. Gratiae gratum facientes!

Netřeba mi se tu ani dovolávati mystikům dobře známé překrásné symboliky rukou, výstižně podané proslulým spisovatelem Romano

Quardinim v jeho spisku: »Ruce«. Téměř před sto lety, r. 1842, v prostém římském kostelíčku S. Andrea delle Fratte, náhle před obrazem Mariánským zasažen byl milostí Boží žid Alfons Ratisbone. Nuže, odkud vycházejí Panně přesvaté pravé kaskády paprsků milosti, než ze středu dlaní?! A proslulé postavy katakomb, modlící se, »orante« zvané, což obrací jiného k nebesům, leč svoje oči a dlaně? Jak krásné jsou nohy, zvěstující slovo Páně! A kde střed jejich? Což rána v boku, k srdci vedená a ze srdce krví a vodou nás skrápějící... zdaž není to místo přenesmírné lásky Boží, přímo nevyslovitelné, z Božského Srdce Páně k nám přímo tryskající?!

Nuže, dr. Barbetovi podařilo se na podkladě čistě vědeckém, a to na přesném umístění rány levé ruky z otisků sv. rubáše turinského zjistiti, roentgenologicky i sekci potvrditi následující na výsost zajímavou okolnost. Hřeb byl probit do čerstvě amputované ruky hned v zápěstí ruky (ventrálně v carpu) v jejím prvém ohybu. Tu ku podivu procházel přesně mezi první a druhou řadou kůstek zápěstních (carpálních): os naviculare, semilunare a triquetrum v řadě první a os multangulum majus, multangulum minus, capitatum a hamatum v řadě druhé. Když pak co nejpřesněji se držel otisku této rány na sv. rubáši, hřeb přibližné velikosti dochovaných hřebů Spasitelových, pronikl bez nejmenšího porušení kostí a bez většího odporu mezi zrou kostní, zvanou Destotovou, ke hřbetu ruky, aby ji co nejpevněji přibil k podložce.

Jaké záviděníhodné, praktické znalosti anatomie mívali ti římsští katané právě za dob Spa-

sitelových, tak zhusta svoje nekalé umění provozující! Probili ruku právě v těch místech, kde nejen velmi silné zápěstní vazy přední i zadní všechny tyto kůstky slévají téměř v jednolitou masu, ale i kde pod dlaní vytvořen jest právě nadmíru silný vaz (Lig. carpi transversum volare), který udrží hravě i břemeno celého těla. A pod spodní okraj tohoto vazu vbitý hřeb drží skálopevně a znemožňuje zároveň případné vytržení hřebu z rány, což nikde jinde nelze zaručiti. Zjména ne dole na předloktí mezi oběma kostmi před zápěstím. Spasitel byl co nejpevněji přibit na kříž a při tom dle předpovědi proroků nebyla mu kost porušena ani zlámána! Není-liž tohle podivuhodné?

Než dr. Barbet překvapil lékařstvo ještě svými dalšími přesně anatomickými i pokusnými vývody. Následnou pitvou přesvědčil se vždy, že při tomto způsobu přibití na kříž nelze se nikdy vyhnouti tomu, aby citlivý a hybný nerv medianus nebyl zachycen, porušen, či spolu přibit. To však způsobuje oposici palce proti dlani (palec obrací se proti malíčku), což nám opět vysvětluje záhadu, proč na ruce Sta Sindone di Torino nalézáme oba palce ukryty za čtyřmi viditelnými prsty! Nový nesmírný zdroj bolesti Spasitelových i ukřižovaných vůbec byl tímto chirurgem mimoděk odhalen a odkryt! Strašlivé bolesti stahů svalových, jak o nich hned se zmíním, byly až k šílenství vystupňovány bolestí nervovou: pověšením za poraněný, spolupřibitý nerv! Tedy něco přímo neuvěřitelného!

Dr. Barbet rozebíral pak směr krvácení, viditelný na hřbetu ruky levé, a našel, že krev Kri-

stova ze hřbetní rány dolů stékající, svědčí o rozepětí ramen a rukou v úhlu asi 65 stupňů od těla. Toto na pohled nepatrné vědecké zjištění jest opět pro náš výklad a postřeh nadmíru důležité a to jak pro techniku, tak i pro příčinu smrti ukřižovaných.

Totéž dosvědčuje, — opět zcela lékařsky přesně, že odsouzenci bývali přibíjeni s maximálně roztaženými pažemi, t. j. v úhlu 90 stupňů od těla, čímž jednak hrudník jejich byl rozšířen, ale i svalstvo jeho i paží co nejvíce rozpjato. Odsouzenec pak hlavně visel za svalstvo a ne za kosti a vazy, jak by tomu bylo při způsobu na kříž přibití španělských krucifixů aneb Myslbekova či Škrétova ukřižování.

Tímto zavěšením celé tíhy těla na rozpažené horní končetiny bylo jejich svalstvo přepínáno a přemáháno. Každý pak ví z vlastní zkušenosti, že v násilné poloze chytá jej křeč do svalů v ní napjatých i že tyto se prodlužují svým nepřiměřeným zatížením. Nuže, také paže takto ukřižovaných nevydržely stále býti odpaženy v pravém úhlu, jak byly bezprostředně po přibití na kříž. Svalstvo jejich přece jen poněkud povolilo, protáhlo se působením tíhy tělesné a z původních 90 stupňů kleslo o jednu téměř třetinu, na 65 stupňů, jež svíraly paže s krkem a hlavou . . .

Pročež právě v tomto způsobu přibití skryta jest všecka zvířecí ukrutnost, řekl bych až d'ábelkost tohoto punského zvyku, dle něhož Kartaginci prý i schytané lvy v poušti křižovali!!! Ostatně výslovně tu připomínám, že ani nejsilnější atlet nedovede udržeti i jen prostě rozpažené paže ani pouhých deset minut. Necvičený pak člověk sotva pět .

Takovéto rozepětí rukou bylo zároveň oním nejstrašlivějším a nejpomalejším utracováním obětí, protože dle nejnovějších, zcela za jiným účelem konaných výzkumů bratislavského docenta anatomie Ledényiho, pomalu usmrcovalo: oslabením dýchání a udušením!!!

A totéž zajišťuje mi nedávno právě do rukou se mi dostavší citát ze sv. Augustina, jehož předchozí generace z vlastní zkušenosti znala ještě popravy ukřižováním. Týž praví: »Žádný způsob násilné smrti nebyl hroznější, nežli smrt na kříži. Pročež latinské slovo »cruciatus«, mučení, vytvořeno bylo od slova crux. Na dřevě visící umírali pozvolnou smrtí. Ukřižovati někoho neznamenaloby totiž tolik, jako jen ho zabít, poněvadž při ukřižování nechali odsouzence ještě déle žít, jen proto, aby muka jeho prodloužili.« Tedy byla to přímo poprava utýráním k smrti, v nejhorších bolestech, nejpotupnějším způsobem...

Krvácení zde však, protože nebyla žádná větší cerva poraněna, v brzku ustává, aniž mohlo státi se u podobné rány končetinové příčinou smrti, jak leckde mylně se vykládá. Na levém předloktí zřejmě vidíme, že to byla krev za živa prolitá z předních zápěstních žil, která na hřbet předloktí stékala, kdežto u hřbetu pravého předloktí, soudě dle směru potůčků krevních, byly to zas probité hřbetní žíly, které toto rovné krvácení způsobily.

Nějakých provazů k přivazování svých obětí na kříž za ruce či hrud' tito katané-odborníci nikdy nepotřebovali používat. Všechny podobné pomůcky jsou jen výplod fantasmie moderního člověka. Také na sv. rubáši o tom nic nesvědčí.

Týž lékař, chirurg dr. Barbet, na podkladě dalších svých pokusných studií určil přesně místo probití obou noh Spasitelových, a to v II. prostoře mezikostní při základech (basích) kostí zanártních (metatarsálních) těsně pod kloubem, zvaný Lisfrankem, zcela uprostřed klenby nožní. Jak dále obšírně se zmiňuje, j e d n í m delším hřebem probita byla napřed levá noha Kristova a pak přibita na pravou, stejně probitou a do krajností na svislém břevně kříže nataženou, takže levá noha v koleně musila býti póněkud ohnutá a as o 3—4 cm zkrácená. To vše vyčteme přímo z otisků sv. rubáše! Omylem pak toto zkrácení bylo připisováno v Cařihradu noze pravé a tím došlo k výše popsanému třetímu rameni pravoslavného kříže. Opět byly to rány rukou jistou a odbornou vedené, aby obě nohy na kříži byly upevněny co nejpevněji. Inu, rozuměli přec katané svému řemeslu, v němž byli vskutku mistry! Krvácení pak z ran nožních nebylo opět veliké. Vidíme sice obě paty zakrvácené a na sv. plátně pak dvojmo otisky tohoto krvácení, leč opět jest toto krvácení samo o sobě, což vždy na svých přednáškách o Konnersreuthu jsem tvrdíval — celkem bezvýznamné.

Krev a voda.

... Když však přišli k Ježíšovi a uzřeli ho již mrtvého, nezlomili mu nohou, ale jeden z vojínů bodl jej kopím v bok a hned vyšla krev a voda. A ten, jenž viděl, vydal svědectví a pravdivé jest svědectví jeho a on ví, že pravdivé věci mluví, abyste i vy uvěřili . .

Jan, 19, 33—35.

Naše lékařské zjišťování umučení Páně na otiscích přesvatého hrobního plátna, končí ranou poslední, posmrtnou: ranou pravého boku. Rána lékařsky nejzajímavější a nábožensky nejdojemnější! Páni exegeté se o ní různě dohadují a různě si ji i vykládají. Též stigmatisovaní nemají tuto ránu ustálenou. Jedni ji mají vpravo, druzí vlevo. Též naše Terezie Neumannová ji nosí na levo u kosti prsní mezi 4. a 5. žebrem. Nuže, kdo má pravdu? Přirozeně, že opět sv. rubáš, protože jest to památka nesporně autentická a historická a nade všechno lékařská! Neboť odborníkovi: anatomovi i chirurgovi, odhaluje opět své úžasné znalosti a vědomosti, o kterých nějakému podvodnému malíři našemu, natož středověkému, se nemohlo zdáti ani v nejživějším snu. Dr. Barbet dostal od pařížského obránce pravosti sv. rubáše, univ. prof. Vignona, fotografie těla Kristova přesně ve skutečné velikosti originálu. Na nich nejpřesnějším měřením atd. zjistil, že rána kopím, zasahující pravý bok, v přední čáře podpažní, proniká mezi pátým a šestým žebrem mírně směrem nahoru a nalevo. Způsobena byla kopím vojína jízdného a po průběhu asi 8 cm skrze

pravou plíci, která na mrtvole již se nesmrskuje, otevřela osrdí a pak přesně pravou srdeční před-
sín. Byla zšíři pŕlpáta cm a zvýši pŕldruha cm a
z ní jako kterákoliv kapalina, prostě svojí tíží
(neb tu chyběla již po smrti hnací síla srdce, »vis
a tergo«) vyřinula se hustá, tmavá posmrtná zá-
plava krve jednak sama se srážející, jednak pro-
mísená vodou. Byla to při posici mrtvoly, visící
ještě na kříži, krev z pravé předsíně, resp. z vena
cava superior, t. j. žil hlavy, krku a obou horních
končetin a tekla zpředu až asi po okraj hrudníku.

Než odkud vzala se ta voda, o níž sv. Jan ja-
ko očitý svědek s takovou určitostí píše (Jan 19,
34) »a hned vyšla krev a voda!«. A proč dále
apoštol-evangelista, sám očitý svědek, používá
dalšího verše k zdůraznění pravdivosti svého ne-
obvyklého tvrzení. Jistě, kdyby to bylo běžnou
věcí a známou, co zde tvrdí, jistě nemusel by to
tak naléhavě zdůrazňovati, že »on ví, že prav-
divé věci mluví, abyste i vy uvěřili«. Bylo by
prostě dostačilo říci: však to znáte sami. — Leč
my to neznáme: ani theologové, ani my lékaři
neznali jsme toho správný výklad až do letoška.

Než jak my lékaři především měli jsme to-
mu rozumět, že z boku Kristova vyšla současně
krev a voda. Jest to pro nás prostě nepřijatelné
tvrzení. Sám se přiznávám, že mi tato věc dělala
značné potíže a že pouze živá víra přenášela mne
svojí silou přes ně, protože co lékař byl jsem
zvyklý následovně argumentovat:

Jsou tu dvě možnosti: Především K r i s t u s
při vbodnutí Longinově byl ještě živý
(zdánlivě mrtev) anebo již vskutku nežil. Roze-
bereme možnost prvou. Longinus probodl dle
pravidel šermu kopím (dnes víme dobře, že i vo-

jíni římští měli přesně vypracované reglement válečné) srdce Kristovo. Tudíž po vytažení kopí musila z boku Kristova vyjít... pouze k r e v. Jen vzhledem k tomu, že rozměry hrotu kopí výše udané, byly značné, pravím, že vyšla krev, neboť i srdce může býti smrtelně probodnuto bez značnějšího krváčení zevního. Tak císařovně Alžbětě v Ženevě probodl vrah Luccheni pilníkem srdce, a táž zemřela, při čemž na venek vytryskly pouhé dvě kapky krve, protože nastalo vykrvácení vnitřní.

Pamatuji se předobře na svůj první a jediný případ sešití srdce, při němž jsem asistoval klinickému asistentu, nyní primáři v Písku, dru Rychlíkovi. Byl to pošmourný podzimní den, kdy jako operační elév kliniky Kukulovy v roce 1910 měl jsem službu. Odpoledne náhle přinesli nám nemocniční sluhové na aseptický sál sebevraha, který v blízké ulici (Puchmajerově) z nešťastné lásky kapesním nožem si probodl srdce. A nyní zde ležel v koutě sálu alabastrově bledý, bez dechu a pulsu, v posledním tažení.

Pouze »exercendi causa« (t. j. k vůli nabytí zkušeností) byl týž položen na stůl. Během jedné minuty bylo bez narkosy otevřeno v jeho hrudi typické okénko pro operace srdeční... když tu pacient počal lehce dýchat. A krve v šatech bylo taktéž pramálo, neboť půldruhého litru bylo jí v levé dutině pohrudniční, odkud jsme ji honem vybrali. Poté uviděli jsme dva cm velikou ránu v osrdečníku. Proniknuvše tímto, odhalili jsme živé, tepající již srdce lidské, na jehož bodnou ránu byly s prazvláštním pocitem odpovědnosti přiloženy tři stehy. A výsledek? Za čtrnácte dnů odcházel pacient živ a zdrav i vyléčen z ne-

šťastné lásky, která jen tak tak jej nestála život .

Tedy při proniknutí cizího předmětu do dutiny pohrudnicové živého člověka, smrští se okamžitě dotyčná plíce a vytvoří se pneumothorax. Dutina hrudní naplní se vzduchem a do ní prve musí se ze srdce vyřinuvší krev vylévat, než zbytek její případně širším otvorem může se dostat ven. A za živa může vytéci jen krev, ačli nechceme věřiti absurdní myšlence neapolského lékaře dra La Cavy, že Kristus trpěl pravostranným serosním zánětem pohrudnicovým, z něhož vytékala tekutina bezbarvá, tedy vodě podobná, zároveň s krví. Tedy až k těmto důsledkům, zcela nepříjatelným, vedly podobné lékařské úvahy.

Nebo Kristus byl již mrtev. Jeli-kož určitě skonal o třetí hodině odpoledne, mohl kolem čtvrté hodiny býti proboden jeho přesvatý bok. A tu jsou opět dvě možnosti. Buďto v žilách jeho a hlavně v pravé pedsíni byla ještě krev tekutá nebo již sražená. Třetí možnosti není.

A co tu opět vyteklo? Pouze a jedině krev a to ve značnější míře. Neboť teď již plíce mrtvá se více nesmršťuje, nýbrž kopí, jí proniknuvší, zanechává pro krev snadno prostupný kanál. Ani za tři hodiny, neřku-li za jednu, nemohla v srdci Spasitelově býti sražená krev, protože obyčejně táž v mrtvole sráží se po 24 hodinách, u mrtvol udušením skončivších (jak zde Spasitel na kříži, dle mé teorie), ještě daleko později. Tedy byla-li v srdci jeho krev nesražená, odnikud nemohla se vzítí voda, t. j. syrovátka krevní. Tedy nová potí-ž výkladu.

Byla-li však (připustíme teoreticky i tuto

možnost) v pravé předsíni srdeční, kterou zasáhl hrot kopí Longinova a v níž vždy krev při sekcích nalézáme, již krev sražená, co tedy vyšlo z boku jeho? . . . Pouze »voda«?! Jen tato mohla svojí tíhou vytéci, za žádných okolností však ne také zároveň sražená krev. Neboť této, jako elastické, polotuhé hmotě, vůbec chybí jakákoliv možnost pohybu a my při sekcích se značnou námahou vytahovati musíme tuto sraženou krev z pravé předsíně.

Na žádný pád podobné sraženiny krevní nemohou samy vytéci ranou ven.

Ostatně podle charakteru a tratoliště krve pod oním vbodnutím pravého boku můžeme zcela dobře usuzovati, že to byla krev ještě tekkutá, která pouze svojí tíhou dostala se na povrch hrudi Spasitelovy, krev značně zhoustlá a hodně tmavá. Sám pamatuji se na podobný ráz krve žilné, když jednou při přeplavbě Atlantiku do Jižní Ameriky vykonal jsem na topiči, stíženém úžehem při lodních kotlích, poslední zoufalý pokus záchrany života venesekcí, či otevřením žil jamky předloketní. Na sv. rubáši krev Spasitelova, hned na kůži hrudníku se srazivši, vykazuje ve své mase světlá místa, očividně pocházející od nějaké bezbarvé tekutiny (zde od syrovátky krevní spolu vytekší) Tedy krev a voda jest i našim zrakům zde viditelná.

Než jak se tu octla? Jak ji vyložíme?

Tato okolnost působila mně i jiným lékařům největší potíže. Dokonce se našel lékař (La Cava v Neapoli), který chtěl ji vysvětlovati u Spasitele pravostranným serosním zánětem pohrudnice, věci to dosti absurdní. Leč Dr.

Barbet rozřal opět tento gordický uzel dohadů a domněnek lékařským experimentem.

Probodával aspirační jehlou srdce mrtvol a pak také totéž činil širokým amputačním nožem, aby dosáhl podmínek co nejpodobnějších hrotu kopí římského. Přesvědčoval se pak sekci o svých nálezech. A co shledal? To, že u lidí delší a zvl. bolestnou agonií umírajících, vytváří se v osrdečníku t. zv. hydropericard, jehož serosní výpotek je vodě zcela podobný. Týž vychází zároveň s krví pravé předsíně navenek... Jaký triumf badání nejnovějšího, teprv letos v únoru publikovaný! A my tuto krev a vodu vidíme přesně na onom širokém posmrtném krevním výronu pravého boku, sahajícím až po okraje koše hrudního, kde mezi tmavou sraženou krví zůstala ještě místa bílá, t. j. nezbarvená

Leč naše oči vidí ještě po druhé tuto krev a vodu Janovu. Vidíme ji vzadu na bederní oblasti těla Spasitelova. Odkud vyšla a jak se vytvořila, vysvětluje kapitola: »Souhlas Písma sv. a rubáše turinského« této knihy. Každopádně to vše značí objev a potvrzení pravdy evangelia, před nímž vskutku stojíme oněmělí!

Jest prostě úžasná věc, když věda, která ve svých počátcích a své pýše tolik zmatků natropila v myslích lidských, tolik duší odvedla od Boha, nyní lepším poznáním a vyšším řízením staví se bezděky do služeb náboženství a téměř proti své vůli potvrzuje a vysvětluje to, co dříve pro nedostatečnou svoji znalost potírala.

Objevem Barbetovým dostalo se mi nad to zcela nečekaného, ale skvělého potvrzení mého

výkladu v příčině smrti ukřižovaných krutými křečemi a dušením se a zdlouhavým umíráním, o čemž bude řeč v následující kapitole.

Myslím, že již těmito pěti ranami Umučení Páně jest pro lékaře pravost sv. rubáše nad veškeru pochybnost jasně prokázána. Naprosto jest vyloučeno, aby jakýkoliv podvodník na světě dovedl s tolika správnými detaily lékařskými disponovati, které jediné zná příroda a pravá skutečnost — o nichž dosud neměl potuchy celý náš učený svět!

Pravost tedy v tom smyslu, že s lékařského stanoviska posuzováno, nikdo nemohl zfalšovati tento jedinečný dokument o umučení člověka, zhynuvšího přesně tímtež způsobem, jako skonala Ježíš Kristus. Pročež ani vážné biblické exegesi nelze uzavíratí oči vůči tomuto nadmíru závažnému faktu, aniž lze nadále pro výklad tragedie Golgotské používati tak pramálo pomoci vědy lékařské.

Zbývá pouze rozhodnouti, otisklo-li se tu skutečně tělo Kristovo, či mrtvola jakéhokoliv ukřižovaného, příp. zločince. Tuto otázku zodpoví nejlépe neohrožený nevěrec, prof. fysiologie na pařížské univ. Yves Delage v následujících statích.

Deo gratias.

Doklad strašlivé smrti Kristovy na kříži.

»Dostal jsem se do prohlubně mořské, takže příval mne zaplavuje... Utrhají mi až mi srdce puká, nemocen jsem. Místo pokrmů dávají mi žluč, v žízní mé napájejí mne octem.«
Ž. 68, 3, 21, 22.

»On pak raněn jest pro hříchy naše, roztlučen pro nepravosti naše: kázeň pokoje našeho leží na něm a z s i n a l o s t í jeho uzdraveni jsme.«
Is. 53, 5.

»Jeho zsinlostí byli jste uzdraveni.«
Petr I., 2, 24.

Nikdy jsem netušil, aniž jsem si dovedl představit, že by mučení Páně bylo bývalo vskutku něco tak strašlivě krutého, jak nám je podává svým nezvratným způsobem sv. rubáš turinský. Než závěrečný akt této tragedie, ukřižování, převyšuje svojí hrůzou vše, co po tolika staletích naší éry křesťanské lidskosti si dovedeme vůbec představit. Byla to prostě příšerná justiční vražda, spáchaná na Synu Božím, takže v dějinách jí rovné nebylo, aniž býti může.

Antičtí spisovatelé, zvl. římstí, s největší hrůzou a odporem psávali o této smrti na kříži, převzaté z ukrutností punských zvyků. Dle římského zákoníka byl to nejstrašnější trest smrti, a to ještě vyhrazený pro nejhorší zločince stavu otrockého. Občan římský směl býti jen stát. Zákon Mojžíšův (Deut 21, 23) prohlašoval: »Od Boha jest zlořečen, kdo visí na dřevě.«

Cicero nazýval kříž »nejstrašnější a nejhnusnější smrtí«, neboť ubožáci ukřižovaní neumírali najednou, ale podle výroku Senekova ztráceli život takřka po kapkách. Antický člověk nenáviděl bolest a opovrhoval jí. Proto nejbolestnější smrt kříže byla mu zároveň opovržení nejhodnější. Římané milosrdenství neznali. Soucit byl pro ně znamením méněcennosti špatného člověka. Než přes to nejlepší jejich lidé odsuzovali popravu křížem pro její hrůzyplnost.

A čím se vlastně umíralo tak strašně na kříži? Přiznávám se, že ani po své konverzi nepátral jsem příliš po lékařských příčinách Ukřižování Páně. Spokojoval jsem se pohodlným a nic nevysvětlujícím výkladem běžných názorů theologických: bičováním nastalé vysílení srdce, ztráta krve, prudká otrava krve z ran ukřižování, úpal nebo úžeh sluneční atd. To všechno však jsou pouze druhotné příčiny, ale ne hlavní, k vůli níž se umíralo na kříži. Za našich dnů, kdy téměř 16 století neznáme již této strašlivé popravu, jest těžko ze skutečnosti nebo z pitevního nálezu stanoviti — klinicky bych řekl — bezprostřední příčinu skonu na kříži. Než jak Konnersreuth, tak i sv. rubáš turinský přispěl mi valně k osvětlení tohoto problému, s lékařské stránky na výsost zajímavého. Myslím dokonce, že svým názorem přinesl jsem něco nového, lékařsky správného, originelního v luštění spletité otázky smrti ukřižovaných.

Byl pak na výsost zajímavým myšlenkový pochod, kterým jsem k tomu dospěl. Na žádost svých přátel italských vypsals jsem to vše v článku »Co vypráví oku lékařovu sv. rubáš turinský« v salesiánské: »Rivista dei Giovani« č. 4,

1935, Torino, čímž jsem tuto otázku vlastně předložil mezinárodnímu fóru, zvl. lékařskému k posouzení. Vyjímám z něho následující hlavní myšlenky.

Jak známo, v r. 1927 byla naše veřejnost značně vzrušena případem stigmatisace Terezie Neumannové z Konnersreuthu, zcela blízko našich nejzápadnějších hranic. Tento náboženský zjev byl však s největší prudkostí napaden u nás nepřáteli všech možných barev a odstínů: od nejosvícenějších pokrokářů, pozitivistů, liberalistů až k zcela rudým socialistům, nevěrcům a komunistům. Ačkoliv teprve 2 léta uplynula od mého návratu k Církvi, nenesl jsem prostě, aby tato nejmocnější mystická ozvěna Krista Ukřižovaného byla u nás zašlapána v prach opovržení a bahno vší potupy. Stal jsem se ohnivým obhájcem Konnersreuthu, ba snad dokonce sluhou této služby Boží!

Moje činnost literární, přednášková a publicistická s dostatek jest známa po našich vlastech i neustálé boje a zápasy za onen zjev konnersreuthský, kterému, bohudík, čím dále tím jasněji vtiskována jest pečeť nadpřirozenosti. Úžasné konverse, proměny duší, nevysvětlitelné případy náhlých vyléčení, nesmírná láska eucharistická atd., jsou stále výmluvnějšími svědky pro onu nadpřirozenou sílu, která se za vším tím nepochopitelným dějstvím skrývá a tají .

Ve vřavě bitevní zvláště před lety vyvstávali noví nepřatelé, nová a náhlá překvapení, odhalení atd., kterým bylo nutno čeliti. Sotva byl odbyt podvodný polský horník Diebel, který chtěl napodobit Terezii N. v ronění krva-

vých slzí, hned tu přinášelo Večerní České Slovo palcovými literami zprávu: »Český fakir Zenkl dá se na 80 hodin přibíti ke kříži!« — Tedy nový útok, jak mu čeliti? Zde musí věda lékařská uplatniti svoje protidůvody, ale které?

Líčil jsem zhusta na svých pozdějších přednáškách příhodu, která se mi stala, že dříve, než jsem si mohl tuto věc náležitě promysleti, dostal jsem návštěvu zcela nečekanou samotného fakira Zenkla. Týž ze svého popudu objevil se jednoho odpoledne v mé ordinaci, aby mne zainteresoval na své produkci.

Fakir Zenkl především mi ukazoval hřebíky, kterými chtěl svoji produkci uskutečniti. Byly to slabé »šindeláky«, zšíří jen 2 mm a zdělí 8 cm, kterými chtěl si dáti probíti své dlaně při tomto pokusu. »To by však neznamenal mnoho, neboť my lékaři používáme nástrojů ukrutnosti snad těžší síly, než větší. Naše aspirační či punkční stříkačky jsou ještě objemnější a až k násadci pronikají do tkáně nemocného,« odpověděl jsem naráz.

»A co s těma probitýma rukama dále?« táži se. »Kolega přibije mne za ně ke kříži a já tak vydržím 80 hodin být přibitý,« bylo mi odpovědí. »Jen osmdesát hodin?« opáčím mu. »Tedy vlastně ke kříži budete přibit, Spasitel ale visel na kříži. Lékařsky myšleno, vaše produkce bude jakousi imobilisací, t. j. nucenou polohou, protože ty dvě rány medicinsky pro nás lidi, kteří jsme prožili hrůzy války, neznamenají vlastně nic. Ale to my lékaři děláme krutější věci, než vy chcete ukazovat. Vy to děláte na pouhé tři a čtvrt dne. Inu, to je málo. My, lékaři, když si někdo na př. zlomí stehně-

ní kost, ve fixačním obvaze držíme ho ve vynucené poloze plných šest neděl, čili 40 až 50 dnů, t. j. přes tisíc hodin! Ostatně býti přibit ke kříži, to jest pro nás jednoznačné jako býti přibit ke stolu, zdi, podlaze atd. Jest to a zůstane pouhou vynucenou polohou, nic více.«

Než náhle se mi rozbřesklo v hlavě: »Víte ale, co by mi imponovalo jako lékaři? Kdybyste se dal na pouhých deset minut — nic více — přibít za ty ruce na kříž! To je něco naprosto jiného! Vy budete za ty ruce viset! Tak se mi zdá, že právě v tomto pověšení za probité ruce skrývá se pravý popravní prostředek té strašlivé smrti ukřižováním, kde vlastně nic z důležitých orgánů nebylo poraněno. Ale ten přibitý člověk v hrozných bolestech umřel. Inu, to bylo něco zcela jiného, než pouhý fakirský trik!«

Zdálo se, že tento náhlý obrat trefil do živého. Pan Zenkl se mi rychle poroučel a jeho návštěva, pokud vím, měla ten jediný pozitivní výsledek, že ku podobné jeho produkci, která by značně zraňovala naše city vůči Golgotě — vůbec nedošlo!

Tato myšlenka: ve visení za probité ruce na kříži musí býti skryt pravý popravní prostředek smrti ukřižováním, utkvěla mi pevně v mysli. Rozpřádal jsem ji dále. Mnoho mi v tom byly i nápomocny vise stigmatisované z Konnersreuthu a líčení evangelií. Až tu přišly nejnovější fotografie sv. rubáše a — já jsem ji tu viděl přímo realizovanou!

Díky dále dru Barbetovi, jehož kniha, vyšlá koncem února letošního roku, přinesla hojně nového světla do problému smrti ukřižova-

ných. Zdá se mi, že všechny tyto poznatky tvoří jeden jediný logický celek, každé diskuse schopný. —

Než zopakujme si tu především dosavadní výklady příčiny smrti Ukřižovaného. Anebo pokusme se tento problém řešiti se všeobecně lékařského hlediska:

Co bylo vůbec popravním prostředkem při smrti křížem? Nač hynuli desetitisíce vzbouřených otroků, Spartakovců, ukřižovaných M. Liciniem Crassem v celých alejích podél Via Appia? Čím ony tisíce židů uprchlíků z obleženého Jerusalema Titem Vespasianem na kříže přibitých? Při oběšení to víme, že jest to zadušení, při stětí sekyrou či guillotinou taktéž smrt je nám jasnou, jakož i při severoamerické elektrické židli. Pouze při ukřižování hynuly statisíce zločinců a křesťanů něčím, co lékařsky by bylo nezachytitelné a nevysvětlitelné?

Jedinou naší omluvou by bylo, že po šestnácté století neznáme případu podobného, ani po stránce klinické, ani pitevní. Vždyť oněch 28 Františkánů ukřižovaných as před 200—300 lety v Japonsku bylo vlastně na kříže přivázáno a pak doraženo, každý dvěma kopími.

Než doufám, že právě dík turinskému obrazu Umučení Páně podařilo se mi tuto záhadu rozluštit a světovému fóru lékařskému předložiti k diskusi můj nejpravděpodobnější výklad a to tetanickými křečemi a zadušením v ohromných bolestech při plném vědomí. Bohudík dostává se mi stále nových podepření a potvrzení vědeckých tohoto mého názoru, z nichž nejnovějším jest i práce bratislavského docenta anatomie p. dra Ledényi, který objevil,

že při dlouhotrvajícím rozpažení paží (natož při jich přibití na kříž) jest nezvyklým napětím bránice značně omezováno dýchání, takže tu již vlastně přichází samo sebou k dušení se, sufokaci, cyanose, z s i n a l o s t i (Isaiáš 53, 5, I Petr 2, 24).

Než abych se vrátil k dosavadnímu dříve nadhozenému vysvětlování a uplatňování příčiny této smrti. Všichni ať teologové, či laikové aneb i lékaři, jakmile začali tu něco vysvětlovati, ocitali se na kluzké, houpající se vědecké půdě. Přímo se tato jejich nejistota vycítuje z jejich slov a myšlenek. Jinak velmi informativní kniha Willamova: »Kristus v zemi a v lidu israelském« v německém vydání na str. 487 mluví sice velmi zahaleně a mlhavě o nejbolestnějším způsobu smrti ukřižováním, ale hned co zvláštní popravní prostředek uvádí: »roje moskýtů a much, které slétají se na bičováním zraněná těla«. Dále naznačuje, že to bývali asi divocí psi, kteří odsouzencům skoncovali jich muka. Toť extrémní případ nedostatečnosti lékařských informací, kterých ani teologové postrádati nemohou. Přece při své exegesi tolik používají jazykozpytu, dějepisu, archeologie, národopisu atd. atd., z nepochopitelných důvodů jen vůči medicíně dosud chovali se macešsky ve svůj i věci samé značný neprospěch.

Dalším, ovšem vždy a pouze jen částečným vysvětlením čili spoluúčinkující příčinou jsou uváděny: vysílení, zvláště následkem trýzně velké žízně po bičování atd. Jistě, že i toto hrálo závažnou roli, zvláště při prodlužovaných smrtích na kříži, kdy se umíralo až třetí, čtvrtý či pátý den.

Dostatečným vysvětlením to není stejně jako supponovaný úpal či úžeh sluneční. Jiní vysvětlují smrt na kříži opět otravou krve. Tato jest snad přijatelná pro jinou strašlivou smrt, naboděním rozkročmo na ostrý kůl v zemi, což v ranném novověku zhusta praktikovali Ukrajinci a Poláci mezi sebou, kde se umíralo druhý, třetí den na zánět pobřišnice. Ale my lékaři neznáme prostě otravy krve čili infekce tak prudké, aby usmrcovala za pouhé tři či šest hodin, jak tomu bylo u Krista. Ve své přebohaté chirurgické praxi válečné poznal jsem častěji a blíže infekci v míru se vůbec nevyskytující, tak zv. třáskavou snět (Gasphegmone), kterou jsem sám viděl z poraněného palce nohy postoupiti za 24 hodiny až nad pupek (pacient pak amputací nohy v bérce byl ještě udržen na živu!). Tedy ani toto vysvětlení není dostačující stejně jako zdůrazňované snad vykrvácení. Toto medicinsky je již zcela nepřijatelné, protože tu nikde a nikdy nebyla poraněna žádná větší céva, která by (ovšem kromě hemofilie) mohla ohroziti a zaviniti smrtelnou ztrátu této převzácné šťávy tělesné. Mimochodem řečeno sv. rubáš tuto domněnku naprosto vyvrací!

Mám nad to sám v této věci značné zkušenosti, když za světové války co staniční lékař zastupoval jsem prof. Kukulku v rozsáhlé válečné nemocnici vojenské v Karlíně, kde bývala často těžká krvácení z poraněných hlavních arterií: krčních, stehenních či podpažních. Leč viděl jsem za Brusilovovy offensivy ve svém polním špitále lineckého červ. kříže vojáka, který, maje celou paži utrženu a pouze jen na dvou cm kůže zavěšenu, vzdor velké ztrátě krve přestál ještě

transport 25 km za den a noc. Anebo tamtéž v Kolomeji zažil jsem z nevysvětlených mi příčin krvácení rekonvalescenta z téměř již zhojeného průstřelu stehenní kosti nad kolenem, kde pacient v noci ztrativší téměř půlčtvrta litru krve ještě byl v posledním tažení zachráněn. S amputovanou nohou poslán do zázemí, odkudž po roce poslal nám pohledový lístek. Biffel bylo jeho jméno.

Letos pak v červencovém čísle »The Catholic Medical Quardian«, v orgánu to katolických lékařů Vel. Britanie, t. j. jejich Gildy Sv. Lukáše a svazu Sv. Kosmy a Damiána, vyšel informativní článek jesuity-lékaře Rylanda Whitakera právě o lékařské stránce Umučení Páně. Než ani tento učený muž nemohl dospěti k žádnému konečnému resultátu, ačkoliv odborně vypočítal a rozlišoval vše, co by zde mohlo přijíti v úvahu.

Vedle oněch svrchu zmíněných příčin Whitekar zmiňuje se dále o možném snad prasknutí hlavní tepny srdce, aorty. Leč táž musí býti chorobně změněná, příp. pokročilejšího stáří, stejně jako prasknutí srdečního svalu, třebaš že vzácně se přihází, přece není pro ony desettisíce či statisíce dostatečným vysvětlením. Nejvážnějším ze všeho, ač stále ještě pouhým východiskem z nouze, jest názor, že se tu jedná snad o srdeční mrtvici, t. j. náhlé vysílení svalu srdečního, který vypoví službu. Leč toto mohlo by snad spolupůsobiti v posledních stadiích smrtelného zápasu na kříži, nic více.

Než proč vůbec tam k smrti docházelo? Co bylo hlavním mučícím prostředkem, když už smrt kříže byla skutečně děsným martyriem,

jak to potvrdil citát ze sv. Augustina, jehož bezprostřední předkové ještě mohli vídati těla odsouzenců, svíjejících se na dřevě kříže proklátém. Vpředu jsem týž již citoval. Co tedy bylo vlastním smrtícím prostředkem této tak kruté popravky?

Otázku tuto, která ve své všeobecnosti povždy byla a zůstává lékařskou, lze pouze a jediné lékařsky zodpovědět, a to na podkladě nejzevrubnějšího pozorování a usuzování i zkušeností. *Suum cuique* — každému, což jeho jest.

Vzpomínám především, že jedním z nejkrutějších trestů bývalé rak.-uh. armády bylo tak zvané »Anbinden«, t. j. uvázání provinilého vojína tím způsobem, že byl donucen na zcela krátký čas státi pouze na špičkách nohou. Co tu bylo příčinou jeho zvláště krutých bolestí? Do krajnosti napjaté svalstvo, v brzku přecházející v křečovitě stahy. Proto tohoto trestu nesmělo býti použito déle než 5—10 minut! Totéž, ale v měřítku daleko větším, bylo hlavní věcí u trestu smrti křížem.

Představme si celou situaci. Za probité ruce v zápěstí, dokonce za poraněný nerv viseli ubožáci na kříži v napětí celého těla, přibiti jsouce nad to i za nohy, v nichž s počátku nalézali jakous takous oporu. Táž ale vzhledem k tomu, že spočívali na hranách hřebů, t. j. v ráně, nebyla ani dostatečnou, ani trvalou. Tíhou těla byly horní končetiny zřejmě přetíženy. Nestály prostě na úkol připadající za normálních okolností daleko silnějšímu svalstvu dolních končetin.

Přetížený sval pokouší se zprvu vyhověti zvýšené práci na něj vložené, zvláště když jí ne-

lze uniknouti. Napíná se stále víc a více, až posléze dosahuje nejvyšší míry své výkonnosti. A tou jest křečovitý stah, trvalé ustrnutí v křeči. V křeči, která z abnormálních podnětů nervových dovede tak těžce postihnouti naše lýtka, předurčená k tomu křečovými žilami, t. j. špatným oběhem krevním, špatným okysličováním. A při příliš předrážděných svalech příčně pruhovaných, t. j. naší vůli podléhajících, stažení svalová způsobují špatný oběh krve a tento pak znovu zvýšené stahy svalstva! Vše navzájem se stupňuje a podněcuje, až sval octne se v nejvyšším svém podráždění a výkonnosti, kterou známe pod jménem t. zv. tetanisace. Ano, toť správné jméno, protože tento nesmírně bolestivý stav (smáčknutím zakončení citlivých nervů ve svalech) známe s dostatek jako smrtelné onemocnění při zvláštní nákaze při t. zv. tetanu (traumatickém), z poranění vzniklém!

Bacil tohoto strašného onemocnění váže se zvláštním způsobem na centrální nervstvo svými toxiny (jedy), které podráždí pak svalstvo k trvalým, křečovitým stahům. Ty pak v záchvatech vystupňují se do nemožnosti a postihojí nemocného při zcela jasném vědomí, takže jeho muka jsou vybičována přímo k sešílení. Tu prohýbá se veškero svalstvo jeho trupu i končetin v oblouk a celá tíha těla spočívá jen na patách a týle hlavy.

Něco zcela podobného odehrávalo se na odsouzencích k ukřižování. Vysilující stahy svalstva předloktí, již v křeče přecházející, postupovaly na záloktí, ramena, svalstvo prsní, zádové, kyčelní a dolních končetin. Přirozeně, že oběh krevní tím nesmírně váznul i dýchání by-

lo značně znesnadněno. Tím přidružoval se nový zdroj dalších křečí: vnitřní asfyxie, t. j. nedostatečné okysličování především tkáně svalové.

Přespřílišná práce zvyšuje pak teplotu tělesnou a způsobuje mocné poty. Tak postižení oním tetanem traumatickým potí se na celém těle, horečka jim stoupá tou měrou, že dokonce po smrti dosahuje nejvyššího stupně 44 Celsia.

Ejhle, tu v hojném potu nesmírnou podporu získává Vignonova teorie o vzniku otisků sv. hrobního plátna turinského výpary potu, krve atd.! A pak jest tu věc druhá, nesmírné důležitosti: rychlá ztuhlost posmrtná! Táž dostavuje se téměř hned, s takřka posledním výdechem. A máme pro to i jiný doklad, ve svalstvu do nemožností přemáhaném při honech parforčních! Tu uštváný jelen, jakmile dostane do týla svoji ránu z milosti, již je usmrcován, okamžitě ztuhne po celém těle pro přemíru práce jeho svalstvem vykonané! Z téže pak příčiny svalstvo ukřižovaných taktéž do nemožnosti vyčerpané, ztrnulo okamžitě po smrti, což vše nejlépe postřehujeme na otiscích sv. rubáše. Tyto jsou nám zcela jistým svědectvím, že Ukřižovaný v posvátné hrobní plátno byl již uložen ztuhlý, takže s lékařského hlediska jest toto mé tvrzení a postřeh plně oprávněn.

Ukřižovaný umíral nejhroznějším způsobem při plném vědomí. Doslovně jako červ rozšlápnutý, jež byla rozdrtila těžká bota a ponechala svému osudu i neodvratnému, konečnému zániku! Postižen byl strašlivými křečemi, které jedině posouditi může člověk, který zhusta trpívá kře-

čemi lýtek, nebo dokonce kaménky žlučovými či ledvinnými. Týž jedině dovede si učiniti aspoň poněkud přibližnou představu, co to znamená být přibit a umírat na kříži. Strašlivé křeče zachvacují především svalstvo hrudní, které má za účel mechanicky rozšiřovati a zužovati hrudní koš, a tím nassávati či odtud vypuzovati vzduch. To vše děje se bez našeho vědomí, zcela automaticky. S počátku jest pouze znesnadňován a rušen vnější dýchací proces, ale když pak zřejmě silní roztahovači hrudi nabudou převahu nad slabšími stahovači, zvláště když křeč přejde na bránici, octne se hrudní koš v ustrnulé posici a v nemožnosti další výměny vzduchu nutné k okysličování krve! Nemůže se ani vdechnouti, ani vydechnouti. Takto postižený zbledne, zmodrá a z e s i n á! Zastavením dýchání zastaví se i práce srdeční a tím dostaví se i smrt v oedemu plic!

Bezprostřední příčinou smrti jest zadušení, vnější zsinalostí (cyanosou) nádherně zobrazené. Proto vskutku Zsinalostí jeho uzdravení jsme! Jak nádherná lékařská potvrzení tu dostávají Písma svatá! Isaiáš 53, 5, a Petr I., 2, 24.

Namítne se mi: snad je to teorie, když není pravdivá, aspoň dobře vynalezená. Ale jak lze vysvětliti, že mnohdy ukřižovaní žili dva, tři dny na kříži? Dokonce prý i týden tam viseli, než zemřeli. Zcela jednoduše, protože katané měli při ukřižování technické možnosti, jak docíliti oboujího: zpomalené či zrychlené smrti. Pro první účel býval dán pevně pod obě nohy kus dřeva a odsouzenci se přibíjeli za každou nohu zvlášť, takže vlastně stáli tu přibiti ke kříži a ne na

kříž. Ejhle, co znamená trik Zenklův, správně použitý! Váha těla spočívala na přirozených podstavcích nohou. Horní končetiny, hrudní svalstvo nebylo nijak přetěžováno, aniž křečí postiženo. Odsouzenci zmírali tu nejen pomalým dušením z nedostatečných pohybů bránicových, ale i vysílením, nedostatkem tekutin, bez nichž, jak známo, nelze člověku na živu přečkati sedmý den. Pro ně tato strašlivá smrt byla značně zeslabena a oddálena. Méně již pro ty, jimž do rozkroku na svislém břevně kříže upevněn byl kolík, na němž tito »equitabant in cruce« (jako na koni seděli na kříži). Podobná opora váhy těla značně ušetřila jejich síly tělesné a prodlužovala smrtelný zápas, protože konec konců nebyla dostatečnou oporou pro delší čas. Takto ukřižovaní jistě zmírali dříve než svrchu popsaní s podpěrou nožní. A nejhorší na tom byli ti, kdož přibiti byli za zkřížené nohy, protože tíha těla na napjatých pažích spočívající, zachycena byla plně jen jedinou nohou, onou ve spodu přibitou. Druhá byla v koleně ohnutá a více méně z nadnášení visícího těla vyřazená.

S druhé strany, čím urychlovala se smrt ukřižovaných? Na to máme přec nejkrásnější odpověď v samotném Evangelii. Známe s dostatek z historie, že staří Římané nikdy rozsudek jednou vyneseny neodvolávali, aniž pozměňovali. Kdo byl odsouzen na kříž, ten tam také musil zemřít. A jak se toho docilovalo? Čtěme příslušné verše Písma. Náš Spasitel po strašlivém zbičování, které, soudě dle otisků sv. rubáše, samo bylo dostatečné jej usmrtiti, vydechl svoji duši po třech či šesti hodinách svého přibití na kříž. Nechtě exegeté odborníci sami si rozhodnou přes-

ně tuto dobu. Pro mne co lékaře stačí podivení Pilátovo, který nechtěl ani uvěřiti zprávě Josefa z Arimatie a dal si setníkem úředně zjistiti již nastalou smrt Ježíšovu, což se stalo odborným proboděním boku. Než oběma lotrům nechtělo se tak brzo odejít s tohoto světa, třebaš že nastávala již sobota, kdy dle zvyků židovských odsouzenec nesměl viseti na popravním místě. Tu katané na rozkaz chopili se dřevěných či železných kyjů a zpřeráželi jim holeně, což medicinsky znamenalo ztrátu opor nožních, zpomalujících smrt a okamžité téměř uvedení v akci křečovitého stažení svalstva končetin a hrudi s brzkým výsledkem smrti! Jistě že tu spolupůsobily též četné tukové vmetky, embolie do plic, pocházející z roztržitých kostí bérkových a stehenních. A »kostí mu nezlámete! Budou patřiti na toho, v něhož bodli.« Jan 19, 36, 37. Spasiteli se však nestalo nic podobného!

Než opět slyším námitku: které jsou důkazy pro tuto teorii, třebaš i zcela pravděpodobnou? Nejlepším důkazem a svědectvím jest sám sv. rubáš, protože z něho přímo oko moje vyčte všechna potvrzení výše řečeného.

Tetanickými křečemi postižení nemocní ukazují v obličeji jako druhý příznak vážnosti své choroby t. zv. »úsměv sardonský« ... Svalstvo horního rtu se křečovitě stáhne k přepodivnému úsměvu kruté bolesti ... a týž zdá se mi, že právě utkvěl v posmrtné ztrnulosti zvláště levé tváře Spasitelovy.

Při pohledu zepředu na sv. rubáš jest především nápadno, že nepozorujeme takřka nic z otisků krku, aneb horní části hrudi. Skutečně dotrpěl Spasitel dle slov sv. Jana (20, 30), že

»nakloniv hlavu, vypustil ducha«. S druhé strany na zadním otisku pozorovati lze svalstvo krku, vlasy atd., vše dobře vyznačeno. Pokládal jsem to dříve za ztrnulé svalstvo šíje, přiléhající ke svislému břevnu kříže, ale p. prof. Tonelli z Turina opravil toto mé mínění, takže dnes kloním se k názoru, že při nesení nebo uložení mrtvoly Kristovy hrobní plátno sledovalo prostě nejpřesněji i toto nachýlení hlavy vpřed, nejsouc vázáno ztrnulou rovinou, ale přilehnuvši dobře k tělu. Jistě, že i před smrtí široký kotouč trnové koruny nutil hlavu Kristovu značně vpřed

Leč nejvýmluvnější doklady mého názoru na příčinu smrti Ukřižovaného (křečovitou ztrnulost všeho svalstva) viděti lze i laikovi zcela jasně na krásně se rýsujících velkých svalech prsních (mm. pectorales majores), které jsou přímo zkamenělé ve své posmrtné ztuhlosti a dobře vynikají. Též hrudník jest značně rozšířen, odpovídaje větší síle těchto rozšiřovačů hrudi. Dokonce možno říci, že jest i nadměrně rozšířen jako následek přibití těla za roztažené, rozpažené paže. A v této posici pak ještě na kříži zachvácen byl posmrtnou ztuhlostí. Vzadu obě lopatky přiléhají v celé své šíři k tělu na důkaz silného přitisknutí jich svalstvem. Ale nejlépe jest viděti tu křečovitý stah bránice, jevící se ve vpadlém nadbříšku (epigastriu) a značně vystupujícím podbříšku (hypogastriu), což zvláště je důležité! A zejména mocně potvrzuje můj výklad příčiny smrti ukřižovaných.

Jak svrchu jsem se byl zmínil, pro křečovité stahy traumatického tetanu jsou velmi charakteristická prohnutí svalstva, zád i beder, tvořícího mocný oblouk vpřed (lordosu). Nuže, zdaž mů-

žeme ji míti lépe vyznačenou, než zde na otiscích sv. prostěradla, kde rýsuje se tak význačně, že ve vodorovné posici se octnuvší tělo Kristovo po snětí s kříže nepřipustilo, aby náhle z rány boční vyřinuvší se krev stékala dolů směrem k hýždím, nýbrž ji donutila, aby si našla snazší dráhu k levému lokti a boku! Vzdor značnému zeslabení otisků v krajině bederní, vystupují na sv. plátně opět zcela zřetelně obojí sedací svaly, vpravo lépe než vlevo. Přirozeně, poněvadž levá dolní končetina byla přibita na pravou a proto musela se mírně ohnouti v koleně, což opět zde zcela zřetelně zjišťujeme.

Otázku o počtu hřebů, jimiž přesvaté tělo Spasitelovo na kříž bylo přibito, zodpovídá sv. rubáš naprosto určitě a jasně. Byly to tři hřeby, nemýlím-li se, pouze tři hřeby se v Církvě uctívají. Zvláště na památkách Františkánských vídáme pouze tři hřeby Páně. Nesmírně zajímavým jest přesné pozorování osy těla na otiscích sv. plátna Kristova, která přímo prochází hlavou, krkem, páteří po celé délce, aby pak v jediné čáře dostihla střed pravé plosky nožní, kde totiž tato byla přibita uprostřed svislého břevna kříže. Zvláště na Enrieových fotografiích přesně vyniká jakési prohnutí těla Spasitelova nalevo, což způsobeno jest tím, že levá dolní končetina posmrtně ztuhlá v mírném ohnutí a tudíž i zkrácení pro naprostý nedostatek času nebyla při zahalení těla do posvátného hrobního plátna nějak rovnána (což i tak by bývalo šlo ztěžka), nýbrž byla prostě sundána se hřbetu pravé nohy a o d s u n u t a stranou vlevo, čímž vybočila z osy tělesné. Ohnutí této levé dolní končetiny a z toho následující zkrácení jest naprosto neklamným

svědectvím o tom, že obě nohy byly probity jediným delším hřebem, okolnost to, která opět značně urychlila smrt Vykupitelovu.

Se stanoviska lékařského nelze pak činiti jakýchkoliv námitek proti této možnosti, protože těžkým kladivem a dostatečně dlouhým hřebem a silným, daly se obě nohy takto přibíti, vlastně přiraziti na sebe a na kříž v posici, kterou normálně sotva můžeme napodobiti nebo dosíci. Při tom nutno ještě uvážiti, že při popravní exekuci nezáleželo přec katanům na tom, jestliže při tom zpřetrhají vazy aneb napolo vykloubí nárt, jen když dosáhli svého cíle, t. j. řádného a pevného přibití nohou na kříž! Taktéž otisky sv. rubáše svědčí o tom, že chodidla ukřížovaného byla příliš násilně dolů stažena, téměř vymknuta, neb v této posici posmrtně ztuhla.

Jak jsem dříve pravil, posmrtná ztuhlost ukřížovaných nastupovala téměř bezprostředně po tom, když vydechli duši. Též ruce Spasitelovy ztuhly, a to značně protaženy, s palci proti malíku posunutými, takže na otiscích sv. rubáše vidíme obě ruce bez palců, což jest nesmírně důležité potvrzení názorů i objevů dr. Barbeta. Vzdor své posmrtné ztuhlosti nebyl odpor obou ramenních svalů pažních (mm. deltoidei) nepřekonatelný pro živou sílu Josefovu nebo Nikodémovu, aby obě paže nepřipazili či dokonce je přes sebe nepřekřížili. Při tom ruka pravá zdá se nám delší levé.

Jak již svrchu řečeno, objev dra Barbeta, že při těžkém a bolestném umírání vytvoří se tekutina v osrdečníku, která při probodení srdce vytéká zároveň s krví, jest novým a nečekaným dů-

kazem pro správnost těchto mých výkladů o příčině smrti ukřižovaných.

Ještě jednoho významného svědka uvedu pro svoje výklady smrti kříže, předrážděním a tetanisací svalstva. Viděl jsem sám, že po pouhé silnější křeči stehenního svalu (m. sartorius) vyskytla se při jeho úponu značná podlitina krevní. A zde na přesvatém těle vidíme plno podlitin krevních po důtkách římských (flagrum romanum). Soudě dle objevů inž. G. Cordonnièra na sv. Tunice v Argenteuil, bičováním zad Kristových vytryskla i krev ve značnějším množství. Zvláště uprostřed zad i směrem k levé kyčli bylo jí dosti velké tratoliště. Většinou ale nepronikla kůží sice šlehem rozdrčenou, ale nerozdrásanou. Teprve ony strašlivé stahy svalstva nashromáždily ji na těchto místech ve větším množství, takže my po tolika staletích spatřujeme přesně znovu každíčkový šleh dutek, vzdor tomu, že prvou krev, hned při bičování vytrysknuvší, vssála do sebe sv. suknice nesešívaná, spodní to šat Kristův, který souhlasně dle evangelistů po bičování byl vrácen Muži bolesti.

Tedy čím více studujeme problém smrti na kříži, tím více jsme udiveni, otřeseni v nitru nad krutostí tohoto ortele smrti. Vskutku tu mizel ve strašlivých bolestech život kapka za kapkou. Proto podle stupně přetížení a předráždění všeho svalstva stupňovaly se i šílené bolesti odsouzců na kříži, takže řvali bolestí, proklínali sebe, lidstvo a vše na světě, rouhali se Bohu, zlořečili v nejhnusnějších výrazech lidem i všemu vůkol... až posléze dobrotivá smrt učinila přítrž jejich bolestem, přímo k zešílení strašlivým. S podobným chováním se lotrů nesmírně kon-

trastovala nesmírná, nadlidská věru trpělivost, sebezapření a láska Spasitelova, odpouštějící svým vlastním katanům! V této příšerné lázni bolesti projevil Kristus vskutku svůj božský Majestát, který zračí se tak výmluvně i v posmrtném výrazu jeho přesvaté Tváře!

Jest věru nesmírně zajímavá, která s hlediska čistě lékařského, nejen exegetického, otisky sv. rubáše a naše medicínské poznatky z nich plynoucí nádherně potvrzují starozákonní proroctví, zejména Isaiášovo v kap. 53, což nás naplňuje největším obdivem. Škoda, že nežijí ani Delitsch, ani Renan, kteří před lety prohlašovali, že tato prorocká kapitola, jednající tak naprosto přesně o utrpení, smrti, pohřbení, vzkříšení i oslavě Mesiášově, musila býti napsána až na Golgatě. Co by si, probůh, počali s ní dnes, po těchto úžasných letošních a předloňských vědeckých objevech, které s Písmem sv. a rubášem turinským tvoří přec jediný nerozborný celek, v prach potírající vzdory jejich krátko-deché nevěry!?

Než i otrlí katané těžko snášeli ty zoufalé výkřiky svých obětí a jejich zápolení se smrtí. Musili stát u nich stráž a vzdor své úžasné bezcitnosti a surovosti, našli přece jiskérku lidského citu v sobě. Nedovedli se přemoci, aby jim nepodali aspoň něco k ulehčení nesnesitelného, smrtelného zápasu. Podávali jim narkotický nápoj: víno, smíšené s myrrhou nebo ocet se žlučí. Než Spasitel náš i v nejhroznějších útrapách smrti i v nejkrutější žízni (jíž byl mučen pro velké ztráty krve, potu atd.), odepřel použití jejich posledního záblesku milosrdenství... Volil raději při plném a jasném vědomí do poslední ka-

pičky vypítí svůj kalich bolestí a hořkostí přetékající . . . pouze a jediné z nesmírné, věru Božské lásky k nám, pro naše spasení! Zápasil strašlivě se smrtí, až jí podlehl! .

Když byl odpustil svým katanům i nepřátelům a odevzdal svoji Matičku svému nejmilejšímu, jedinému věrnému učedníkovi, sv. Janovi, a cítil již chladný dotyk blížící se smrti v beznadějném zápase o vzduch, sebral ještě nadlidským úsilím poslední svoji sílu, aby dal výraz strašlivé opuštěnosti své od Boha svého, zvoláním: Elóí, Elóí lamma zabachtani (Bože můj. Bože, proč jsi mne opustil). Pak odevzdav duši svoji Otci s posledními slovy »šálem kulóchi« — dokonáno jest — dokonal na kříži svoji tragedii Golgatskou . . . svoji kosmickou Obět . . .

Turin a Konnersreuth.

»Jaké to máš rány na ruku svých?«
Zach. 13, 6.

»Stigmatisovaní jsou právě ti, kteří podle starého slova »Beránka následují na všech cestách jeho«, neb v pokrevní svazek s ním vstoupili. Obět kříže, která cestou nekrvavou na oltáři se oslavuje, pokračuje v nich cestou krvavou v stálou upomínku na onen velký akt. Ukřižovaný . . . tak stále zpřítomněn, trvá časům všem.«
Görres: Die christliche Mystik II., 455.

Ihned, jakmile jsem spatřil snímky tohoto převzácného turinského prostěradla, postřehnuv jsem jeho úžasnou podobnost a shodu se živoucí ozvěnou, ba možno říci, se »živým obrazem Ukřižovaného«, jímž jest stigmatisovaná z Konnersreuthu. A na svých četných přednáškách o ní nelenil jsem upozorňovati na tuto vzájemnou živě se smrtí, až jí podlehl . . .

Ostatně stigmatisace samotná jest na výsost zajímavý oddíl křesťanské mystiky. Stigmatisace přec ve smyslu církevním jest omilostnění, propůjčované osobám zvláště intenzivním způsobem s Ukřižovaným spolutrpicím, takže na jich smrtelném těle objevují se rány Umučení Páně. Čím dál jsem přemýšlel o této věci, tím více jsem si uvědomoval, že vlastně stigmatisace jest mystikou utrpení par excellence. Utrpení bezmezného, jakého jen člověk jest schopen, aby připodobnil se utrpení Kristovu, vůbec všem hranicím se vymykajícímu. Dle slov Görresových jest stigmatisace nejmocnější ozvěnou Ukřižovaného, jež nese se těmi kterými staletími. Jest tu

opět živoucí člověk, který nosí na svém těle tyto rány Kristovy, nevysvětlitelným způsobem v ekstasi získané. A účel toho všeho? Což nepovídá krásně sama Církev svatá ve své liturgii 17/9, na den stigmat sv. Františka Serafinského: »Panne Ježíši Kriste, jenž jsi na těle přeblaženého Františka posvátné rány umučení svého obnovil, abys roznítil srdce naše ohněm své lásky, kdy svět chladl.«

A skutečně tak mnozí, řekněme raději všichni praví stigmatisovaní, byli úžasnými trpícími či trpítkami. A to jest, řekl bych, nejvýznačnější ráz jejich poslání. Všichni, a je jich přes 340 Církví uznaných, jako naše Terezie Neumannová, prošli pravou výhňí utrpení, anebo po celý život trávili v utrpení bez konce a míry, na př. sv. Lydwina Sydenhamská. Tatáž, jejíž životopis obrátil Huysmanse, že opustiv psaní věcí proklatých, napsal svoji uchvacující knihu: »Kathedrála«. Než jaký byl život poslední blažorečené ze stigmatisovaných — Gemmy Galgani, zemřelé v Lucce Toskánské v roce 1902? Anebo poslední svatořečené Veroniky Giuliano? Opět bezedné utrpení, jímž lidé stigmatisovaní procházejíce, konečně zvítězí nad tím, že vše obětují Bohu, co oběť smírnou. Nelze jim prostě více trpěti, protože každá útrapa či bolest stává se jim radostnou službou Bohu. Utrpení přestalo jim existovati. Tak jedině překročí hranice strasti a bolestí tohoto slzavého údolí.

Ačkoliv při stigmatisaci hlavním účelem jest rozlévání dobra a milostí po okolí a širším světě, přec Kristus trpící uděluje nad to nesmírné milosti a osobité duším takto spoluúčastným na jeho bolestech. Počínajíc hagio — a

kardiognosií, prorocstvím, visemi, osvíceními všeho druhu, levitacemi, bilokacemi, nevysvětlitelnými pústy, s Eucharistií spojenými, končí v mystickém nazírání a ekstatickém rozmlouvání se Spasitelem. Dotknu se jediné předchůdkyně, Terezie Neumannové, prosté řeholnice z Dülmenu, Anny Kat. Emmerickové, jejíž vidiny o přehořkém Umučení Páně a Život Panny přesvaté dochoval nám v básnickém rouše její věrný Klemens Brentano. Pravda, že právem Církev sv. nic nedá na tyto soukromé vise, poněvadž zjevení Písma sv. jest každému dostačující směrnicí k dočlenění života věčného. Ale přes to jest úžasným, že na př. Emmericková, osoba se zcela nedostačným vzděláním, která kromě nejbližšího svého okolí vůbec nikam nepřišla . . . popsala neda-leko Smyrny, v krajině bývalého Efesu, na jedné hoře příbytek Panny přesvaté. A za osmdesát let po její smrti šli mniši přesně dle jejího popisu a na hoře, zvané Bul-bul Dag (hora slavičí), našli naprosto přesné rozměry domku, i všeho, přesně dle jejích vidin. Obě její knihy vykonaly nesmírně mnoho dobra v myslích lidských, protože věci nejnádhernější podány byly i nejkrásnějším zevním rouchem.

Myslím, že při této příležitosti přec jen bylo by vhodné upozorniti na zajímavou okolnost, kterou ze svých visí sděluje o sv. rubáši tatáž stigmatisovaná, A. K. Emmericková. Jsou sice tyto básnickým doplněním a částečným zkresením Klementa Brentano poněkud nepřesnými a nejasnými, a proto jsem se o nich dříve nezmiňoval. Ale nedávno uváděl je P. Ant. Stříž, spirituál arcibiskupského semináře v Praze v revui: »Přehled« č. 8, následovně:

»O svatém Sindonu zmiňuje se ve svých viděních též ctih. Anna Kateřina Emmericková, která přece turinské relikvie neviděla. A je zde podivuhodná shoda! Bud' fotografický objev turinský potvrzuje správnost vidění stigmatisované z Dülmenu, nebo vidoucí svým viděním dosvědčuje pravost téhož hrobního plátna. Řekněme však přímo: obojí se potvrzují vzájemně.

V knize: »Hořké umučení Pána našeho Ježíše Krista« ve stati: »Přípravy k pohřbení těla Ježíšova« Klement Brentano podává vidění Emmerickové, jež dopodrobna vyličuje, co vše přinesli Josef z Arimatie a Nikodém a jak připravovali tělo Spasitelovo k uložení do hrobu. Když je byli omyli (což naprosto nemůže býti správné, protože jinak bychom neměli těchto podivuhodných otisků, jak na jiném místě rozvádím a zdůvodňuji. Pozn. spisov.) a pomazali drahými mastmi, »zkřížili jeho ztrnulé paže přes klín«. Právě tak vidíme ruce Páně na plátně turinském.

Dále čteme: »Potom položili tělo Páně na veliké, šest loket dlouhé plátno, které byl koupil Josef z Arimatie a zavinul je do něho . . .

Plátno leželo jedním koncem od nohou přes prsa vzhůru, druhým přes hlavu a záda dolů, na stranách bylo ovinuto kolem těla . . . Když potom všichni plačící obstoupili tělo Páně a loučíc se s ním, klečeli kolem něho, ukázal se před jejich zraky dojemný zázrak: celá postava svatého těla Ježíšova se všemi svými ranami se objevila na povrchu plátna, jímž bylo přikryto, hnědo-červeně zobrazená, jako by Spasitel chtěl vděčně odměniti jejich péči a zármutek a jim zanechatí svůj obraz přes všechno zahalení. Plačící

a naříkajíce objímali svaté tělo a uctivě líbali zá-
zračný obraz. Jejich úžas byl tak veliký, že znovu
rozbalili plátno, a byl ještě větší, když všechny
roušky svatého těla shledali bílé, jako dřív, a jen
svrchní plátno označené podobou Páně.

Spodní strana plátna, na níž tělo leželo,
měla na sobě obraz celého těla Spasitelova ze-
zadu, hořejší strana jeho podobu zpředu... Ne-
byl to však otisk krvácejících ran (v tomto opět
to neodpovídá skutečnosti sv. rubáše, poněvadž
tam zcela jistě jsou otisky krve přesvaté, přímým
vssátím krve do plátna získané, jak byla o tom
svrchu řeč, pozn. spis.), neboť celé tělo bylo ob-
loženo vonným kořením a mnoha obvazy ztuha
zavinuto. Byl to zázračný obraz, svědectví tvůrčí
moci Božství v těle Ježíšově.

Viděla jsem mnoho též z pozdějších dějin
tohoto plátna, ale nejsem s to, abych to náležitě
srovnala. Po zmrtvýchvstání bylo s jinými plátny
v držení přátel Ježíšových...« (poté líčí různé
historie téhož sv. plátna a končí): »Bylo v těch
viděních také něco o Turině a o Francii a o pa-
peži Klementu I., a o císaři Tiberiovi, který
umřel pět let po smrti Kristově, ale už jsem to
zapomněla.«

P. spirituál Stríž pokračuje pak dále: »Jsou
to podivuhodné shody líčení stigmatizované
z Dülmenu, která nikdy nic podobného nečtla,
s objevy, které nám poskytla fotografie sv. Sin-
donu turinského. Snímek opravdu ukazuje, že
Spasitel měl v hrobě ruce rovně před sebou po-
ložené a zkřížené, a na plátně je vskutku celá je-
ho podoba s přední a zadní strany. Rovněž roz-
měry plátna se shodují s viděním Emmerickové.
Ale zvláště úchvatný je postřeh vzniku obrazu

Spasitelova na hrobním plátně. Věda nemůže vyložit, jak vznikly ony otisky, poněvadž otisky na fotografické desce jsou negativní, podoba pak je pozitivní. Ve svých rozpacích se věda bezděčně táže: Zázrak? — — A tu vidoucí stigmatovaná, v jejíž době nikdo nemohl míti tušení, jaký a jak věrný obraz se tají v posvátném plátně, — — vidí, že opravdu se dostal obraz na plátno a to způsobem zázračným (třebas i příroda tu spolupůsobila), který jedině skýtá dostačující a velkolepé vysvětlení.«

Jest věru obdivuhodné, jak správně tato vidoucí žena popisuje způsob uložení přesvatého Těla v toto šest loket dlouhé plátno, jako by přímo viděla onu miniaturu Cloviou. I barvu otisků podává přesně, jest to seppia, barva hnědo-červená, jak to svrchu popisují. Přímo překvapujícím jest popis, že »zkřížili ztrnulé paže přes klín«. Při prvním pohledu na sv. rubáš to přec vnímáme. A byly ztrnulé... což to jiného značí, že posmrtná ztuhlost je byla již zachvátila po posledním výdechu Kristově na kříži. Táž dostavila se velmi brzo, neboť oko lékařovo tuto okolnost má přesně zaručenou charakterem těchto ztuhlých a protažených paží, ohnutých pouze v kloubu ramenním. Totéž dosvědčuje pravá dolní končetina, probitá v klenbě nožní hřebem uprostřed svislého břevna kříže, s níž levá, v koleně ohnutá a taktéž již ztuhlá, byla pouze odsunuta stranou...

V těchto věcech jest tedy naprostá shoda visí Emmerickové se skutečností sv. rubáše turinského. Taktéž mi bylo velikým překvapením, jak dodatečně jsem zjistil, že tato stigmatovaná správně vylíčila strašlivé rozepjetí obou paží Spa-

sitelových, zvláště pro něho bolestné, což opět odpovídá našim nejnovějším, lékařským poznatkům. Stejně věrné je její líčení: »Ted' vzali nejhroznější, mnohem delší hřebík a zarazili jej napřed do levé a z této do pravé nohy tak silně, až kosti v nohou praštěly (?) a tak dlouho tloukli, až prolezl na druhou stranu kmene.« Dále popisuje zcela shodně probodění pravého boku Páně kopím Longinovým, jízdním to vojínem římským.

Co se týče ostatních nesrovnalostí, těžko se o nich vysloviti, pokud totiž připadají na vrub básnickému doplnění »Poutníkově«, aneb nejasnostem visí Emmerickové, které skutečně na různých místech nám byly nepřesně dochovány.

Stejným omilostěním, snad dokonce větším, obdařena byla »naše« stigmatizovaná z Konnersreuthu, která toto Umučení Páně nejen bezprostředně vidí jako němý svědek, nejen všechna slova slyší v původním jazyku aramejském, ale dokonce sama na sobě v ekstasi mimické (napodobující) vše nám znázorňuje. V tomo ohledu jest to nejdokonalejší případ vůbec.

Její mimická ekstase jest něco úžasného, srdce, ledví rozdírajícího, nezapomenutelného. A při tom do poslední písmenky pravdivá, což jest věci nejhlavnější. Kdo ji prožil, stává se takřka novým člověkem. Nejkrásnější toho příklad nám dal nejohnivější obhájce T. Neumannové, konvertita dr. Gerlich. Čest budiž jeho svaté památce! Sám neohrožený zastánce katolicismu, arcibiskup kardinál mnichovský Faulhaber, nazval ji případně: »živým obrazem Ukřižovaného«. Jejího případu použil k mocné výzvě, aby lidstvo znovu vrátilo se do ran Kristových.

Její mimická ekstase spolu s vlitými znalostmi t. zv. »povýšeného stavu vědomí« vynutily nesmírný úžas sionistickému lékaři-novináři dru W. Weisslovi, takže mu mráz přejel po zádech!

Pro omezenost místa držím se zde pouze prostých fakt její mimické ekstase, v jichž přirovnání k sv. rubáši nalezl jsem překvapující shodu, vzájemné doplnění a potvrzení.

Především s jakým mocným dojmem Terezie Neumannová popisuje obličej Kristův! Obličej Kristův jejích visí jest tak zářivým, krásným a podmanivým, že nelze to ani slovy vyjádřiti, neřku-li štětcem, barvou či uhlem zachytiti. Ne- ní a nikdy nebyla spokojena se sebekrásnějším obrazem Kristovým, což znám z vlastní zkušenosti. Jen jedinému uznávala nejpřibližnější podobnost se Spasitelem. Byl to obrázek či pohlednička Školských bratří z Kirnachu, Villingen, »Kristus mezi klasy«, jenž jediný nalezl milost před jejíma očima. Nuže a co vidíme na sv. rubáši: Kristus byl rozhodně i zevnějškem krásný, podmanivý člověk. Vždyť i jeho znetvořený, umučený obličej má ještě tolik síly v sobě, že se nemůžeme od něho odtrhnouti a dosti nasytiti jeho zvláštní krásy a moci.

Obdržel jsem následující, vysoce zajímavou zprávu, věrohodně zaručenou, že ing. G. Cordonnier z Paříže, fotograf nesešívané suknice Kristovy z Argenteuil, při své návštěvě Konnersreuthu v r. 1932, ukázal této stigmatisované zcela novou fotografii Enrieovu, Božské Tváře ze sv. rubáše. Při pohledu na ni počala Terezie Neumannová roniti krvavé slzy, doznávajíc, že na ní poznává Ježíše svých ekstasí a visí, jenže poněkud staršího. Přirozeně, dodal bych k to-

mu, poněvadž přenesmírné utrpení Spasitelovo, bezprostředně před smrtí podstoupené, jakož i přespřílišná ztráta krve, potu atd., byla s to zanechat v předrahých jeho rysech tyto stopy.

Druhé, co Terezie Neumannová zdůrazňovala, bylo, že Kristův vous není ani dlouhý, ani krátký, ale uprostřed rozdělený, nalézáme doslovně ve sv. prostěradle potvrzeno.

Čtěmež dále zprávu této omilostněné visio-nářky o Pánu v životopise Jeho, Klementem Brentanem zachovaném, Řezno 1860, III., str. 254: »Ježíš byl větší než apoštolové. Kdekoliv stáli nebo chodili, vždy bylo viděti, jak je přechnívá svým bílým čelem. Chodil velmi zpřímá, nebyl ani hubený ani tlustý, nýbrž zcela zdravě a ušlechtilé vyvinutý. Měl široká záda, široká prsa. Jeho svaly byly vyvinuty cestováním a námahou a přec nebylo na nich stopy těžké práce.« Jak často mohli jsme pravdu těchto slov konstatovati v předešlých kapitolách, zvláště když výše jeho postavy byla naměřena na sv. rubáši v délce 180 centimetrů.

V kapitole »Ukřižovaný Spasitel a oba lotři« doplňuje pak ještě tento popis, který naprosto se shoduje s otiskem na posvátném hrobním plátně turinském. Praví tam zejména: »Jeho nohy byly velmi krásně a silně vytvořeny. Jeho ruce byly krásné, s dlouhými a jemnými prsty. Jeho krk nebyl krátký, ale silný a svalovitý, hlava jeho v pěkném poměru k ostatnímu tělu, nevelká, čelo smělé a vysoké. Celý obličej byl trochu podlouhlý, vlasy nebyly tuze silné, barvy červenohnědé, visely přes hlavu až na šíji. Brada nebyla dlouhá, nýbrž končitá a rozdělená.«

Lze si vůbec přát lepší shody mezi tím, co tu

řečeno a tím, co vidíme a nalézáme na sv. rubáši? Osudně i Apokryfní list Lentullův či Pilátův dostává zde satisfakci, zvláště pokud barvy vlasů se týče: zde je červenohnědá, tam barva zralých lískových oříšků. Což není to jedno a totéž?!

V dalším líčí zmučené, do krajnosti rozepjaté a natažené tělo Spasitelovo. Což tu opět jiného, než co vidíme na našich otiscích a čím já opodstatňuji příčiny smrti ukřižovaných.

Jako nadšenému hlasateli Konnersreuthu vždy mi byla nápadna shoda mezi stigmaty trnové koruny Terezie Neumannové a krví hlavy Spasitelovy, na tomto přesvatém plátně zachycenou. Naše stigmatisovaná má ze svých 8 až 9 krvácejících bodů většinu na zadní části hlavy, okolnost to, která udivila již i Enriea.

Z těchto ran počne krváceti tato nevěsta utrpení Kristových teprve, když ve svých visích nazírá, že Pán náš jest trním korunován. Za svého pátečního utrpení krvácí třikrát, jak sám jsem viděl na jejím šátku s hlavy, kterýž jsem měl v ruce. Toto trojí krvácení seskupeno bývá v bezděčném dojmu planých růží: krvácí především, když v praetoriu paláce Pilátova Kristu vtlačen na hlavu objemný klobouk z trní a on soldateskou posmíván a tupen. Poté, když Kristu, při bičování svlečenému, vrácen šat, t. j. suknice nesešíváná a dán mu nésti těžký kříž na popraviště. Po třetí a pak stále krvácí jeho družka v utrpení, když s Krista stržen opět tento šat, o který metán los a on s korunou na hlavě přibit na kříž, který opět svislým břevnem stále hlouběji vtiskoval do zátylí své ostré trny. Proto Kristus na sv.

prostěradle i Terezie Neumannová krvácejí hlavně vzadu.

Terezie Neumannová ocitá se v ekstasi, jakmile vidí, že Jidáš zradil Pána, leč teprve od okamžiku, kdy pacholek velerady židovské udeří Krista v tvář, počíná trpěti a místo křišťálově čistých slz roní slzy krvavé. V brzku teče jí z očí pouhá krev po dobu as 7—8 hodin. Někteří v tomto viděli jakousi rovnocennou věc krvavému potu Kristovu, který jistě i na sv. rubáši musil se nějak projevit (a jsou toho mínění i hlasy podobné).

Upozornil jsem na to v příslušné kapitole, že na zádech na pravém rameni Kristově jsou četné nepravidelné oděrky, modřiny a rýhy, způsobeny asi tím, že těžký předmět krátce před smrtí spočíval na rameni odsouzeného k ukřižování. Této drtivé tíži marně pokoušel se čeliti na tomto místě shrnutý či podložený šat spodní. Ku podivu, asi před třemi, čtyřmi lety, obdržela stigmatizovaná z Konnersreuthu na pravém rameni t. zv. »šesté stigma«, o němž žádná tradice církevní nic neví, ale které logicky správně způsobeno býti mohlo právě ostrými hranami kříže, tamtéž nesenými. Ale vědí o něm mystikové, zejména nadšený opěvovatel umučení a svatých ran Páně, velkolepý světec středověký, sv. Bernard z Clairveaux, který, když v mystické rozmluvě se dotazoval Spasitele, která rána za živa jej nejvíce bolela, obdržel za odpověď: »ona, o které svět nic neví, rána na pravém rameni«. Nuže, sv. rubáš shrnuje tyto všechny věci dohromady a ukazuje nám ji prostě a přesvědčivě.

Stopy bičování Páně, tak ostře a krutě po celém těle otisků na sv. hrobním plátně turin-

ském vyznačené, jeví se od posledních čtyř či pěti let přechodně také i na naší stigmatované, hlavně na zádech, v podobě naběhlých pruhů a ran. Ale tatáž nám v pátečních ekstasích znázorňuje svým spolutrpením, že Spasitel jest bičován i ze předu, zřejmě, aby Pilát mohl prosloviti své hrozné slovo: »Ecce homo.« Ejhle, jest to ještě člověk, ta zkrvavená masa, kterou vidíte před sebou, která vydává ještě poslední známky života? Očividně usiloval Pilát o to, aby tímto strašlivým zbičováním, posledním to trestem před ukřižováním, zachránil Spasitele právě od tohoto ukřižování. Proto byl náš Pán zbičován tak důkladně, kdežto odsouzenci na kříž bývali před přibitím na jeho dřevo zbičování mnohem mírněji.

Terezie Neumannová vidí a na dotazy zjevuje, že Kristus jest bičován dvakrát třemi vojíny římskými, kteří se vystřídali, aby do těla, vzhůru za ruce uvázaného a jen tak tak špičkami země se ještě dotýkajícího, bez nejmenšího soucitu a milosrdenství řezali svými nástroji ukrutenství. Sama pak ve své ekstasi znázorňuje, kterak Kristus ránu očekává, jak tato dopadá a pak celým tělem přesvatým prochvívá a doznívá.

Pak na řadu přicházejí stigmata, o nichž nejhlavnější pověděl jsem minule. Neznázorňují přec místa skutečného přibití rukou Spasitelových na kříž, jak mylně dosud vykládáno a jak definitivně sv. rubášem turinským vyvráceno, nýbrž jsou to místa vstupu a výstupu úžasných milostí mystických, zejména u stigmatovaných. Jako přítel přátelů Tereziných měl jsem příležitost na vlastní oči viděti kopii náhodné

fotografie amatérské, která zachytila pozvednutou pravici Terezinu, při čemž z dlaně její vycházel intenzivní paprsek světla. Jak odborník fotograf, jenž kopii tuto z negativu pořídil, mne ujistil, nebylo na negativu stop nejmenší manipulace, retuše či čehosi podobného. A nyní obrácené tvoření se hrotů i kloboučku hřebu, než jak tomu mohlo býti u skutečně ukřižovaných, potvrzuje nadále i toto moje svrchu obšírně popsané tvrzení o nemožnosti přibítí na kříž za dlaně rukou.

Co se týče rány boční u naší stigmatisované, patří tato mezi t. zv. *gaucheéres*, t. j. leváky, protože má své stigma na levé straně prsou mezi čtvrtým a pátým žebrem nedaleko kosti prsní (sterna). Jest to zrcadlový obraz, který si stigmatisovaní asi neuvědomují. Toto stigma bylo první, které Terezie byla obdržela, asi 4—5 neděl před Velikonocemi r. 1926, kdy v noci ze čtvrtku na pátek za modliteb po prvé se byla octla v ekstasi a nazírala dějství zahrady Getsemanské. Ránu tuto pečlivě skrývala, až na Velký Pátek téhož roku ukázaly se znenadání v dlouhotrvající ekstasi ostatní čtyři na hřbetech rukou a nohou. Rána boční, jaký to mystický zdroj nekonečně slitovné lásky Boží, kteréžto jest Terezie horlivou hlasatelkou i apoštolkou bez oddechu. *S a m o B o ž s k é S r d c e P á n ě s k r ý v á s e p ř e c v r á n ě t ě t o !*

Terezie N. dále po celou dobu na kříž přibítí a ukřižování drží obě ruce napjaty před sebou či od sebe rozpaženy, věc, kterou ani nejsilnější atlét nevydrží déle 8—10 minut. Neřkuli plné dvě hodiny, jak je má rozepjaty tato selská dívka.

Byla však tu ještě jedna nanejvýš zajímavá okolnost, která mne krok za krokem přivedla k tomu, že posléze pochopil jsem i lékařsky slova Isaiášova i sv. Petra, dějící, že z s i n a l o s t í jeho uzdravení jsme. Zsinalost, lékařsky cyanosa, což to jiného, než nedostatek vzduchu, čili dušení se. Než jak tato slova se mohla na Krista vztahovati, když přece umřel vykrvácením či slabostí srdeční atd. anebo »na hotové roje moskitů a much shromažďujících se kolem rozdrásaného těla«, jak naivně tvrdí kniha Willamova? Ale z mimické ekstase trpitelky konnersreuthské dostal jsem k tomu klíč, který mi poznenáhlu otevřel jasný názor a pochopení této záhady.

Asi druhá velká moje veřejná přednáška o Konnersreuthu, konaná před půldruhým tisícem lidí v Praze na Slovanském ostrově, přivábila též vůdce slov. ludové strany posl. Hlinku a ministra Tiszo. Na druhý den odjeli do Konnersreuthu, kde byli svědky mimické ekstase této šťastné trpitelky. Jak však jim a katolíkům nepřátelský tisk referoval, dostala při tom Terzie N. několik těžkých záchvatů dušení se či suffokace, což mi bylo velmi nápadným zjevem a jaksi nepatřícím do celého obrazu ukřižování. Než, když jsem dostal pochopení pro hloubku její napodobivé ekstase, teprve mi vysvitlo ve spojení s dokonalejšími lékařskými názory, jaká úžasná skutečnost skrývá se za těmito zdánlivě nepochopitelnými příznaky a projevy. Terzie N. vidí Krista těžce o svůj vzduch zápasícího, kterak modrá, nos i brada se mu špičatí, na hlavě smrtelný pot vyvstává a totéž mimoděk na svém těle napodobuje ztrátou dechu!

Vidí a slyší Spasitele, kterak žízni a aramejsky volá: éše, a celý obličej její při deroucím se oschlém jazyku z okoralých úst toto nezapomenutelně napodobí. Slyší jej, kterak posledním mocným hlasem zavolá Elói, Elói lamma zabach-tani, aby pak odporučiv duši svému Otci se slovy šálem kulóchi (dokonáno jest) vypustil ducha. Hlava Kristu klesne a kolena se rozestoupí v tomtéž okamžiku naše stigmatisovaná spolutrpitekka, jako kulí zasažena či kosou podtata klesá do svých podušek. Obličejové rysy promění se okamžitě v rysy mrtvolné — neb až k bráně samotné smrti byla doprovodila svého Spasitele, nejvyš milovaného.

Někteří popisovali též její ztrnutí celého svalstva a částečnou levitaci, ale poněvadž za svých častých návštěv v Konnersreuthu jsem toho sám neviděl, nechci z té věci dedukovati analogii mezi tímto a tetanickým ztrnutím svalstva ukřižovaných odsouzenců.

Nohy Terezie N. jsou přibližně v těchže místech stigmatisovány jako na sv. rubáši turinském probity jsou přesvaté nohy Kristovy. Terezie na nich dosti obtížně chodí, poněvadž tyto rány při chůzi intensivně bolí. Ostatně i rány rukou stigmatisované značně bolívaly, ale hlavně nápadnost jejich i výjimečnost byla toho příčinou, — proč mnozí takto omilostnění vyprosili si zpětnou milost Boží, aby byli opět zbaveni svých stigmat.

Tedy shodnost jak historického a fotografického obrazu Ukřižovaného s jejich živým zobrazením, s nejmocnější ozvěnou Ukřižovaného v našem století jest více než nápadná a nutí k hlubšímu uvažování. Přistoupí-li pak

k tomu ještě nečekaný svědek třetí, t. j. sv. ne-
sešívaná suknice Kristova z Argenteuil, pak tím
vším jsme prostě ohromeni, přemoženi, ba zdr-
ceni.

Souhlas Písma sv. a rubáše turinského.

»Budou ho chtít pohřbít s bezbožníky, avšak u bohatce pochován bude.«
Is. 53, 9.

»Budou patřiti na toho, v něhož bodli. Kostí mu nezlomíte!«
Jan, 19, 36, 37.

Po předchozích kapitolách pokládám vůbec za zbytečno citovati evangelia a proroky na potvrzení jejich shody se sv. hrobním plátnem turinským. Leč chci různými citáty vyzvednouti různé, pro pravost tohoto důležité detaily, dále upozorniti ještě na jiné podrobnosti, které právě lze vyčísti ze sv. rubáše.

Sv. rubáš turinský jest věru nejúchvatnějším, protože zcela pravdivým a doloženým — vylíčením Umučení Pána našeho čili pašijemi. Jest vlastně celou křížovou cestou soustředěnou v jediném obrazu. Nelze nalézt slov výmluvnějších a přesvědčivějších o utrpení Kristově tomu, kdo dovede luštit tuto knihu, napsanou ne literami, ale samou skutečností. Nic na světě není schopnějším vykouzlití hlubší, oddanější modlitbu ke Kristu za nás Ukřížovanému, než tyto prosté otisky sv. rubáše. Zde vše vidíme »černé na bílém«. Netřeba si nic představovati, naopak veškerá naše fantazie jest překonána nesmírností a krutostí muk, tu do sv. plátna vtisknutých. Žasneme a jsme ohromeni, neb vskutku člověku nelze vytrpěti více, než tu bylo přetrpěno!

Naplňuje však nás údivem, že zde není nejmenšího vynecháno z toho, co čteme v evan-

geliích, a není ničeho přidáno, co by mohlo býti v nejmenším odporu s nimi nebo s vědou lékařskou. Můžeme tu zcela přesně dle metod soudního lékařství prováděti identifikaci bezduchého těla Páně, čili zjišťování jeho totožnosti podle evangelijních záznamů o jeho umučení. Nad to otisky tyto obsahují skutečnosti, které i zkušené odborníky uvádějí v úžas.

Omezují se přísně na fakta Umučení, jak vyčísti je lze z této knihy nepsané písmenami, s jedinou výjimkou krvavého potu Spasitelova, který dle některých taktéž spatřován býti může na sv. rubáši. »A učiněn jest pot jeho jako krůpěje krve padající k zemi.« (Luk. 22, 44.)

S lékařského stanoviska nelze si snad vůbec dobře představit, že by při tomto krvavém potu přímo kůží Spasitelovou prosakovala krev, neboť nemáme dokladu, že by zdravá céva mohla se protrhnouti a krváceti bez poranění. Prostupování však krvinek stěnami cév při zánětech atd. jest běžnou lékařskou zkušeností. Než máme doklady u stigmatizovaných, které potily krev v ekstasích, hned na př. u sv. Luitgardy, kterou krásně praděd mojí matky, slavný Braun z Braunů, zvěčnil na Karlově mostě. Pot vyměšují potní žlázy a ty mohou ze zvláštních příčin při ohromném prostupu červených krvinek stěnami jejich cév vylučovati místo potu nebo s ním zároveň i krev!

Byla to pro Krista chvíle nesmírné krise duševní, kdy jeho Božství zjevovalo jeho svatému člověčenství celé moře útrap tělesných, které je v nejbližších okamžicích očekávaly vedle ještě většího utrpení duševního, že celé jeho dílo životní bude zničeno, podupáno úplně, tře-

bas jen zdánlivě se světa sprovedeno. Učedníci jej opustí a se rozprchnou, národ, který ještě dnes volal mu »hossanna«, bude zítra volati »salábu, salábu«, ukřižuj, ukřižuj! Nazíralo veškerý nevděk lidstva, jeho rouhání, proklínání, rozpoutané zlo za nekonečnou lásku, kterou mu Syn člověka po tolik let vstříc přinášel. Vidělo utrpení Církve, schismata, pronásledování, chabost a liknavost věrných, lest, chytrost, sílu armády onoho převracovače cest Božích ., ký div, že nezhroutilo se úplně. Pouze v nejvyšší úzkosti volalo odevzdaně k Otci, aby od něho odňal ten kalich hořkostí přetékející. Tam Kristus svíjel se jako člověk, ale když posílen byl poselstvím anděla, vzmužil se naprosto a pak jsa veden jako beránek tichý k zabití trpěl a snášel všechny potupy, trýzně a bolesti jako Božstvím zcela proniknutý obětník, sebe sama přinášející na oltáři kříže za nejúčinnější smírnou obět hříchů našich.

Lékař - evangelista sv. Lukáš výslovně napsal: »kai genomenos en agonia« (Luk. 22, 43) — »a ocitnuv se ve smrtelné úzkosti, modlil se«. Byt to tudíž skutečný smrtelný zápas Spasitelův, v němž hrůzy nastávající strašlivé smrti působily děsivě na jeho sympatické nervstvo zvláště kol cév krevních, takže toto, zvl. pod kůží, se křečovitě stáhlo nejinak jako po vstříknutí výtazku nadledvinových žláz. A jakmile posílením andělským překonán byl tento lidský děs, v nastavší reakci překrveny byly značně jemné vlasečnice kožní, takže z nich prostupovala červená tělíska krevní do potních žláz Spasitelových, takže »stal se pot jeho jako krůpěje krve, tekoucí na zem« (Luk. 22, 44). Takto vysvět-

luje tento krvavý pot zejména jesuita-lékař dr. Ryland Whitaker v letošním červencovém orgánu katolických lékařů anglických »The Catholic Medical Quardian«.

Leč nejnovějšími pracemi bylo zjištěno, že ve smrtelném zápase skutečně prostupují vlásečnicemi tělíska krevní v hojném počtu, což jinak je nemožno. Objevil to Melvin H. Knisdy v r. 1935.

Nuže, máme tu nové skvělé potvrzení pravdivosti evangelií po stránce lékařské. Především, že Spasitel náš v zahradě Getsemanské octnul se ve smrtelném zápase, jak o něm právem napsal sv. Lukáš svá výše citovaná odborně lékařská slova. —

Za druhé, těmito letošními objevy konečně máme dáno i lékařskou vědou vysvětlení o možnosti Kristova krvavého potu, čehož jsme dosud nesmírně postrádali. Deo gratias.

Nebylo vskutku možná trpět víc Zajatý Kristus předveden byl nejdřív před Annáše, kde při výslechu Kaifášově, když tohoto svojí odpovědí přivedl do úzkých, obdržel prvou ránu do své tváře přesvaté buď pěstí nebo silnou holí sluhy chrámového. (Jan 18, 22.) Pak když Kaifáš teatrálně skončil svůj výslech roztrhnutím roucha svého na znamení, že Spasitel se rouhal Bohu, odehrála se nejhnusnější scéna krvežíznivosti a osobní msty fariseů a zákonníků. Sám soudní tribunál bil a tloukl bezbranného Krista holemi, pěstmi, naň plil a týral jej atd. do syta. Poněvadž pak nikdo z nich nemohl snést jeho klidného, odpouštějícího pohledu, přehodili mu přes sv. Tvář roušku, aby jej tím zuřivěji a beze studu mohli tlouci a hanobiti dá-

le. (Mat. 26, 65, 66. Mar. 14, 65. Luk. 22, 63—65.)

Těžko snad rozhodnouti, které to týrání zanechalo větších stop na přesvaté Tváři Kristově, jak ji vidíme na sv. hrobním plátně turinském. Zda ono prvé od zavilých jeho osobních nepřátel, kteří takto se mu mstili, či od bezuzdné soldatesky římské (Mar. 15, 19. Jan 19, 3), která pouze z rasové nenávisti a zpupnosti hanobila políčky, ranami třtiny i jinak odsouzence před popravou, jí na pospas i kratochvíli vydaného. Spíš zdá se, že ono prvé bylo horší a důkladnější

Na úchvatné fotografii sv. Tváře od Enrie zachycené pozorujeme předsmrtelné týrání Spasitelovo na obličejí zvl. vpravo: oteklé pravé víčko, zprava přeražený nos, zduřelou pravou tvář atd. Nuže, kdo mu tyto rány zasadil: římsští vojáci či fariseové a zákonníci? Římané byli zvyklí mečem v pravici zasazovat rány svým nepřátelům, kdežto fariseové a zákonníci, píšíce po způsobu semitském zprava nalevo, používali nejvíce své levice. Udeřím-li koho levicí, zasáhnu jeho pravou tvář, — pročez rozhodnutí, od koho toto hlavní ztýrání pocházelo, při uvážení těchto okolností nebude přec jen tak těžkým, jak se na prvý pohled zdálo. —

Upozornil mne nad to jistý kněz, znalec talmudu, že židé poličkovali nejen plochou rukou, nýbrž i zaťatou pěstí a to jejími kotníky obráceně, takže i rána takto pravicí zasazená zraňovala pravou tvář protivníkovu, což tu jest pro náš úsudek velmi důležité. Ještě na jednu význačnou maličkost musíme tu upozorniti. Přeražený nos Kristův z prava na levo jest právě

takto postižen na rozhraní své chrupavčité i koš-
těné části, takže ani tu nebyla Spasiteli žádná
kost zlámána. Tedy naprosé dochování proroc-
kých předpovědí! Není-liž toto věci kromobyčej-
ně podivuhodnou?

I, milles, expedi virgas! (Vojáku, jdi a vy-
konej bičování) zněl úsečný rozkaz římského set-
níka k zvláště školeným vojínům, aby odsou-
zenci dali ochutnati jednoho z nejstrašnějších
římských trestů, jež jediné převyšovalo ukřižo-
vání. Byl to trest úžasné surovosti, kdy jím po-
stiženému dokonce sedrána kůže s míst přilé-
hajících na kosti. Nezřídka týž ubičován k smrti,
proto obdržel občan římský aspoň zákonitě
osvobození od tohoto příšerného trestu, při
němž vskutku nezůstalo zdravého místečka na
odsouzenci, zbaveného nad to veškeré cti. Oby-
čejně šest vojínů vykonávalo tento trest . Ne-
třeba šířiti se slovy o tom, co sv. rubáš v děsivé
hrůze nám odhaluje, kde na těle Kristově se od-
haluje kol 500 utrpených ran, z čehož na 80 by-
lo způsobeno důtkami (flagrum romanum). Lí-
čení bičování Krista obsahuje Mat. 27, 26. Mar.
15, 15. Jan 19, 1.

Tamtéž děje se zmínka o nesmírné potupě
Spasitelově posmíváním, bitím a trním koruno-
váním (Mat. 24, 26—31. Mar. 15, 16—20. Jan
19, 1—5), kdy vojáci svolavše celou setninu ob-
lékli zbičovaného Ježíše ve starý purpurový
plášť důstojnický, dali mu žezlo — třtinu — do
rukou a na hlavu vsadili trnovou korunu. Byl
to kotouč trní asi nejpravděpodobněji ze hlohu
východního, nejrychlejší a nejjednodušší ukoje-
ní jejich touhy zchladiti si žáhu krutosti na člo-
věku ztraceném, vlastně již nyní života zbave-

ném, úplně bezprávném Netřeba opakovati vůbec líčení evangelistův, četné stopy krve přesvaté na čele, vlasech a týle říkají všechno a totéž co oni. Svatá suknice z Argenteuil pak to jen potvrzuje.

Máme však v Písmě svatém vysoce důležitou poznámku (Mat. 27, 31): »A když se mu naposmívali, svlékli s něho plášť a oblékli jej v roucha jeho a odvedli jej, aby ho ukřižovali.« Marek 15, 20 opakuje doslovně totéž. Jak prof. Miklík ve své krásné knize Umučení Pána našeho Ježíše Krista dle starých záznamů zdůrazňuje, nosívali odsouzenci, kterým šat nebyl vrácen, na popraviště pouze příčné břevno kříže. Bývali přibíjeni na toto za ruce a spolu s ním do výše vytaženi, byli upevněni na svislém břevně kříže, nalézajícím se na stálém popravišti. Naproti tomu oni, jak zde Kristus, jež obdrželi na cestu popravní vrácen jich vlastní šat, nesli celý kříž, aby na něm na zemi jsouce přibiti, pak s ním byli vztýčeni a umírali na něm. Tak objasňuje nám tato cenná poznámka velice mnoho podrobností z poslední cesty Páně.

Kříž Kristův odhadují exegeté bibličtí na výši nejméně 3.50 m a váhu jeho borovicových břevnen na ca 1 metrický cent, takže odsouzenec, sám těžce zbičovaný, musil vláčeti po hrbolaté, z velkých kamenů zbudované dlažbě aspoň 75 kg. Tento kříž pak, jsa vláčen přes vyvýšeniny i dolíky, spodním koncem svým poskakoval na této nerovné, primitivní antické dlažbě, čímž přirozeně ostré hrany jeho, zejména onoho zfalcování obou břevnen vrývaly se a zraňovaly neustále měkké části ramene odsouzencova. Tím

vzniklo ono svrchu popsané »šesté stigma« praveho ramene Spasitelova.

Byla to váha jistě značná a opravňující ono trojí klesnutí pod křížem, tradicí nám dochované a donucení Šimona cyrenejského k povinnému úkonu pomoci odsouzencovi, — aby cestou nezhybnul — donéstí jeho kříž na popraviště. O tom se zmiňují s dostatek evangelia. Délku samotné cesy křížové odhaduje Miklík na 600—700 m, v křivolakých uličkách, tedy výkon zajisté veliký, úctyhodný pro člověka v důsledcích bičování téměř umírajícího.

Samotné pak ukřížování, tupení, útrapy, úkazy na nebi i na zemi, smrtelný zápas a skonlíčí sv. Matouš v kap. 27, 32—56, sv. Marek 15, 21—41, sv. Lukáš 23, 33—49, sv. Jan 19, 17—30. Pro nás, studující sv. rubáš, nejvýznamnější věci jest probodení boku Kristova (Jan 19, 34) kopím vojína, který, jak velmi případně dodává dr. Barbet, sedě na koni, zasadil mu ránu, již dobře měl nacvičenou z výcviku šermem kopím vůči protivníkovi, chránícímu si levý bok štítem. Proto rána byla vedena k srdci zprava, téměř vodorovně, jen poněkud stočená nalevo nahoru. Zajímavost jest dále, že týž lékař dovozuje pravdivost slov prorokových, že Spasiteli nebudou zlámány kosti, právě z ran otisknutých na sv. rubáši. O sejmutí s kříže Josefem z Arimatie a Nikodémem, jakož i uložení v nový hrob Josefův po nejnutnějším provisorním ošetření mrtvoly, pro dobu zřejmě velmi pokročilou před nastávajícím dnem sobotním, aby dosaženo bylo aspoň zevně vzhledu obvyklého pohřbu, jednají Mat. 27, 57—61, Mar. 15, 42—47, Luk. 23, 50—56, Jan 19, 38—42. Jest pak

nesmírně zajímavavo, že právě sv. rubáš tím, co z něho dovedeme vyčísti, podává nám nejcennější glossy a dodatky k těmto veršům evangelijním.

Kterýsi nadšenec nazval vůbec sv. rubáš pátým evangeliem. Nejsm žádným přítelem podobných názvů samozvaných osob, třebaš myslyly to sebe lépe, ale zde v případě této tak obdivuhodné relikvie a památky nerozpakoval bych se přiznati, že nelze si mysliti přiléhavějšího a doslovnějšího z o b r a z e n í U m u č e n í P á n ě, než těmito zcela jednoduchými, leč při tom tak působivými otisky na plátně! A dodávám ještě k tomu: Nelze si představití vhodnějšího a účinnějšího předmětu meditativního a exercičního, než věrné fotografie tohoto podivuhodného, nepochopitelně přesného plátna, prosyčeného nad to nejsvětější krví, za naši spásu prolitou. Autenticky, historicky zaručenou řekl bych se stoprocentní jistotou!

Než sv. rubáš umožňuje nám učiniti ještě jiné, nanejvýš zajímavé uzávěry, pokud stránky lékařské se týče.

Především jest to zjištění, proti němuž nelze nejmenšího namítati, že totiž tělo Umučeného, do tohoto sv. hrobního plátna zabalené, nebylo pro naprostý nedostatek času vůbec omyto, což vždy a všude bývalo a jest základní přípravou pohřební. V Písmě sv. máme dochovány důležité dvě poznámky: Především sám Pilát se podivil, že by Ježíš již byl zemřel a vyzval svého setníka úředně zjistiti jeho smrt, dříve než byl ochoten jeho tělo vydati k pohřbu Josefu z Arimatie. Zcela právem tak učiniv, poskytl nám bezděčně záruku úředního potvrzení smrti

Spasitelovy na kříži, čímž jakákoliv domněnka o pouze zdánlivé smrti jeho jest vyloučena. Oč více byli touto smrtí překvapeni: Panna přesvatá, sv. Jan, miláček Páně, a ostatní ženy spolu s Nikodémem, kteří náhlým spádem událostí (od zatčení Krista v zahradě Getsemanské k dovršení jeho umučení uplynulo pouze něco kolem 15 hodin) byli přímo ochromeni a bolestí nesmírnou zdrceni, zničeni, takže, jak se zdá, nevykonali nejmenších příprav k pohřbu. Neboť teprve když narychlo v hrobce Josefově bylo uloženo tělo Ježíšovo, spěchali honem do Jerusalema, aby před hrozícím zavřením krámů nakoupili nejpotřebnějších věcí k řádnému ošetření a pohřbu mrtvoly Páně. Dále snad na pahrbku popravním nebylo vody na blízku a pro již již nadcházející sobotu na nic nezbylo času —. »A byl pátek a sobota nastávala.« (Luk. 23, 54.)

Souhlasně dle všech evangelií vykládají bibliční exegeté, že Spasitel dokonal dílo našeho vykoupení po hodině deváté, t. j. třetí odpolední. Jistě, že nějaký čas posečkal Josef z Arimatie, než nabyl jistoty, že Pán dodýchal. Než si dodal odvahy předstoupiti před císařského místopředsedu s prosbou o darování přesvatého těla k pohřbení, opět uplynula další chvíle. Pak než byl před Piláta předpuštěn, než vojín pro setníka z Kalvarie vyslaný s tímto se vrátil, — třeba to bylo jen asi 600—700 m tam a totéž zpět — byl opět ztracen další drahocenný čas. Po té teprve mohl Josef z Arimatie koupiti sv. Sindon, t. j. naše turinské hrobní plátno (Mar. 16, 46) a Nikodém se sluhy přinésti asi 31 kg (sto liber) aloe, myrrhy a vonných mastí (Jan 19, 39). Pak musili sehnati řebře, kladiva, kleště, prostě-

radla či provazy na zachycení mrtvoly, již zba-
vené hřebů na rukou atd.

Ze všeho, zvlášt z dalšího spěchu dá se sou-
diti, že tak zvaná pieta, t. j. poslední rozloučení
se Matičky sedmiboletné s bezživotným tělem
jejího nejdražšího Syna potrvála jen dobu vel-
mi kratičkou. Byloť nedlouho po jarní rovno-
dennosti, tudíž prvá hvězda, začínající již židům
neporušitelný klid sobotní, — zvlášt nyní o svát-
cích velikonočních před všemi poutníky židov-
skými okázale držený, — vycházela na obloze
krátce po hodině dvanácté dle antického času,
čili po naší šesté. Odhaduji pak dobu snětí s kří-
že kolem hodiny páté.

Kai édé opsiás genoménes, když již nastá-
lo pozdní odpoledne, čili »když se již připozdí-
lo«, praví výslovně Marek 5, 42, »poněvadž byl
den přípravy, t. j. den před sobotou — přišel
Josef z Arimatie a dodav si odvahy, vešel
k Pilátovi a žádal za tělo Ježíšovo .« A vzhle-
dem k přísným náboženským zvykům židovským
nebyla věru žádná chvíle k ztracení —

Bylo nutno se rychle rozhodnout a jednat.
Nebylo lze se zdržovati umýváním těla Umuče-
ného. Ale bylo třeba aspoň zevně dodržeti zvy-
ky pohřební, t. j. pokryti hned tvář zesnulého,
potním rouchem ji zahaliti a ostatní údy aspoň
na rychlo trochu ovinouti, aby tak dodržen byl
zvyk židovský, očividně z Egypta přejatý.

To by vše přesně odpovídalo znění svatých
písem o pohřbu Ježíšově. Než řekněme si pří-
mo: Zdaž nebyla tu vůle Božské Prozřetelnosti,
která vše takto zařídila, aby se nám po tolika
staletích, když toho nejvíce budeme potřebovati
my, moderní nevěřící Tomášové, ukázala zmuče-

ná přesvatá Tvář a strašlivě ztýrané tělo Páně ve stavu takém, jak bezprostředně dokonalo dílo našeho vykoupení? Neboť jediná věc jest jistá: Kdyby bylo bývalo tělo Ukřižovaného řádně umyto, nikdy by se nám nebyly dochovaly jeho krvácející rány za živa, boční po smrti, potůčky krve z trnové koruny i mnohé z ran bičování. A ostatně což neřeklo to vše přímo proroctví Isaiášovo před 700 lety před Kristem, výše citované: »Od paty do temene nic není zdravého na tobě: samá rána, modřina a oteklina, jež nemá obvazku, léčení oleje hřejivého (balsámu)« (překlad Hejčlův) o našem Spasiteli? A což se totéž doslovně nevyplnilo na sv. rubáši? Jak nesmírné díky Bohu za to vše musíme vzdávati.

Za druhé: Mám vážné důvody míti za to, že mrtvý Spasitel byl ihned po snětí s kříže položen na sv. rubáš a pak týž přes hlavu přehozen, aby zakrýval i přední část jeho bezduchého těla. Leč nejenom to, ale z velmi závažné okolnosti osměluji se tvrditi, že již do hrobu byl nesen na tomto sv. rubáši, ať již bezprostředně či na nějakých nosítkách.

Jak v evangeliu sv. Jana, 19, 34, čteme, vyšla z otevřeného boku kopím Longinovým »ihned krev a voda«, čehož naprostou pravdivost lékařskou a sice serem krevním z hydropericardu (vyskytujícím se vždy u osob zdlouhavým umíráním dokonavších) potvrdil, jak výše řečeno, dr. Barbet, chirurg z Paříže. To vše jest naprosto správné, ale díky sv. rubáši my, t. j. naše oči po tolika staletích vidí do dneš t u t é ž v o d u a k r e v v y š l o u z e S p a s i t e l o v a b o k u ! Vidíme ji dokonce dvakrát a po druhé ještě zřetelněji než po prvé, t. j.

bezprostředně po ráně kopím v Kristův pravý bok. Není-liž to samo úžasnou věcí, nečekaným potvrzením naší víry, za něž nelze Božské Prozřetelnosti dosti děkovati?

Tam kolem beder na místě, jak se do-
posud věřovalo, prý otisků nějakých řetězů, tam
jest ona krev a voda! Tam jest ona dru-
há krev a voda, na niž jsem důrazně sám první
upozornil. Tam jest krev vyřinuvší se až v po-
loze těla Kristova vodorovné po snětí s kříže
z dolní duté žíly a žil jaterních ve značném
množství, která však pro přílišné prohnutí be-
derní nemohla stéci na sedací svalstvo, ale s pra-
vého boku přetekla na levý! Nashromáždila se
napřed kol pravého lokte dosti hluboko, aby pak
dvěma potůčky přemístila se k levému lokti, ne-
zasahujíc však již tak hluboko dolů jako na stra-
ně pravé. A tam zřetelně vidíme ssedlou krev,
tmavě sytě zbarvenou a kolem značnou prosák-
linu sera krevního, prostonárodně »vodou« na-
zývaného, prosáklinu zcela zřetelně v rozsáhlej-
ším dvorci kol sraženin krevních na sv. hrobním
plátně se rýsující. Při krvácení za živa prosakuje
obvazy raněných krev a lymfa jednolitě, zbarvu-
jíc je slabě růžově, červeně až tmavohnědě. Ale
při posmrtném krvácení na plátno či obvaz od-
děluje se vždy serum krevní od sražené krve,
na značnou vzdálenost jimi prosakujíc, což vel-
mi důležité.

Správnost názoru zde projeveného potvrdili
mi v delší rozmluvě zejména pp. univ. profesoři
Dr. J. Babor (biologie) a Dr. A. Hons (fysio-
logie), oba z Bratislavi. Nejnověji i odborník
krevního badání na slovo vzatý p. doc. Dr. Vl.
Jedlička v tomtéž smyslu se o tomto faktu vy-

slovil. Abych pak vyjádřil se ještě přesněji: Tato sražená krev Spasitelova v krajině bederní spolu s oním prosáknutím posvátného plátna vyskytla se velmi brzo, řekněme hned po snění Kristova těla s kříže a položení na sv. rubáš. Ale vytvoření se barviva z aloe, kterýmžto tento úkaz byl fixován a dochoval se až na nové časy a pro naše oči se událo až v hrobce Josefově.

Pročež z tohoto všeho usuzuji, že kdyby se nebylo sv. prostěradlo přiložilo ihned na sňatou mrtvolu Kristovu, nebo kdyby tomu tak bylo až v hrobce nikdy bychom neměli tohoto překvapujícího posílnění naší víry. Vždyť zde platí doslovně: »co jsme viděli, slýchali, čeho ruce naše se dotýkaly zvěstujeme vám, aby i vaše radost byla přehojnou!« I, 1, Jan, 1—4.

Nelze vskutku než celým srdcem vzdáti Pánu obět díků!

Také jsou ještě slabší důkazy svrchu řečeného, ty totiž, že kdežto všechny krvavé rány mají přesné, jednoduché otisky, pouze u nožních krvácení máme je dvojmo, a to vně definitivních obrysů nožních, jako jistou známku, že posice obou noh se v pohřebním plátně samotném změnily. To nejsnáze se mohlo státi při nesení bezduchého těla Kristova, v tomto sv. rubáši spočívajícího. Jistě že muselo býti nesené především za své těžiště, t. j. pánev a nadnášeno za lopatky, jak krásně to zachytil malíř Cisleri na svém nádherném obraze v chrámu v Locarnu, Švýcarsy! Proto nohy zůstaly poměrně volné ve sv. plátně zabalené a lehce toto mohlo se s nich poněkud smeknouti. Až teprve trvalá poloha v hrobce Josefově vytvořila druhé otisky ran a obrisy nohou zároveň. Pročež nutno mi usuzovati, že v provisor-

ním pohřbení (pro nějž použito správných slov: ethekan, deposuerunt, uložili a ne etafan, sepelierunt, pohřbili) bylo základním a hlavním rubášem pohřebním, kol něhož snad narychlo bylo ovinuto několik úzkých pruhů plátna. Édésan othoniois, ovinuli plátny (pruhy plátěnými), aby bylo učiněno zadost prvému pohledu jako na dokonalé pohřební opatření mrtvoly, které jistě s balsamováním atd. vyžadovalo práce několika-hodinné.

Proto tato právě okolnost jest pro sv. rubáš a jeho pravost nesmírně důležitou, přímo rozhodující. Jest prostě nemyslitelno, že by v oné půlhodince aneb řekněme malé hodince, která zbývala ještě před východem hvězdy sobotní, klid ohlašující, k pohřebnímu ošetření těla Ježíšova mohla býti vykonána i s nutnými nákupy, přípravami mastí, balsamováním atd., práce normálně čtyř či pěti-hodinová. Dále nemělo by naprosto smyslu, kdyby byl pohřeb Ježíšův řádně v hrobce Josefově proveden, aby dodatečně tam třetí den ještě chodily svaté ženy a přinášely pohřební předměty, vonné masti, oleje atd., kdyžťe dotýkati se mrtvoly tak pozdě po smrti bylo pro židy věcí znečišťující!

Že pak pohřeb mrtvoly Ježíšovy nebyl dokonán, máme opět nezvratná svědectví evangelií samotných. Zejména cituji sv. Lukáše, »lékaře miléného«: »A byl pátek a sobota nastávala. Za ním pak šly ženy, které byly s ním příšly z Gallileje a podívaly se na hrob i na to, jak tělo jeho bylo uloženo. A vrátivše se, připravily vonné masti a věci. V sobotu ovšem odpočinuly podle příkázání. (Luk. 23, 54—56.) Ale v neděli záhy

z rána přišly ke hrobu, nesouce vonné věci, které připravily.« Luk 24, 1.

Ještě výslovněji praví o tom sv. Marek: »A když sobota pominula, Maria Magdalena, Maria Jakobova a Salome nakoupily vonných věcí, aby přijdouce, pomazaly Ježíše. A záhy z rána v neděli přišly ke hrobu, když slunce již vyšlo.« Mar. 16, 1, 2. A sv. Jan: »Ale v neděli záhy z rána přišly ke hrobu, nesouce vonné věci, které připravily.« Jan 24, 1.

Těmito všemi citáty nad slunce jasněji jest prokázáno, že pohřební ošetření mrtvoly Ježíšovy nebylo dokonáno. Deo gratias, neboť jinak sotva měli bychom autentického svědka strašlivého Umučení Páně, dochovaného s tak přesvědčivými podrobnostmi a s takovou přesností, jakou jediné příroda, pracující dle svých zákonů — ač tu přímý zásah Boží nikterak nevylučuji — mohla nám zůstaviti.

Mát Prozřetelnost Boží přepodivné cesty, k nimž patří i na př. ta, že teprve v době nevěry a jediného spoléhání se na možnosti vědy lidské, právě této vědy použila, aby nás přesvědčila . . . a naši víru nesmírně posílila!

Deo gratias!

Námítky a jich vyvrácení.

»Každý, kdož jest z pravdy, slyší hlas můj!«
Jan, 8, 37.

»Proč se děsíte a proč vstupují takové myšlenky na srdce vaše? Vizte ruce mé a nohy mé, že já to jsem.«

Luk. 24, 38, 39.

»Zdaž nehořelo srdce naše, když mluvil k nám.«
Luk. 24, 32.

Třebaže celá řada vynikajících papežů, jak svrchu řečeno, uctívala tuto převzácnou relikvii křesťanstva a obdařila ji hojnými odpustky, přes to Církev sv. nijak se o ní oficielně nevyslovila. Proto jest každému možno i volno, dle svých vědomostí i zkušeností, zaujmouti k ní svoje stanovisko, ovšem odůvoděné příslušnými znalostmi.

Fotografický objev pravosti sv. rubáše a skutečnosti pravé podoby Kristovy na něm jest něco tak zcela mimořádného, že drtí a vzbuzuje rozpaky. Ký div, že mnozí se zaleknou důsledků z toho plynoucích, kolísají a odmítají. Odmítají prostě, aby nebyli neskonanou láskou Spasitele donuceni pokořiti se v prach země a otevřítí jí své srdce dokořán! Otevřítí srdce, aby Spasitel se ho bezvýhradně zmocnil a v něm povždy zůstával. U jiných to zase bude přílišná učenost a z toho pocházející pýcha vědecká, neb nedostatek pokory, vrozená negace všeho, co nevyšlo od nich atd.

Než kdož jsou Kristovi, slyší hlas svého Pána, ať zaznívá odkudkoliv. Uslyší jej a plní nedočkavé lásky, pohnou se všude tam, kde jen něco víc o Pánu se mohou dozvědět, neřku-li,

kde by mohli spatřiti, vnímati skutečnou jeho Božskou Tvář. Kdož Jeho jsou, krví srdce svého vycítí vše . . . těm důkazů netřeba, aniž jakékoliv pochybnosti je odvrátí od pravdy jednou poznané . . .

Proto neuškodí, pakliže obeznámíme se trochu s nejběžnějšími námitkami odpůrců, ačkoliv se mi zdá, že po přesném prostudování všech okolností sv. rubáše a jich pochopení, těžko dá se ještě něco rozumného proti němu namítati.

Jedna z nejběžnějších námitek jest: Evangelium nezmiňuje se o nějakém obraze na hrobním plátně, které koupil Josef z Arimatie a do něhož byl Pán v hrobu uložen. Pravda, totéž evangelium nezmiňuje se dále o osudech sv. Kříže, nezmiňuje se na př. nic o dalším životě Nejsvětější Panny atd. prostě proto, že vlastního cíle: vylíčení života a nauky Páně bylo dosaženo.

Přes to ale čteme u sv. Jana (20, 6, 7) zajímavá slava: »Přišel Šimon Petr . . . i ušel prostěradla ležeti a roušku, která byla na hlavě jeho, ležeti nikoliv s prostěradly, nýbrž svinutou na jednom místě.« Tedy samotným andělským zásahem, jako něco zvláštního, bylo odděleno hrobní platno, pokrývající jako t. zv. potní rouška (součást to pohřebních židovských pláten) přesvatou hlavu Vykupitelovu od ostatních. Bylo svinuto, což o nějakém menším šátku či rouchu říci nelze. Jistě, že bylo prohlédnuto a pečlivě uschováno co nejvzácnější památka, chovající vsáklou krev i otisky skutečného těla Syna Božího.

Další námitka. Jest prý na světě asi 42 podobných pláten s obrazy i bez nich, které je z nich pravé? Co se týče oněch s obrazy figurin lidských, první pohled oka, které se jen trochu za-

bývalo oním sv. prostěradlem turinským, dostačí, aby všechny ostatní byly prohlášeny za více méně nezdařilé kopie tohoto jediného a úžasného dokladu Umučení Páně.

O pravosti oněch ostatních, prostých antic-
kých pláten, jako na př. krásně a starobyle vyší-
tého potního roucha (St. Suaire) v Caduin ve
Francii, netřeba tu vůbec rozhodovati, poněvadž
nenesou žádných stop či otisků Kristových. Ne-
přicházejí tu vůbec v úvahu.

Byl to pak nesmírný poprask a jásos mezi
odpůrci tohoto sv. plátna turinského, když po-
čátkem tohoto století přinesl jeden žurnalista
zprávu o listě, který ve věci rubáše v Besanconu
napsal vzdoropapeži Klementu VII. r. 1389 sám
biskup v Troyes, Petr z Arcis, že totiž rubáš tam
uctíváný jest padělkem. Necht pozorný čtenář
srovná si, co řečeno bylo o tom v dějinném vylí-
čení osudu naší sv. relikvie a řekne si: »bylo to
správné«. Neb tento padělek, vyskytnuvší se po
požáru r. 1349 za rok po té, kdy skutečný sv. ru-
báš již byl přenesen do Lirey, byl za revoluce
francouzské spálen roku 1794. Ostatně v témže
listě napsal týž Petr z Acis, že před 34 lety před
tím biskup Jindřich z Poitiersu, jeho předchůdce,
varoval před tímto padělkem, jež r. 1355 zho-
tovil malíř ze Champagně. Stihl jej tedy zaslou-
žený osud.

Nejprostší námitku ponechal jsem na ko-
nec: Toto »svaté« hrobní plátno jistě bylo něja-
kým šikovným malířem někdy dávno nakresleno
a nyní s tím dělají objevy! Dobrá. Tento padě-
lek mohl se jediné přihoditi kol poloviny XIV.
století hned po prvním požáru v Besanconu r.
1349. Pro tehdejší techniku malířskou byly na-

prosto vyloučeny barvy anilinové, rozpuštěné v nějaké prchavé essenci petrolejové či podobné, protože obojí jsou objevem i vynálezem teprve minulého století a nelze jich k námitce používat, leč z nevědomosti.

Než který malíř to byl a které škole patřil? Dějiny malířství, které mají do nejmenších detailů prostudovány každický výtvor toho kterého umělce a doby, neví ale nic o výtečníku, který mohl se zdarem nejjednoduššími prostředky vytvořit *n e g a t i v n í* obraz úžasné podmanivosti a krásy. Obraz, vyjadřující dokonce v proporcích těla samotný kanon (pravidlo) antické krásy. Nárys, projevující nad to úžasné lékařské vědomosti, o nichž nemohli míti ani nejslabšího zdání jeho současníci. Proč od tohoto malíře nedochovalo se něco jiného, stejně naprosto dokonalého, kdyžtě nejvyšším representantem malířství té doby jest Giotto (zemř. 1337). Jeho dosti jednoduché fresky zdobí nejhořejší část basiliky sv. Františka z Assisi.

Proč pak proti veškeré tradici zobrazil Krista bez nejmenšího kousku oděvu (ve středověku bylo by to rouháním) s probitými zápěstími a ranou v pravém boku, kdyžtě tradice středověká hlásala vše opačně. Rovněž správné proporce těla a absolutní realism byl ve středověku nemožností.

Dále jak to, že tento jediný naprosto neznámý malíř dovedl správně znázorniti vše ve fotografickém negativu, věci to, které v přírodě vůbec neeksistuje a do vynálezu daguerotypie naprosto byla neznáma. Jak to, že obraz tohoto mythického malíře je správným jak ve hře světél a stínů, tak i v obrácení stran negativu? A proč

ani jediný dosavadní umělec, ani slavného Dürera nevyjímaje, který v Belgii r. 1516 kopíroval toto sv. plátno, nedovedl je ani správně a přesně napodobiti? Nikde není to ani dokonalý pozitiv ani negativ, nýbrž směsice obojího. Skutečný negativ dovede udělat jen příroda, nikdo jiný!!

Jakými barvami svůj padělek namaloval tento pohádkový umělec? Tehdy mohlo být malováno jen temperou, t. j. směsicí bílku či klihu a barev, ale při zvětšeninách fotografických či dokonce při vyšetřování mikrofotografickém jistě musily by se ukázati aspoň její stopy. Zde však neshledáno zhola nic. A pak dvojí požár a voda by jistě podobný obraz pěkně zřídily. Zde však otiskům nestalo se naprosto nic. Z téhož důvodu sama sebou odpadá námitka, že negativ otisků by se mohl vytvořiti inverzí barev, zvl. běloby, v pravý opak, čern.

Pouze jeden jediný byl ze všech malířů, který na svých plátnech zobrazil Krista umírajícího co nejpřesněji dle proroctví a dle skutečnosti. Jistě že co nejintenzivnějším způsobem sám prožíval přehořkou smrt Páně. Jest to teprve před několika desetiletími objevený slavný renesanční malíř Německa, vrstevník Dürerův a Holbeinův, Mathias Grünewald. Na proslulém svém obraze Ukřižovaného na oltáři Isenheimském zachytil úžasné zbičování Páně, skutečně dělající dojem malomocenství. Jeho strašlivé křeče veškerého svalstva těla, zejména však rukou a roztaženého hrudníku. Dále jeho trnová koruna je ohromný klobouk dlouhého trní a jeho Spasitel skutečně umírá na kříži udušením. Stejně jediný hřeb přibíjí na kříž obě nohy. Leč ruce přibity jsou v dlaních a anatomické proporce těla nejsou zcela

správné, takže ani tento umělec nemohl případně sv. rubáš turinský zfalšovati, nehledě k tomu, že žil o 150 let později než tato možnost po požáru v Besançonu byla dána a opět 100 let dříve, než Harwey r. 1628 objevil a popsal správně oběh krevní a rozdíl mezi tepenným i žilním krvácením.

Vděčíme pak nesmírně Enrieovi, že v této otázce možného falsifikátu zjednal naprosto vědecké jasno (str. 131).

1. Kopie sv. rubáše turinského (od kohokoliv a jakékoliv) měly víc nebo méně ráz negativu, ale nikdy dokonalého.

2. Celý starověk a středověk uctíval tuto převzácnou památku hlavně pro přesvatou krev na ní dochovanou, ne však pro svědectví hrůzného umučení Páně, jež prostým okem z negativních otisků nedá se dobře zjistiti.

3. Spisovatel zeměpisného atlasu francouzského z r. 1560, který sv. rubáš osobně viděl, připsal o Chamberách, že »tam chovají posvátné plátno, na němž lze zřítí postavu lidskou, vytvořenou krevními skvrnami«. . . . Správně ve XVIII. století kázával P. Segneri z Turina o otiscích tohoto sv. plátna, jako o »zkresleninách, které nutí k lásce« (deformitas, che inamora).

4. Tradice se však vždy pokoušela přijíti na kloub těmto otiskům.

5. Fotografie potvrdila, že otisky nejsou vytvořeny rukou lidskou, protože na tomto plátně, přes 4 m dlouhém (ca 5 čtv. metrů velkém) nikde není sebe menší chybičky, což nedokáže na světě žádný malíř.

6. Táž co nejmodernější vědecké odvětví

konstatuje naopak na sv. rubáši naprostou přesnost fysicko-chemických zjevů.

7. Veškeré zvětšeniny sv. rubáše ukazují, že také lněné plátno jest všude neporušené, pod krví (na př. levého zápěstí) není žádný nárys nebo kresba, ani sebe menší podezření na cokoliv rukou lidskou vytvořeného. Naopak krev tu vyšetřovaná, zejména rány boční, dává charakteristická zhoustnutí a zředění (srážení krve a uvolnění sera), nač vůbec dosud nepřišel žádný malíř ve svých výtvorech.

Shrnuto: »Fotografií provedený důkaz pravosti i fakta touto zjištěná jsou dnešní vědou vesměs uznávána za dostačující průkaz, takže i skeptikové se jim musejí podrobiti. Dnes z vědeckých důvodů jsou již naprosto nemožná hanoření podobná jako před 30 lety!«

»Veškerá kresba sv. rubáše je charakterisována velkou jistotou popisnou a absolutní jednoduchostí prostředku, nutného k vyjádření. Jest výsadou největších mistrů, aby dovedli dosíci nejpůsobivějších dojmů nejmenším pouze nákresem a jen nádechem barvy. Otisky sv. rubáše mají sotva zdání skizzy, přes to jsou zdařilé, dojmavé a tak plné citu a pravdy! Kresba jejich jest prostá obrysů, polostíny vykazují nejkrajnější jemnost, již nelze dosíci štětcem, aniž kterýmkoliv jiným malířským prostředkem.« Enrie, str. 138.

Co se týče snad dalšího fotografování této vzácné památky snad jinými paprsky, vyjádřil se o tom prof. Rudolf Namias z Milána, nejslavnější pokusník, badatel a spisovatel fotografický, zvláště z oboru fotochemie, když byl zpraven o posledních důkazech a zjištěních Enrieových,

takto: »Od nynějška fotografie sv. rubáše nemá více co říci, protože vše velmi přesně již ukázala a více nad to, čeho bylo docíleno, nelze dosáhnouti ani paprsky ultravioletovými a jistě ne infračervenými.« Enrie, str. 153.

Posléze pak ještě jeden jeho citát: Prof. Narnias prohlásil, že »nevzbuzuje podivu, že vytvoření otisků sv. rubáše uskutečnilo se cestou zcela zvláštní citlivosti aromatických látek na výpary mrtvolné, neboť příroda je nemyslitelně bohatá na látky, mající schopnost přijímati dálková působení ať vysíláním či vyzařováním, jež emanují z určitých předmětů. V tomto ohledu věda může býti připravena každý den na nová překvapení.« ... Enrie, str. 154.

Většinu ostatních námitek zahrnul jsem i zodpověděl v různých předchozích kapitolách. Ostatně zdají se mi všechny nicotnými u vědomí následujícího, nejnovějšího (loňského) objevu na jiné památce, připisované houževnatě tradicí samotnému Kristu a jeho umučení. Jde tu o jeho suknicí nesešívanou (tuniku, dle tradice utkanou samotnou Bohorodičkou). Písmo sv. výstižně praví, že o ni katané pod křížem metali los, přesně dle slov prorockých: »rozdělili sobě roucha moje a o oděv můj metali los«. Mat. 27, 35. Mar. 15, 24. Luk. 23, 34. Jan 20, 24.

Nuž, tatáž zaručeně od dob Karla Velikého nalézá se v basilice v Argenteuil, blízko Paříže, byvši darována kol. r. 800 p. Kr. tímto panovníkem jeho vlastní dceři, abatyši tamějšího kláštera. Tuto starobylou tkáň, nejevící na sobě, pouhým okem pozorována, žádných změn ani skvrn, podrobili různí badatelé v letech právě minulých nejrůznějším zkouškám. Pánové Ph. Lafond a J.

Roussel, spolu s abbém Parcotem objevili, že tkáň této posvátnosti chová na různých místech krev, chemicky prokazatelnou. Což lákavějšího bylo nad touhu a pokus, zjistiti nějakou cestou tato veškeré místa. Případně srovnati tento nový nález s tím, co známe z Turina. Použito bylo k tomu nejmodernějších vymožeností, a to ultravioletových a infračervených paprsků, které podivuhodným způsobem odkrývají nám věci jinak nezpozorovatelné.

Nuž, roku minulého, dne 18. května, za předsednictví biskupa Roland-Gosselína a vysokého kleru z Versailles, podjal se této práce inženýr chemie a optiky, Gérard Cordonnier, fotografický odborník francouzského ministerstva vzduchoplavby za pomoci odborníka M. Roulleau a radiologa dra Auclaira. Bylo fotografováno při obojím, výše zmíněném světle. Zvláště při světle infračerveném, které tuto tkáň jaksi prozařovalo, vystoupily zřejmě na povrch veškeré krevní skvrny, které byly podrobně zkoumány a umístěny na obrysy těla lidského, přesně 178 cm vysokého, jak si tuto suknicí musil Kristus po svém zbičování na sebe obléknouti.

Byla pak tu učiněna nesmírně zajímavá zjištění. Předně vzadu na pravém rameni na acromiu na spojení výčnělku lopatky a klíční kosti objevila se větší krevní skvrna. Pak spousta menších krvácení uprostřed ve střední čáře na trnech obratlů hrudních a posledního krčního. Pod levou lopatkou je největší ze všech skvrn. Pod ní ještě více vlevo, a to na hřebeně levé kosti kyčelní, opět větší krevní prosáklina. Skupina menších skvrn na kosti křížové uprostřed. Posléze lze nalézt množství malých krevních stop, většinou po

dvou sdružených, po celém prostranství ramen, lopatek i zad.

Jest to vesměs krev, pocházející jednak z bičování, jednak z nesení zfalcovaného kříže na pravém rameni, který tamtéž a hlavně na páteři v bedrách vlevo způsobil svým svislým břevnem toto krvácení.

Pro náš důkaz a shodu obou převzácných památek křesťanstva jsou právě nejdůležitějšími tyto nepatrné, po dvou sdružené prosákliny krevní, zřejmě od důtek římských pocházející. Co původu ostatních skvrn krevních se týče, lze tyto, nalézající se na trnech hrudních obratlů, dole na levé lopatce i nahoře na kosti kyčelní, vysvětliti následovně: Ostré hrany zkřížených břevnen kříže vtiskly v t. zv. »šestém stigmatu« své stopy na pravé rameno Kristovo, jak svrchu popsáno. Stopy téhož vidíme jak na sv. rubáši, tak i na sv. suknicí nesešívané. Toto zfalcování kříže u Spasitele 180 cm vysokého nalézalo se při nesení asi 150 cm nad půdorysem cesty křížové, po zvyku římském dlážděné velikými, oblými kameny. Po této krajně hrbolaté cestě křížové vláčené svislé břemeno kříže měřilo odtud ca 270—300 cm, čili bylo značně delší, takže při pádech Kristových octlo se na jeho zádech značně šikmo směrem vlevo a padajíc, ostrými hranami zranilo na těchto právě místech jeho kůži přesvatou. Zbývá ovšem dosti obtížné vysvětlení, proč to, že i tato krvácení, zachycená na suknicí, neobjevila se na sv. rubáši . . .

Je tohle všechno náhoda? Existují vůbec náhody, jako že kol slunce krouží planety a jediná naše země nese na sobě organický život?!

Tento nejnovější, teď právě, a to jen z čá-

sti ještě, publikovaný objev tak nesmírné důležitosti, jest pro náš sv. rubáš turinský přímo ohromujícím! Aniž bych chtěl předbíhat událostem, mohu snad již dnes prohlásiti, že nemohlo se nám skrze týž dostati více překvapujícího potvrzení jinými již cestami zjištěné pravosti přesvaté této památky.

Vzhledem k tomu všemu ještě jiná otázka se nám naskýtá. Jest to zázrak či přímé působení Boží, aby nám bylo na tomto sv. plátně dochováno svědectví Umučení Páně i jeho přesvatá Tvář? Velmi krásně i o této eventualitě uvažuje v loňském 4. čísle *Illustrazione Vaticana* (z r. 1934) passionista P. Alessio: »Jsou dvě možnosti: buď plátno leželo na celém těle tak, že přiléhalo těsně na všechny jeho části a ohbí jako kůže. Těžko tu pochopiti, jak mohly na otisku vzniknouti stíny a přechody. Při napjetí pak plátna musel obraz míti porušené proporce (jak ostatně před 30 lety pokusně zjistil prof. Vignon).

Nebo plátno nepřiléhalo stejně na všechny části těla a musely vzniknouti otisky nesouladné, bizzarní, obraz obludný... Kdo však mohl tak dovedně rozložit plátno nad tělo Spasitelovo a pod ně, aby plátno podalo v žádoucí blízkosti negativní obraz s veškerou dokonalostí svých odstínů? Nebo kdo řídil fyzikální nebo chemické působení výparů čpavku nebo tepla, aby mohly se vytvořiti přesné otisky těla všude se všemi odstíny, zatím co toto plátno nepřiléhá k tělu, kde by mělo přiléhati, nebo není patřičně vzdáleno, jak by toho vyžadovaly příslušné odstíny.

Síly a schopnosti samotné přírody nemohou nikdy přivoditi žádoucí účín, nepůsobí-li při

tom inteligentí bytost, jež je řídí a pořádá. Jestliže tedy nejpovolanejší znalci umění malířského prohlásili, že jest naprosto nemožno vytvořiti i dokonalou reprodukci tohoto obrazu sv. rubáše, nezbyvá rovněž ani chemii a fysice než z těchže důvodů prohlásiti stejnou neschopnost. Proto můžeme směle říci: *Digitus Dei est hic!* Prst Boží jest tu!

Jistě náš milý Spasitel, nemaje dosti, že nám sebe samého zůstavil pod závojem Eucharistie, chtěl nám na svém sv. rubáši zanechat i snímek svého přesvatého těla ve chvíli dovršení svého vykupitelského díla a řídil fysicko-chemické účinky tak dokonale, aby nám přesně dochovaly jeho božskou podobu. — — —

Můžeme i v tom poznati ruku toho, „skrže Něhož všecy věci učiněny jsou.“

Těžko rozhodnout tuto otázku kladně a ještě tížeji záporně. Každopádně jest ve sv. rubáši turinském zahrnuto tolik krajně zajímavých, podivuhodných i přesvědčivých okolností, že ještě jednou dám slovo Enrieovi (str. 141), jenž při přípravách k fotografování měl rozhovor s jistou vysoce informovanou osobností (prof. Tonelli či prof. Vignon), jež mu řekla: »Uvidíte, že tu jest všechno podivuhodné: nejasnost otisků, jich barva, přísná inverse, stopy umučení, jakost tkáně, stopy požárů, dějiny této relikvie a pomlčení staletí o ní — — — nezájem a pak úspěch vůči vědě. Ve sv. rubáši vše se zdá unikati normálnímu badání, vše se hned odhaluje a hned si odporuje — — — vše se zdá poslouchati předem určeného plánu, aby dosaženo bylo důkazu pravosti ve stoupajícím souhlase dějinné kritiky, vědy i tradice — — — jedním slovem: ty-

to otisky jsou nepopíratelnou skutečností!»

»Ejhle, vědy přírodní: anatomie, fyziologie, fyzika, chemie, fotografie, lékařství i možná radiografie se dnes připojují k vědám posvátným, aby dosvědčily a prohlásily pravost svaté relikvie turinské,« volá ve svých spisech před svou smrtí nadšený apoštol její prof. Noguier de Malijay.

Než komu by se toto zdálo býti příliš stranickým a zaujatým, tomu zacituji výrok nestranného vědce, třebaš nevěrce, univ. profesora fyziologie, jménem Yves Delage. Týž na počátku tohoto století na pařížské Sorbonně přezkoumával údaje, důvody a objevy Vignonovy a prohlásil před tím slavně: »Pojednávaje o této otázce, zůstal jsem věrným pravému duchu vědy. Usiloval jsem pouze o to, zjistiti pravdu, lhostejno, zdali táž se hodí či nikoliv kterékoliv náboženské straně neboť, kdo by se dal podobnými úvahami ovlivniti, jest zrádcem vědecké metody.« Avšak při slavném zasedání Akademie věd u přítomnosti slavného Berthelota, taktéž volnomyšlenkáře, nerozpakoval se pronésti následující slova:

»Jest to Kristus, který sebe sama otisknul na rubáši! A není-li to Kristus, kdo by to byl? Odsouzenec, umučený podobným trestem smrti jako Kristus? Než jak vysvětliti výraz majestátu, který lze čísti z této Tváře?!«

Byly mi dány s různých stran dobře míněné, rozumné pokyny, abych neexponoval se příliš pro pravost této naší převzácné relikvie, nýbrž abych pouze o ní referoval

Což neučinil jsem podobně před 10 lety, když prvý u nás přinesl jsem historické doklady o pobytu sv. Petra a Pavla v Římě, což dnes po zevrubných pracích Marucchiho i odpůrci jest plně uznáváno?

Což neriskoval jsem před 8 lety daleko víc, když ujal jsem se pravosti mystických zjevů Konnersreuthských, aby nebyly u nás v kal a bláto zašlapány . a dnes toto nepochopitelné dějství vítězí čím dále zřejměji svým nadpřirozeným pozadím?!

Což bych zde tímto nevěrcem, ale poctivým mužem vědy měl dáti se zahanbiti a zapříti to, o čem nitro moje je přesvědčeno: že možnost otisků přesvatého těla Kristova na sv. rubáši turinském za výše uvedených okolností jest i vědecky zcela přijatelná a pravost na podkladě přesně zjištěných fakt téměř již stoprocentně uznatelná?!

— — — — —
Ano, ano, což nepoznávaly tam i naše oči svého Pána? Což nezahořela při tom láskou k Němu i ta srdce naše?

Božská podmanivost sv. Tváře.

»Jistě Syn Boží byl tento?«

Mat. 27, 54.

»Krásný jsi podobou nad syny lidské, rozlit je půvab po rtech tvojich ve své kráse a velebě vyjed', úspěšně táhni vpřed a k r a - l u j!«

Ž. 44, 3, 5.

»Vznáší se nad námi jas Tváře Tvé, ó Pane! D a l j s i r a d o s t v s r d c e m é.«

Ž. 4, 7.

Nová fakta fotografií Enrieových potvrdila nejvyšší anatomickou i uměleckou cenu otisků sv. rubáše turinského, který v tomto ohledu imponuje naprosto všem. Nejjednodušším prostředkem docílen byl tu nejvyšší efekt. Nejdůležitější částí těla jest hlava a z této lidsky nejvýraznější jest obličej či tvář. Tvář jest na člověku věc nejcharakterističtější, nejosobitější. Jakoby celá bytost byla zhuštěna, representována jeho tváří, v níž zobrazí se jeho celý život, duch, jeho tajemství nitra i díla, zkrátka vše, co na člověku milujeme, čeho si vážíme, případně čeho se obáváme, či co nenávidíme.

Tvář se takto stává symbolem a kvintesencí samotné osobnosti stejně jako jméno. Nuže, jsou-li obrysy těla Spasitelova tam vyjádřeny v naprosté dokonalosti antického kanonu krásy, hodné jedině dláta Michelangelova, který podobnou krásu vytvořil ve Spasiteli v dominikánském chrámu Sta Maria sopra Minerva v Římě, — jaká podmanivá, jaká vrcholná krása jeví se v tomto obličejí, přes to, že jest rámcem

vlasů nepřírozně zúžen a předsmrtným ztýráním vlastně znetvořen.

Bohudík, pravá skutečnost tu zachycená rázem zničila všechny nasládlé, unylé vidiny zmezínárodnělých typů zobrazení obličeje Kristova. Boží Prozřetelnost dala nám tu otisky skutečného člověka Ježíše Krista — skutečnou individualitu, skutečného Bohočlověka!

V otiscích sv. rubáše jest na velmi zdařilých fotografiích Enrieových vyhraněn jasně orientální typ Kristův, protáhlého, energického nosu, výrazných očnic, čela, mužného kníru a důstojné brady, ostře a pevně vykrojených úst. Je to obličej skutečného askety a zakladatele náboženství s nejvyššími mravními zásadami, člověka jasných cílů vůle i citů. Žádná mátožná vidina našich humanitářů, ani sladkobolestínský typ různých slabošských sektářů. Skutečný, vrcholný typ lidský jest tu jasně a přesně, přímo jakoby z kamene vytesán — —

Jedinečná osobnost je tu zobrazena. A v tom jest též nesmírná síla přesvědčivosti sv. rubáše, protože určitý jedinec, tu svým otiskem zobrazený, byl vskutku zakladatelem náboženství prvního řádu. Jistě nejprvnější mezi prvými. Člověk, který jasně věděl, co chtěl, který žil tím, co chtěl. Žádná třtina větrem se klátící. Člověk nesmírných metafysických cílů. Člověk vnitřně žijící nesmírnou vlastní bohatostí duše. Přemírou ducha vše daleko převyšující. Žádný snílek, ale uskutečňovatel! Jeho výrazný nos, knír a pevná ústa potvrzují to i v této nejhroznější ze všech smrtí. Hlasatel pravd a hodnot nadpřírodních, jež nejsou »ze světa tohoto«. Tyto jedině po právě překonaném nejstrašnějším utrpení byly

schopny dodatí jeho tváři výraz nadpřirozeného klidu, vznešenosti a majestátu vskutku Božského. Člověk tu zobrazen, úžasně přísný k sobě, dobrotivý, láskyplný k jiným.

Jak toto vše by mohl ubohý malířský primitiv XIV. věku nakresliti! Zachytiti to, co dosud žádnému, ani nejslavnějšímu mistru se nepodařilo! Takovou uchvacující krásu smrti! Kristus živý byl skutečně krásný člověk, nesmírně ušlechtilých, podmanivých rysů tváře. Vždyt tuto přesvatou Tvář vidíme po nejbolestnějších křečích skonu, v němž přec mizel život kapka za kapkou, ještě tak nesmírně krásnou, že lidem, jeho věrným, při prvém pohledu na ni, až dech se zatají. Opakuji: Ježíš Kristus, Spasitel náš a Vykupitel, za svého pozemského života byl a musil býti osobností nadprůměrnou v každém ohledu. Ostatně ani bych to nechápal, proč by měl býti ošklivým sám Stvořitel nebe a země, jehož krásu hlásá nám přec tolik krásných tváří lidí dle obrazu a podobenství jeho stvořených? Proč by měl se spokojiti něčím ošklivým, kdyžt z nejkrásnější duchovní krásy Panny Nejsvětější vzav původ svůj, již touto neporovnatelnou krásou duše vykonávati mohl bezděčné, nejpůsobivější kázání a vliv na lidi, prve než svoje ústa byl otevřel Syn Matky, již i Písmo sv. nazývá »v š e c h n u k r á s n o u«!

O této kráse zjevu Spasitelova, o kráse jeho božské osoby, jeho kráse tělesné, pak i o jeho intelektuálním i morálním půvabu pojednal obšírně a teologicky p. Janů C SSR, v člancích dominikánské »Hlubiny« pod názvem: »Ježíš Kristus, Pán náš — nejkrásnější mezi syny lidskými«. Vyšly letos v červnu, červenci a v lis-

topadu, tudíž již po I. vydání této knihy. Sám pak napsal jsem o tomtéž tématu v listopadovém čísle téže »Hlubiny« po stránce lékařské a spirituální a ještě vystižněji promlouvá o tom nejnovější moje kniha »Mysteria Božské Tváře«.

Nuže, nechť o apokryfu t. zv. listu Pilátova, zaslaném prý císaři Tiberiovi o zjevu velkého proroka země Judské, soudí dnes, kdo chce a jak chce, psychologicky jest překrásným vyjádřením stejně působivého obrazu »smaragdového«, o němž vpředu byla řeč. Proto pouze z těchto důvodů a na doklad starých názorů jej zde cituji nezkráceně:

»Člověk velké moci zjevil se v našem čase a nazývá se Ježíš Kristus. Křísí mrtvé a hojí nemoce všeho druhu. Nazývá sebe prorokem Pravdy a má učedníky, kteří jej zovou Synem Božím. Člověk je to ve skutečnosti krásné postavy a hodný obdivu, neb má úctyhodný vzhled, který vdechuje lásku i bázeň všem, kdož naň pohlížejí.

Vlasy jeho jsou barvy zralých lískových ořechů. Držány jsou pohromadě až k uším, a odtud vlní se krásně a leskle i volně dolů, splývajíce až na ramena. Uprostřed na čele rozděleny jsou po zvyku Nazarénů.

Tvář jeho jest bez poskvrny a vrásky, narůžovělá a poutavá. Ani nosu, ani ústům nelze nic vytknouti. Oči jeho jsou hned jako blankytné, hned zelenavé, bělmem pronikající.

Vous má hustý, nedlouhý, barvy jako vlasy a uprostřed rozdělený. Též ruce a ramena jeho jsou krásná na pohled. Jest hrozným, když kárá a káže, shovívavým, laskavým a srdečným,

ale s vážností. Nikdo neviděl jej nikdy se smáti, ale často plakati. Jest dosti skoupým na slovo a umírněným v řeči. Jest spanilým mezi syny lidskými.«

Dle jiného podání zove se týž popis Spasitelův listem Lentulovým a byl tímto prý zaslán římskému senátu. Takto přibližně popisovali ve starověku zjev našeho Vykupitele. Ostatně uvažme jen, že antika byla epochou zevní krásy v lidstvu. Ale co mne nesmírně překvapilo, byla úžasná shoda právě vylíčeného s filosofickými požadavky andělského učitele sv. Tomáše Aquinského (Th. Div., výkl. ž. 44). Pravít tam doslovně: »Kristus obdařen byl krásou přiměřenou jeho postavení a projevům úcty, které toto vyžadovalo. Vyvolil si tělo i tvář, odpovídající zamýšlenému cíli, čili jinak řečeno, zvolil si tělesné ústrojí, jemuž nechybělo nejmenšího k naprosté dokonalosti. Jeho cílem bylo učiti lid a získávati jej milému Bohu tím, že sám se stal jeho učitelem. Kdo by však nevěděl, že jest tělesná krása takořka nejmocnějším prostředkem a nástrojem dobré vůle, jímž získáváme přízeň posluchačů .« A sv. Jan Zlatoústý před mnoha stáletími ujišťoval o Kristu Pánu, že »kdekoliv jej spatřili, vzhlíželi k němu plni zbožné úcty, která z něj vyzařovala« (Hom. 28).

Ostatně ve svých visích stigmatizovaná A. K. Emmericková popisuje zcela shodně zjev Spasitelův, dokonce i barva jeho vlasů shoduje se s tímto apokryfním listem, což jest jistě pozoruhodné.

Což pak vše, co bylo tu předesláno, nelze vším právem tvrditi o skvostném fotoportretu Spasitelově právě objeveném? O originálu,

o pravé podobizně ze sv. rubáše umělcem-odborníkem Enriem po tolika staletích fotoaparátem přesně zachycené? Jak jen proboha vysvětliti si chceme, že obličej, zřejmě ztlučený, ranami posetý, znetvořený přeraženým nosem, nachází ještě tolik síly a moci, že rázem toho všeho zapomínáme a jakoby fascinováni kocháme se jen úžasnou silou morální a spirituální, vyzařující z něho! Jak krásný musil býti náš předražený Spasitel za svého pozemského žití! Vskutku pravdu má naše stigmatovaná z Konnersreuthu, že nechce viděti ani sebe krásnější a umělečtější zobrazení tváře Páně. Protože tato lidskou rukou je vůbec nezachytitelnou, nezobrazitelnou!

Jak jest jen možno, že po naprosté duševní porážce, po životním díle do základu zničeném, po naprosté opuštěnosti od Boha a od lidí, hned po nejstrašlivějším umírání a nejkřutějších mukách nabral tento Obličej tolik vyrovnanosti, že není zkřiven, znetvořen, zbrzděn bolestí a utrpením hrozně smrti? Jen zadívejme se do této Božské tváře, v níž vyčteme nejhlubší meditace, úžasná tajemství naší víry, naší spásy a radosti v Bohu! Jen ponořme se v ni zcela, celou silou duše a neodtrhujme zraků svých od nesmírných mysterií těchto!

Je to vskutku jedinečná podoba Kristova, po staletí skrytá v nevzhledných otiscích sv. Prostěradla, nečitelných téměř prostému oku. Tato trpělivě čekala, až r. 1898 téměř náhodou vybavena byla ze své skrytosti, aby náhle na fotografické desce zjevila se nám ve své neporovnatelné velikosti a dojímavé kráse. »Není to ztrnulý Ježíš bezvýrazné tváře umění byzantského, ani to

není umrlý, ztracený Kristus ve svém plném zničení španělských krucifixů, ani nic slavnostního a utrpení prostého flámských umělců, ani Pán, lhostejně jednotvárný výtvar školý německé, ani nadčlověk nietzscheovsky zabarvený, ani nasládle slabošský typ Munkaczyho v Ecce homo.« Malijay 70. Neřku-li nějaká zřícenina, zkroucenina či znetvořenina nejmodernějších »umělců«, osměluji se dodati já.

Kristus fotografovaný z otisků sv. Plátna jest ve všem naprosto rozdílný od kteréhokoliv díla lidského, ať to byl již středověký primitiv nebo nejvyspělejší renesanční umělec. Jak to vůbec možno, že žádný umělec, který v pravém slova smyslu má vytvářeti nejvniternější smysl a hodnotu zobrazovaného předmětu, zdaleka nepodal nic tak metafysicky dokonalého, jak to zjevuje něco vlastně jen řemeslného, čímž jest a stále zůstává pouhá fotografie! Proč tato, ač ani sebe menší retuší nezkrášlována, působí dojmem nejdokonalejšího výtvaru starých mistrů na jejich staletými ztemnělých plátnech?

Přese všecko umění všech věků a národů, kdykoliv zachycuje se tvář našeho božského Spasitele, jest a zůstane pouhá fotografie Enrieova skutečně vrcholným dílem nejvyšší hodnoty vnitřní v zobrazování Vykupitelově! Zůstane nám stále nejdokonalejším portretem Kristovým, vše dosavadní nesmírně převyšujícím, a tak nepřeběrně bohatým a mnohostranným, že jest umění lidskému naprosto nemožno i v nejzdařilejší kopii všechny hodnoty a stránky této fotografie vyčerpati. Vskutku něco nevyslovitelně ohromného skrývá se tu pod zevními rysy této pouhé, bezduché — fotografie. Kristus jest tu

zachycen na vrcholi svého božského poslání. Předmět to nekonečných meditací, studnice nesmírných milostí. Poklad nekonečný, převzácný... Ve spánku smrti vidíme sami spánek života, netrpělivého vzchopiti se již co nejdříve k vítěznému triumfu vzkříšení... Pouhá tato fotografie stává se pravým, jediným a skutečným obrazem Vykupitelovým, odpovídajícím naší nejvnitřnější potřebě a lásce!

Netvrdím to vše sám, ale bylo to potvrzeno přemnohými kritiky umění, potvrzeno malíři vynikajícími (Enrie, str. 146), jež klasifikují tento jeho portret fotografický jako nejvyšší dílo. Prohlašují jej za »podobiznu Krista ne mrtvého, ale plného života, života zcela jinakého, než oživuje syny lidské«. Esteticky podmanivý vliv této podobizny jest přímo nevyslovitelný na lidi náboženské. Nechtějí svých očí spustiti s něho, aniž je mohou od něj odtrhnouti, prolévajíce slzy nesmírné vděčnosti, údivu a lásky! »Zkusme jen naň zírati! Sotva, že jsem pochopili jeho rázovitost, nemohou se naše oči odtrhnouti od jeho majestátu. Jsme přemoženi harmonií těchto rysů, přesností jejich proporcí, jakýmsi nádechem vzdušnosti, který je vytváří a podkládá. Jsme ovládnuti, podrobeni touto nevzhlednou absurdností, která tvoří celkovou podobu Bohočlověka, jež přes různé menší vady jest čímsi velmi dokonalým a přesným.« (Enrie, str. 40.)

Máme bohudíky konečně pravou, skutečnou a zároveň nejúchvatnější podobiznu Kristovu. Úžasná jeho dobrota, podmanivá krása i v utrpení přehořké smrti jest vyjadřována jen přehlubokým smutkem. Něco věčného, nadpřirozeného, zobrazí se v těch

zmlklých rtech V tom jejich velkém mlčení k našim srdcím volá nekonečná Láska, jež sebe samu v nejhroznější smrti přinesla v oběť za naši spásu. S nevyslovitelnou něhou a resignací, jako by ještě modlitbu šeptala za své nepřátele . . . Kristovy rysy, pevně v sebe ponořeny, v sebe uzavřeny a zahloubány, působí dojmem nejusebranější meditace, koncentrace ducha nejintensivnější. Vidíme, cítíme veškerou sílu těchto rysů, nevýslovně sladkých, milých, osobitě silných, vznešených, leč stejně pokorných i odevzdaných. Tvář tato je plná nevystihlých kontrastů. Snoubí se tu spolu i nebeský jas i nejhlubší zármutek duše, žijící nejintensivnějším duchovním životem pod zevními příznaky smrti . . .

Žádný malíř nedovedl dosud a nikdy nedovede — jako tato pouhá fotografie — tak tajemně a skutečně zachytiti život, procházející smrtí. Úžasná krása nadzemská octla se pojednou na fotografickém papíře a desce: toť sám Kristus triumfující nad smrtí, Kristus lásky, slitování a života věčného, **K r i s t u s e v a n g e l i í !**

Tajemství života a smrti tu odhaleno! Za zevní maskou, lépe řečeno za zdřimnutím si v náručí smrti, nevidíme a necítíme Ježíše umrlého, jeho mrtvolu ubohou, se rozkládající, nýbrž člověka jen zamyšleného, usebraného, soustředěného hrůzným překonáním smrti, aby okamžitě triumfoval nad ní, světem a d'áblem! Vnímáme zde přímo úžasný mystický zážitek obřadů Bílé soboty, kdy rozhlaholí se plesáním zvonů i srdcí ono věčně tajemné, nás obrozující: **V s t a l t j e s t t é t o c h v í l e !**

Na této pouhopouhé fotografii jest Kristus mrtvý a živý zároveň! Plný majestátu soudce, leč

i lásky Milovaného, žhoucí síly apoštola království nebes, tiché bolesti beránka obětního, hrdinosti mučedníka, líbeznosti přítele a Spasitele.

Jest to Kristus pašijí a Golgoty! Oběť nadlidské lásky sebe sama za nás stravující! Oběť utrpení tělesného i duševního nad lidské síly, překonaného silou a mocí nadpřirozenou! Úžasná vyrovnanost, klid, mlčení majestátu smrti, který proměňuje se v Majestát Boží, dýšící životem vzkříšení, dechem života Věčnosti. Cítíme a vnímáme celou duší z podobizny jeho, žeť on jediný říci mohl slova: »Aj, já živý jsem, kterýžto byl mrtvý, aj, já živý jsem, až na věky věků...« (Zj. 1, 18.)

Je to vskutku Dílo Boží, jež lze obdivovat, meditovat, adorovat věčně! Zkuste a uvidíte, jak sladký jest Pán! Z. 33, 9.

A přátelé — kterak kdo rozněcuje lásku druhého, jež miluje, aby naň vzpomínal, jež si stále připomínal, aby věren mu zůstával v lásce i naději, v životě i umírání? Což jiného překonává snadno jakoukoliv dálku časovou či prostorovou? Čím nejvíce potěší člověk svého příbuzného, přítel přítele, milý milovaného — než že jemu pošle svůj symbol, svého zástupce a těšitele: totiž svůj obrázek, svou podobenku!

Aj, hle, v dobách našich nejvážnějších nám lidem po lidsku učinil totéž sám Pán. Což neposlal nám skrze svůj sv. rubáš podobenku věrnou, skutečnou, svojí Nejsvětější Tváře, aby nás v bědách, utrpeních a nebezpečnostech našich všech povzbudil, posílil? Aby roznítil naše srdce, by vzplanula láskou k Němu a hořela!

Přesvaté rány Páně.

»S Kristem ukřižován jsem, žiji pak již nikoliv já, nýbrž žije ve mně Kristus.« Gal. 2, 20,

»Povždy nosíme utrpení Ježíše Krista na svém těle, aby i život Ježíšův se zjevil na těle našem.«

II. Kor. 4, 10.

»Jestliže rád kříž neseš, ponese tě kříž.« Kempenský Násl., II. 12.

»Nic nerozmnožuje lásku v duši jako kříž.« Benigna C. Ferrerova.

Na tomto jedinečném sv. rubáši turinském provázeli jsme Pána od prvých počátků jeho utrpení a přehořkého umučení až k samotným náznakům a zárukám jeho slavného zmrtvýchvstání. Jediného nelze však nám opomenouti, aby naše úvahy nebyly při tom neúplnými, ačkoliv ani sv. evangelia, ani tato jedinečná památka nám o tom přímo ničeho nebo pramálo napovídají. Je to osoba Kristu nejbližší, jemu na světě nejdražší, která jej v chlévě zrodila, odkojila, vychovala, laskala. Aniž jej opustila v nejkrajnější tísní života, při trapně bolestném a potupném skonu jeho, s ním spolutrpic, s ním se doslovně spoluobětující za hříchy lidstva a naše...

Nelze nevzpomenouti P. Marie, která ještě před sv. rubášem obdržela a v náruč sevřela bezduché tělo Vykupitelovo.

»Stály pak pod křížem Ježíšovým jeho matka a sestra matky jeho, Maria Kleofášova a Maria Magdalena...« (Jan 20, 25), toť vše, co čteme o této nejhrdinštější ze všech matek na světě.

»Stabat mater dolorosa, iuxta crucem lacrimosa«,
pěje na ni svůj hymnus mystik středověký Jaco-
pone da Todi. S jakými city byla svědkem umu-
čení svého nejdražšího Syna, Bohočlověka! Co
vše její nejlaskavější srdce snést musilo, aby se
stala spoluvykupitelkou dítek svých, duchovní
matkou celého pokolení lidského! Mořem bole-
stí tu prošla, aby sama se stala mořem milostí,
uštěďřovaných skrze ni Synem!

Matka sedmibolestná, která ještě před sv.
rubášem prvá obdržela toto strašně zmučené tělo
Syna svého. A to jen na několik vteřin sevřítí je
směla naposled ve svou něhyplnou mateřskou
náruč. Matka, která nejvíc s ním spolutrpěla
veškery rány jeho a zároveň byla první a nejsvě-
tější adorátorkou těchto přesvatých ran! Matka,
která v tak zuboženém stavu přejímala bezduché
tělo nejčistšího, nejsvětějšího, nejlepššího ze
všech synů lidských! S jakou nadpřirozenou silou
její rozdrásané, bolestmi krvácející srdce mateř-
ské sneslo a obětovalo vše za nás nebeskému
Otcí! Pravdu děl, kdo řekl: Na Golgotě Kristus
nás vykoupil krví svého těla, Maria, matka jeho
i naše na tomtéž podíl měla . . . krví svého srdce,
— A tak Maria napřed musela se státí králov-
nou mučedníků, aby pak byla Královnou nebes
samotných . . .

— — — — —
»Můj Ježíši, odpuštění a milo-
srdenství pro zásluhy Tvých sva-
tých ran!« »Věčný Bože, obětují Ti rány Pá-
na našeho Ježíše Krista, abys rány duší našich
uzdraviti ráčil« . . . Těmito dvěmi kratičkými, leč
nesmírně mocnými, střelnými modlitbičkami,
bezpočtukrát vyslovovanými, prostá sestra Ma-

rie Marta Chambonová z řádu Navštívení, povznesla a povzbudila znovu úctu naši k nejsvětějším ranám Vykupitelovým.

Pobožnost k svatým ranám zakládá se na nevyčerpatelném pokladě zásluh našeho Božského Vykupitele.

V mystických rozmluvách sdělil prý sám Spasitel této zbožné sestře následující:

»Mojí katané učinili dobře, že mi prokláli bok, probili ruce a nohy. Tak otevřeli prameny, z nichž se budou po celou věčnost vylévati vody mého milosrdenství.

V čem záleží vaše bohatství? V mém svatém utrpení! Tento poklad je váš... Kdykoliv obětujete mému Otci zásluhy mých sv. ran, získáváte jej...

Z mých ran nabýti lze plodů svatosti.

Rány mé zahojí vaše... Dosáhnete všeho pro zásluhy mé krve, vždyť má nekonečnou cenu... Vyplním vše, oč budu prošen pro své svaté rány. Pobožnost k nim musí se rozšířiti.«

Nuž, zdaž sama boční rána nevede nás přímo k Božskému Srdci Páně, — k jeho ohromným tajemstvím lásky a nepřeběrným milostem?

Jest ku podivu, že se tak stalo právě v savojských Chamberách, kde před 500 lety před tím uloženo bylo nad vše ostatní posvátné hrobní plátno, později turinské. V těchže Chamberách je jako nejvzácnější poklad obdržela a uschovala vévodská rodina savojská, nyní královská rodina italská. Rod to, který je snad z nejstarších panovnických rodů dnešního světa. Rod, který veřejně stal se ctitelem a ochráncem této nejvzácnější památky křesťanstva. Rod, který zvlá-

ště v posledních dvou staletích míval to nepochopitelné přímo štěstí, že přes všelikou nepřítel válečnou, právě porážkami, rozšiřoval svá území, až spojil pod svým žezlem celou Itálii. Itálii sjednocenou —

Není-liž opět to zvláště nápadné, že právě v městě sv. rubáše v Turině, v minulém století žil a působil a založil své nesmírné dílo výchovné i missijní nyní svatý již Don Bosco, zakladatel tak výtečného řádu salesiánů? Že právě v bezprostřední blízkosti sv. rubáše těšil se nadpřirozené ochraně Boží a sám se stal vykonavatelem přímo pohádkovitých věcí ve službách téhož Ukřižovaného?

Má toto všecko býti pouhopouhá náhoda? Existuje vůbec v dění světovém náhoda? Není-liž to pouze slovo našich rozpaků, stydících se a ostýchajících pojmenovati v š e p r a v ý m j m é n e m, — z d e v ů l í B o ž í ?

— — — — —

S v a t é r á n y P á n ě ! Největší duch křesťanstva, kníže apoštolské, sv. Pavel z Tarsu, jehož nitro přetavil a úplně přetvořil sám Pán svým zjevem u Damašku a svými nesmírnými milostmi... tent předobře pochopil význam těchto zbodených rukou, nohou a boku!... Přehluboký mystický význam má jeho zvolání: »neboť já nosím jízvy Pána Ježíše na svém těle!« (Gal. 6, 17.) To zajisté uzpůsobilo jej k známému jeho výkřiku naprosté lásky: »S Kristem ukřižován jsem. Žiji pak již nikoliv já, ale živť jest ve mně Kristus.« (Gal. 2, 20.) A dále: ... »neznám mezi vámi nic jiného, než Krista, a to ukřižovaného«. (I. Kor. 2, 2.) Vrcholem porozumění těmto neobsáhlým tajemstvím jest jeho

smělé prohlášení: »My pak hlásáme Krista ukřižovaného, židům pohoršení, pohanům bláznovství, ale těm, kteří povoláni jsou . . . Krista, Boží to moc a Boží moudrost!« (I. Kor. 23, 24.)

Tedy ve znamení ran umučení a ukřižování Páně tento bezesporný král mystiků, učitel národů, sv. Pavel, nádoba Boží nad jiné vyvolená, začal svoje dílo apoštolské a Boží, aby poselstvím téhož za nás Ukřižovaného proměnil, prokvasil a přetvořil svět celičký.

Úžasné mysterium kříže, stojící v nejtěsnější souvislosti s těmito přesvatými ranami, jak předobře bylo chápáno všemi našimi vrcholnými světci! Věda kříže a sv. ran byla sv. Františku Serafínskému zdrojem nejvyšších milostí a nejopojnějších vytržení mysli k Bohu, v nichž tento služebník Boží sám ranami Páně poznamenán byl na hoře al Verna r. 1224! Tentýž Ježíš ukřižovaný byl sv. Antonínu Paduánskému vším na světě a sv. Bonaventura, pýcha a klenot františkánů, když jednou jeho přítel, sv. Tomáš Aquinský, se jej ptal po jeho knihovně z níž čerpal svoje překvapující poznatky, poodhrnul mu roušku ze svého krucifixu se slovy: »aj, hle, knihovna veškeré moudrosti!«, již předobře znal ze své zkušenosti onen veliký filosof a mystik!

Tento nesmírný dosah tajemství kříže a sv. ran stejně znal geniální tvůrce exercícií, právě na tomto podkladě založených, sv. Ignác z Loyoly, jehož denní modlitbička neustále opakovala: »Krví Kristova, opojiž mne, vodo z boku Kristova, obmyjž mne . . . a v přesvaté své rány ukryjž mne . . . ó Pane!«

A s ním celá legie světců ostatních — a zvláště osob, přesvatými ranami Páně stigmatiso-

vaných — jaké neuvěřitelné věci vyprávěti by nám mohla o těchto nesmírných milostných zdrojích lásky Spasitelovy. Přímo o řekách vod živých, obrozujících nás k životu nadpřirozenému!

— — — — —

Ů ž a s n é m y s t e r i u m k ř í ž e !

Mysterium utrpení a jeho jediného překonání!

Mysterium ponížení a vše převyšujícího vítězství!

Mysterium muk a smrti a triumfu vzkříšení a slávy věčné!

Mysterium zla, iniquitatis a osvobozujícího vykoupení!

Mysterium sestoupení duchovna ve hmotu a její transmutace, sublimace, posvěcení.

Mysterium transposice života u věčnost a ryžování zlata hodnot nehynoucích.

Mysterium mystické smrti a znovuzrození z Ducha prozářením světa i života vše pronikající láskou Boží — — —

Přehromné věci jsou skryty v tomto znamení kříže! Na svátek Povýšení sv. kříže, v antifoně k benedictus, opěvuje právem Církev svatá strom sv. kříže: »Ty jediný nad všechny stromy cedrové jsi vznešenější, na němž Život světa pněl, na němž Kristus zvítězil a smrt přemohla smrt na věky.«

Nikdo jiný nevyslovil však lépe své ohnivé city adorace svatých ran Kristových, než veliký světec středověký, mystik a divotvůrce sv. Bernard z Clairveaux ve své básnické modlitbě: »Oratio rhythmica ad membra Crucifixi«, z níž po-

dávám jen maličké ukázky, nevšední laskavostí
p. dra A. Fuchse, známého překladatele hymnů
Mariánských, česky tlumočené:

A d p e d e s:

Plagas tuas rubicundas,
et fixuras tam profundas
cordi meo fac inscribi
ut confringar totus tibi
te modis amans omnibus!

K n o h á m:

Purpur, který z ran Tvých svítí,
hloubku jizev po přibití,
vepiš v srdce mého blánu,
zkrušen ať jen Tvým se stanu.
Jak umím jen, chci mít Tě rád!

A d g e n u a:

Quis pro tanta caritate
quaerit te in veritate,
dans sanguinem pro sanguine.

K e k o l e n ů m:

Za lásku, jež nám se dává,
kdo Tě v pravdě vyhledává,
by krev svou za krev vycedil . . .

A d m a n u s:

Manus sanctae! Vos complector
et gemendo condelector,
Grates ago plagis tantis,

clavis duris, guttis sanctis
dans lacrimas cum osculis.
In cruore tuo lotum
Me commendo tibi totum.
Tuae sanctae manus istae
me defendant Jesu Christe,
extremis in periculis.

K r u k á m:

Objímaje svaté ruce,
spolucítím rány v muce!
Srdce mé se vděčně chvěje
pro hřeby i pro krůpěje
v nářku, pláči, v líbání!
V krvi, která pro nás kane
obmýt se Ti dávám, Pane!
Ruce Tvoje svaté, čisté,
nechť mne, Pane Jesu Kriste,
v nebezpečí ochrání!

A d l a t u s:

Te dulce vulnus aperi!
Plaga rubens aperire
fac cor meum te sentire
sine me in te transire
velem totus introire
pulsanti pande pauperi!

K b o k u:

Ó, ráno sladká, vejít dej!
Otevř bránu rány rudé,
pak Tě srdce vnímat bude,
duše má se v tebe stopí,

vejdu v bok, jež protklo kopí,
hle, chudý tluče, nezhrdej!

A d c o r:

Dilatate, aperire,
tanquam rosa, fragrans mire,
Cordi meo te coniunge
unge illud et compunge:
qui amat te, quid patitur!

K s r d c i:

Rač se plně rozevříti
jako vonných růží kvítí
se srdcem mým rač se spojit,
posvětit je, zkrušit, zhojit.
Jak trpí, kdo Tě miluje!

A d f a c i e m:

Tuae sanctae passioni
me gauderem interponi,
in hac cruce tecum mori
praesta crucis amatori:
Sub cruce tua moriar!

K t v á ř i:

Muky svoje požehnané
s radostí dej sdílet, Pane!
Na kříži dej mřítí v díku.
Popřej kříže, milovníku,
ať pod Tvým křížem umírá!

Tot jsou zcela kratičké ukázky žáru srdce, v němž přesvaté rány Páně a přehořké umučení jeho roznítily oheň neuhasínající, oheň lásky stále rostoucí —

Vskutku jsou přesvaté rány Páně nejlepší a nejprospěšnější duchovní stravou meditující duši a zápalnou jiskrou požáru lásky adorujícímu je srdci!

Nezměrným utrpením Kristovým vykoupěni jsme a ranami jeho znovuzrozeni jsme byli k životu věčně trvajícím! Amen i Deo gratias!

Kristovy rány přesvaté, rubášem turinským nám viditelnými, takřka všem moderním nevěřícím Tomášům hmatatelnými učiněné — vskutku branami jsou světů nadpřirozených, zdroji milostí nevyčerpatelných. Na ně maličko znovu poukázati pokoušely se slabé síly moje.

— — — — —

A právě mystika utrpení, mystika stigmatizovaných, jimi vítězně prochází k nesmírným svým triumfům ve věčnosti!

— — — — —

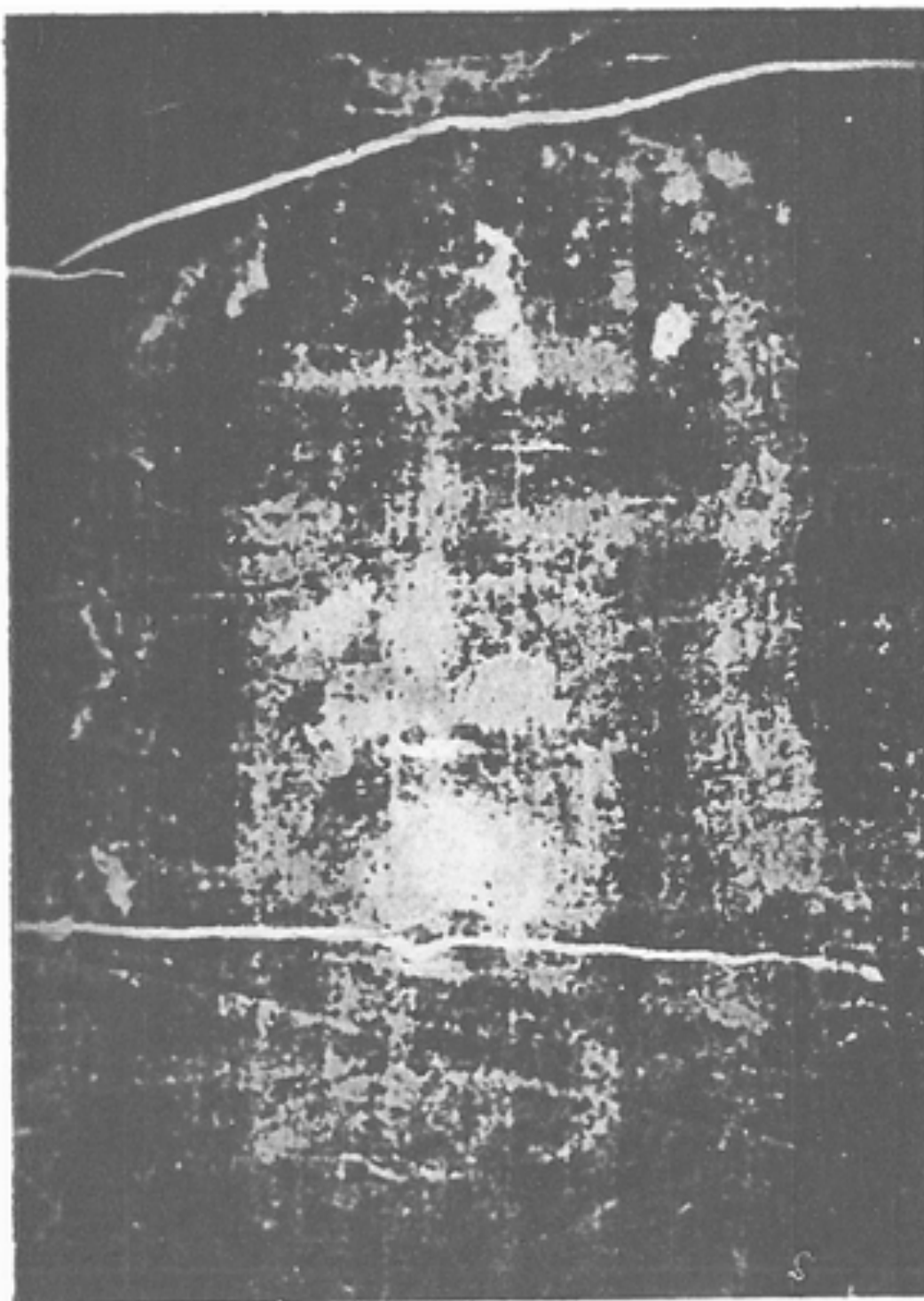
Sancta Mater istud agas:

Crucifixi fige plagas

cordi meo valide!

Obsah:

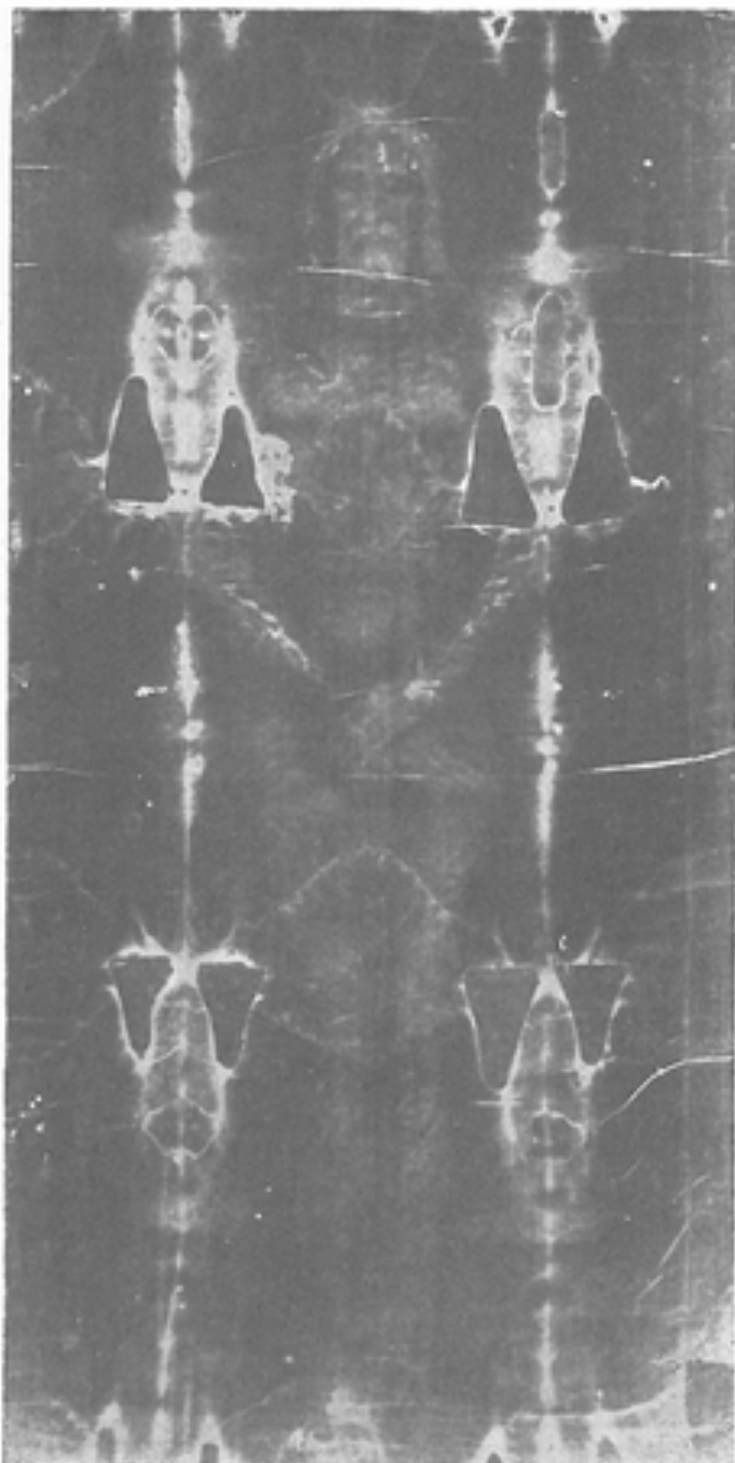
Úvod k II. vydání	9
Touha staletí	16
Dějiny sv. rubáše turinského	20
Sv. rubáš prostým okem	26
Věda fotografuje po 19 staletích tělo Kristovo	39
Krajní krutost umučení Páně	48
Voda a krev	64
Doklad strašlivé smrti Kristovy na kříži	71
Turin a Konnersreuth	92
Souhlas Písma sv. a rubáše	108
Námitky a jich vyvrácení	129
Božská podmanivost sv. Tváře	138
Přesvaté rány Páně	148

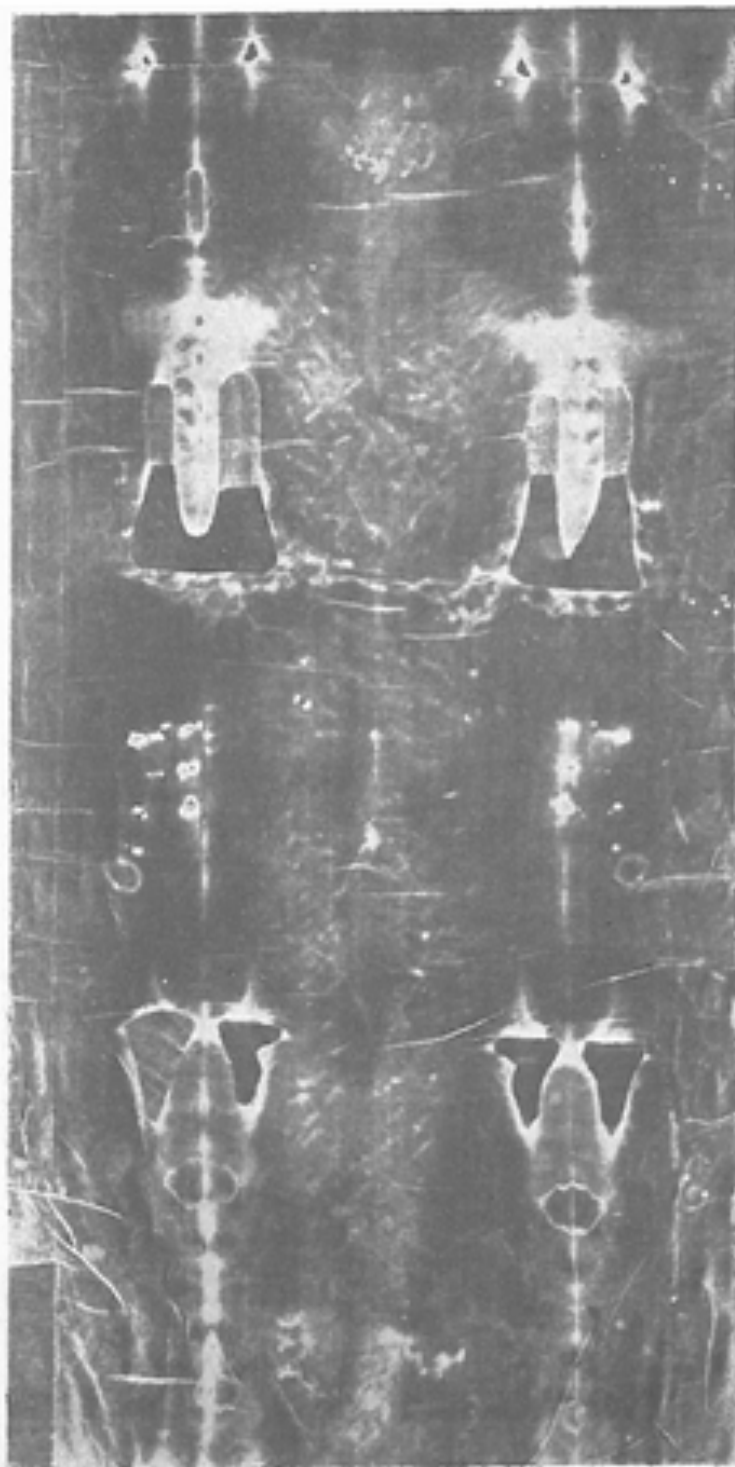
Původní sv Tvář první fotografie avv. S. Pia 1898.

S laskavým svolením dra A. Tonelliho.

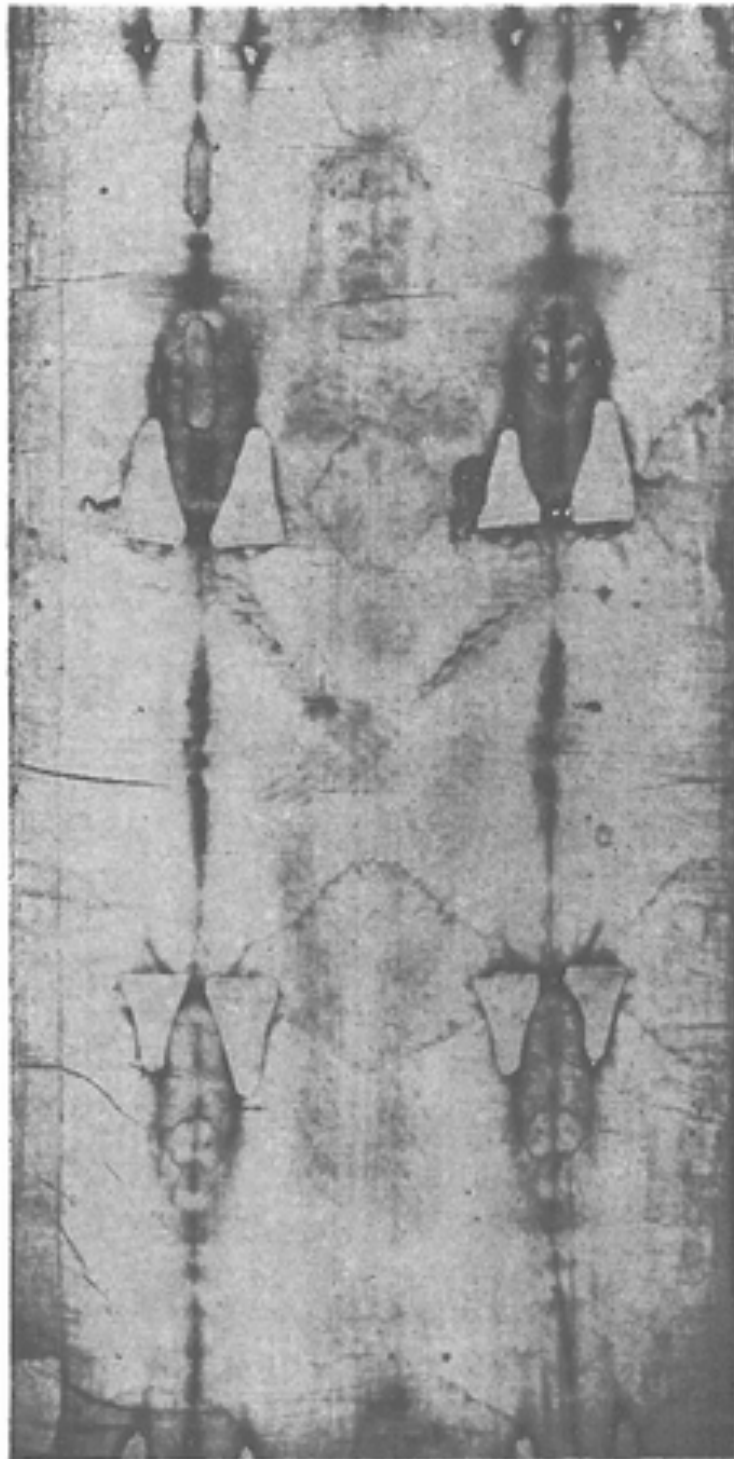
Patisk zakázán.

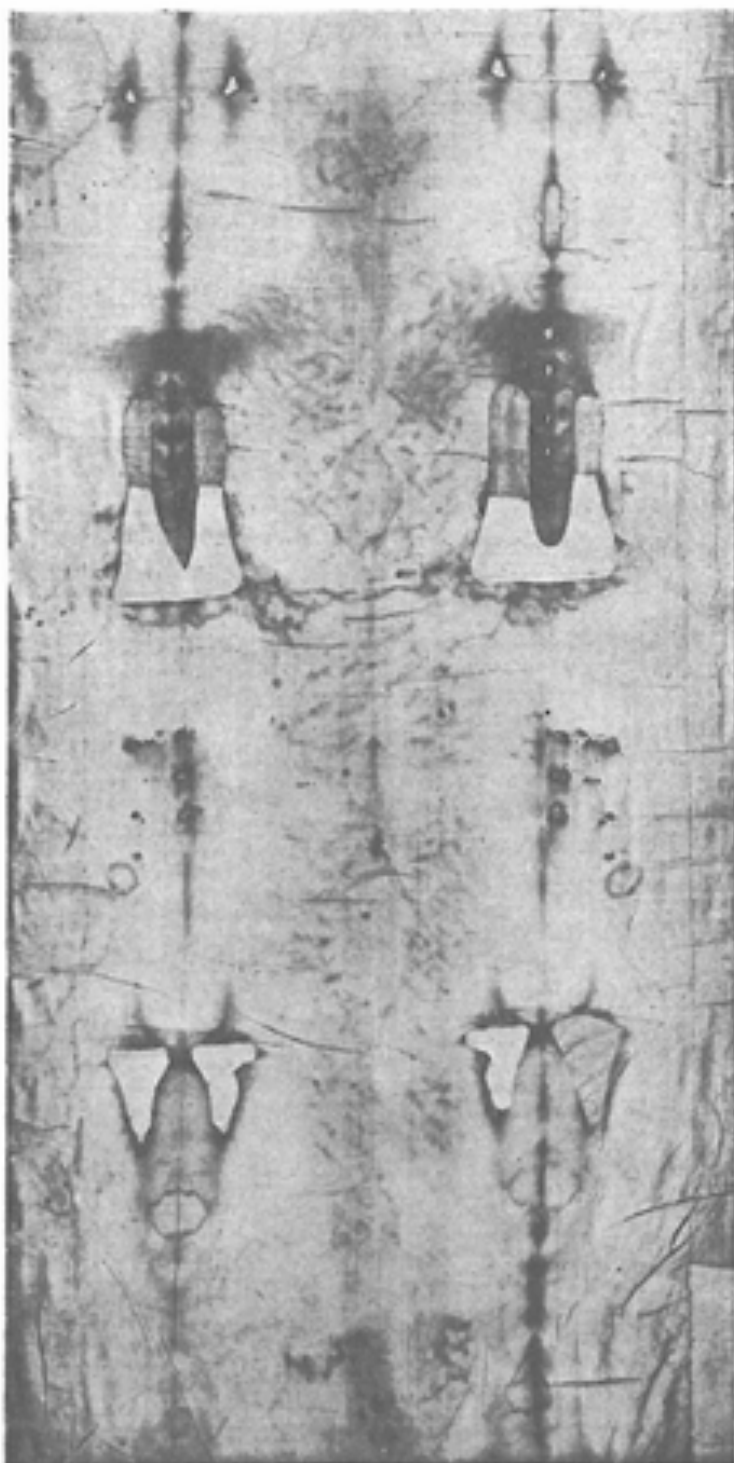
Přední strana sv. rubáše na negativu fotografické desky
ukazuje pozitivně obrysy Kristovy.

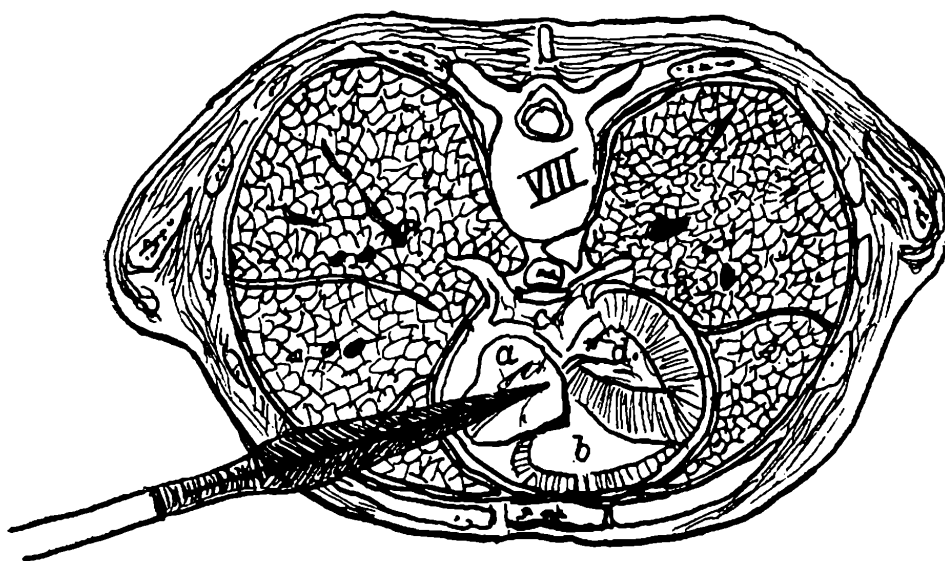
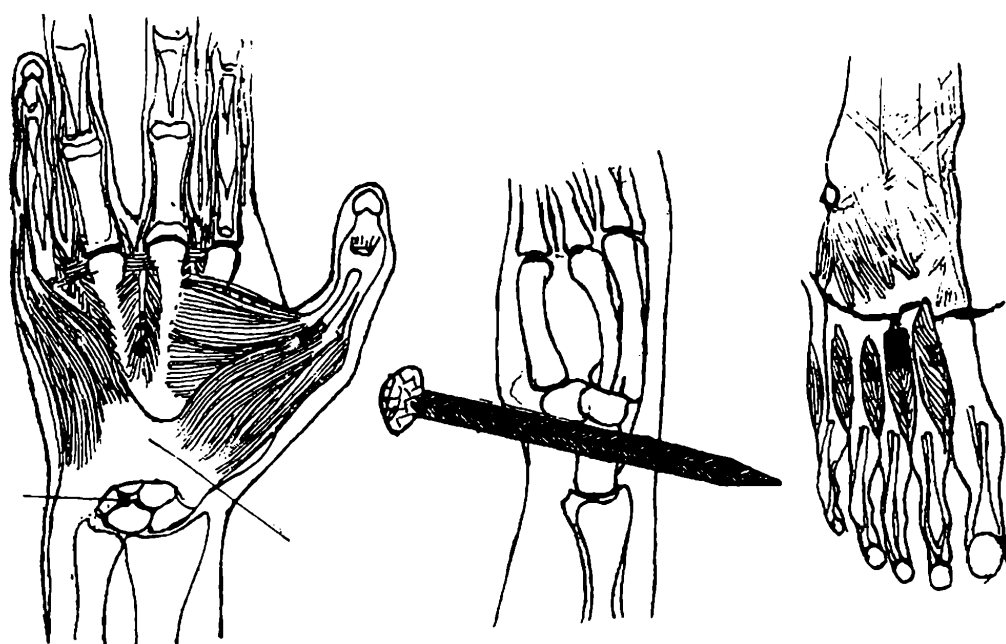
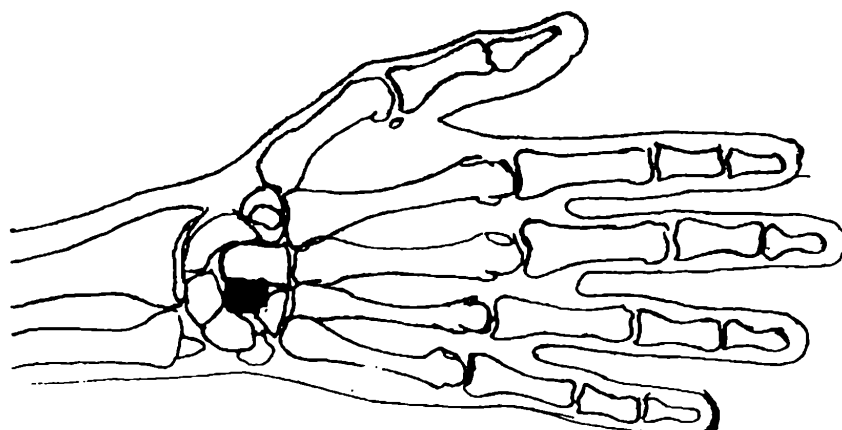
Zadní strana sv. rubáše na negativu fotografické desky.

Přední strana sv. rubáše, jak se jeví prostému oku (positiv). Otisky těla jsou čistě negativní.

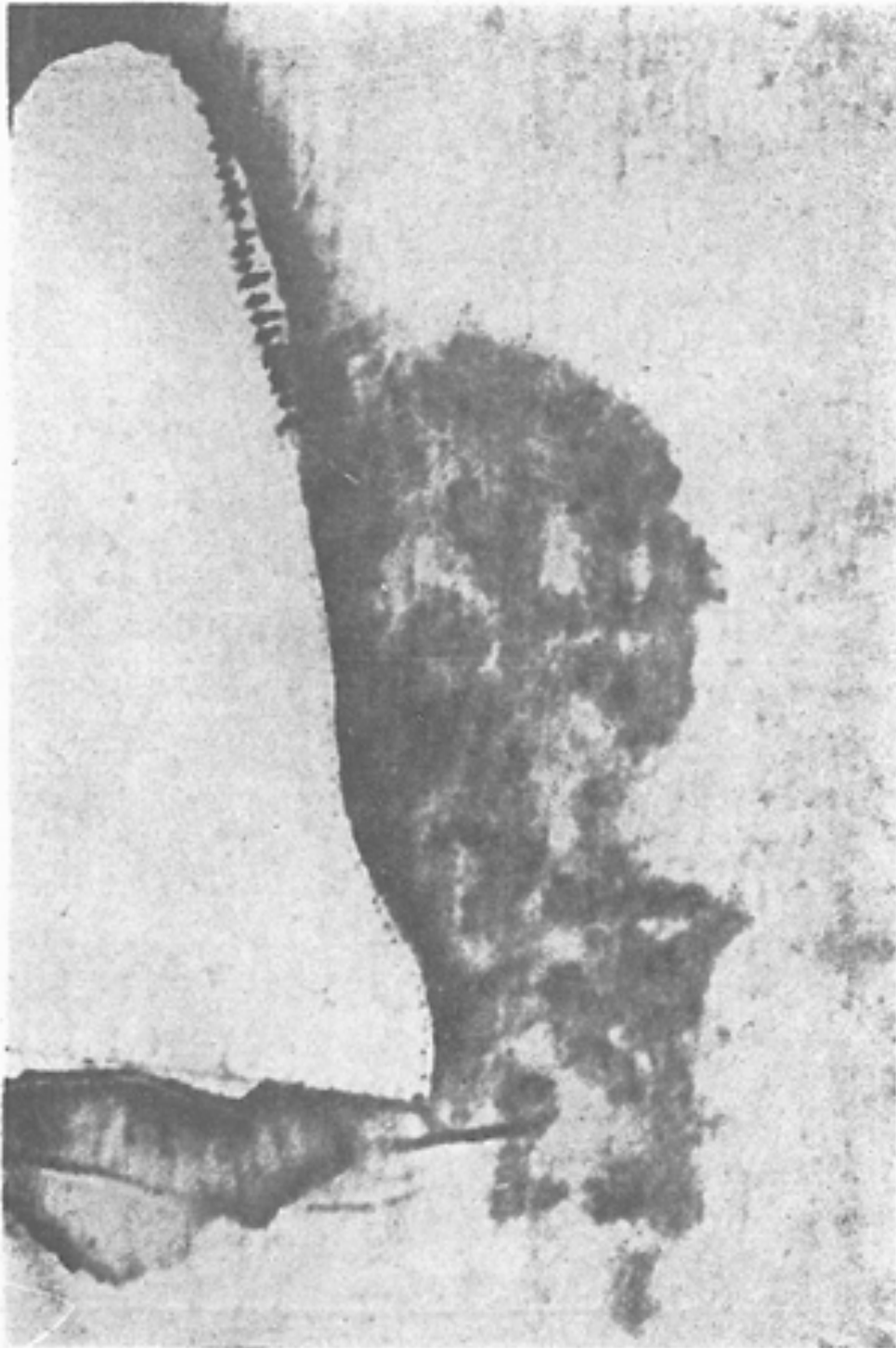
Zadní strana sv. rubáše, jak se jeví prostému oku (positiv).
Otisky těla jsou čistě negativní.

Anatomicko-röntgenologické skizzy prokazují správnost názorů i objevů Barbetových.

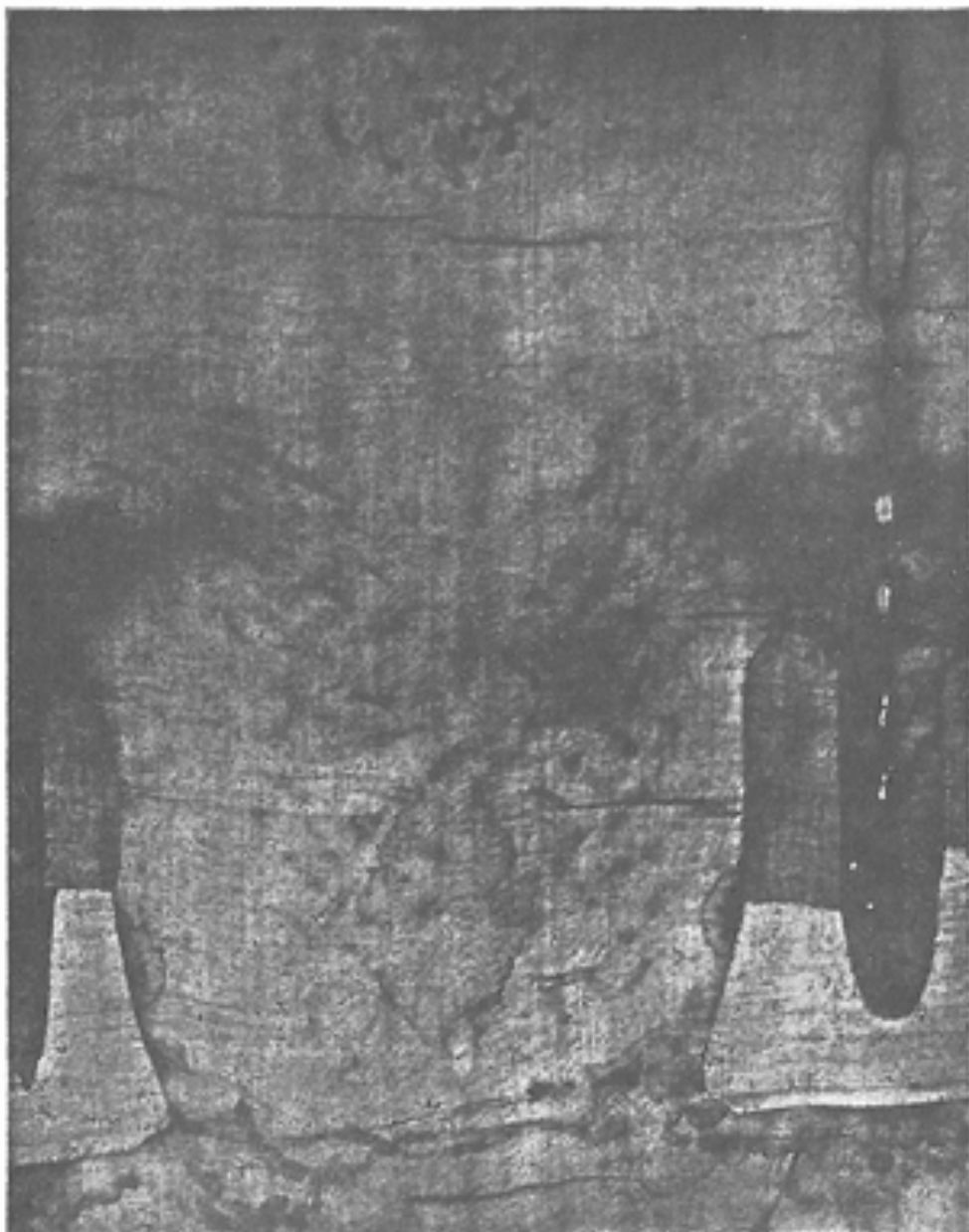
Místo probití levého zápěstí ukazuje krev za živa se vyřinuvší. — Tkáň sv. hrob. plátna nejzřetelněji viditelná.

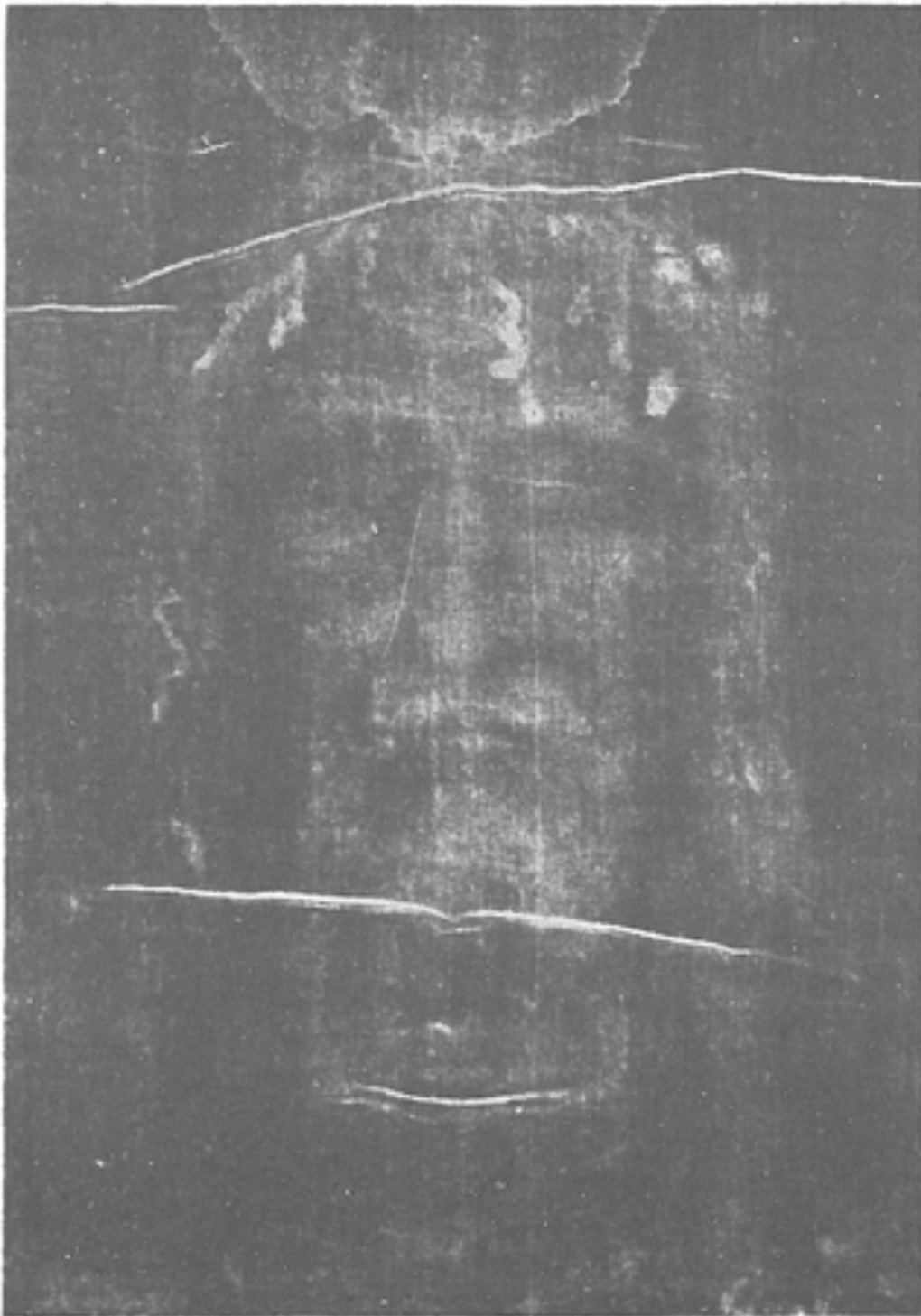
Rána v pravém boku mezi 5. a 6. žebrem. Krev z ní vyteklá jeví zřejmě sraženiny promísené serem krevním.

— Skutečná ilustrace slov sv. Jana 19, 34:

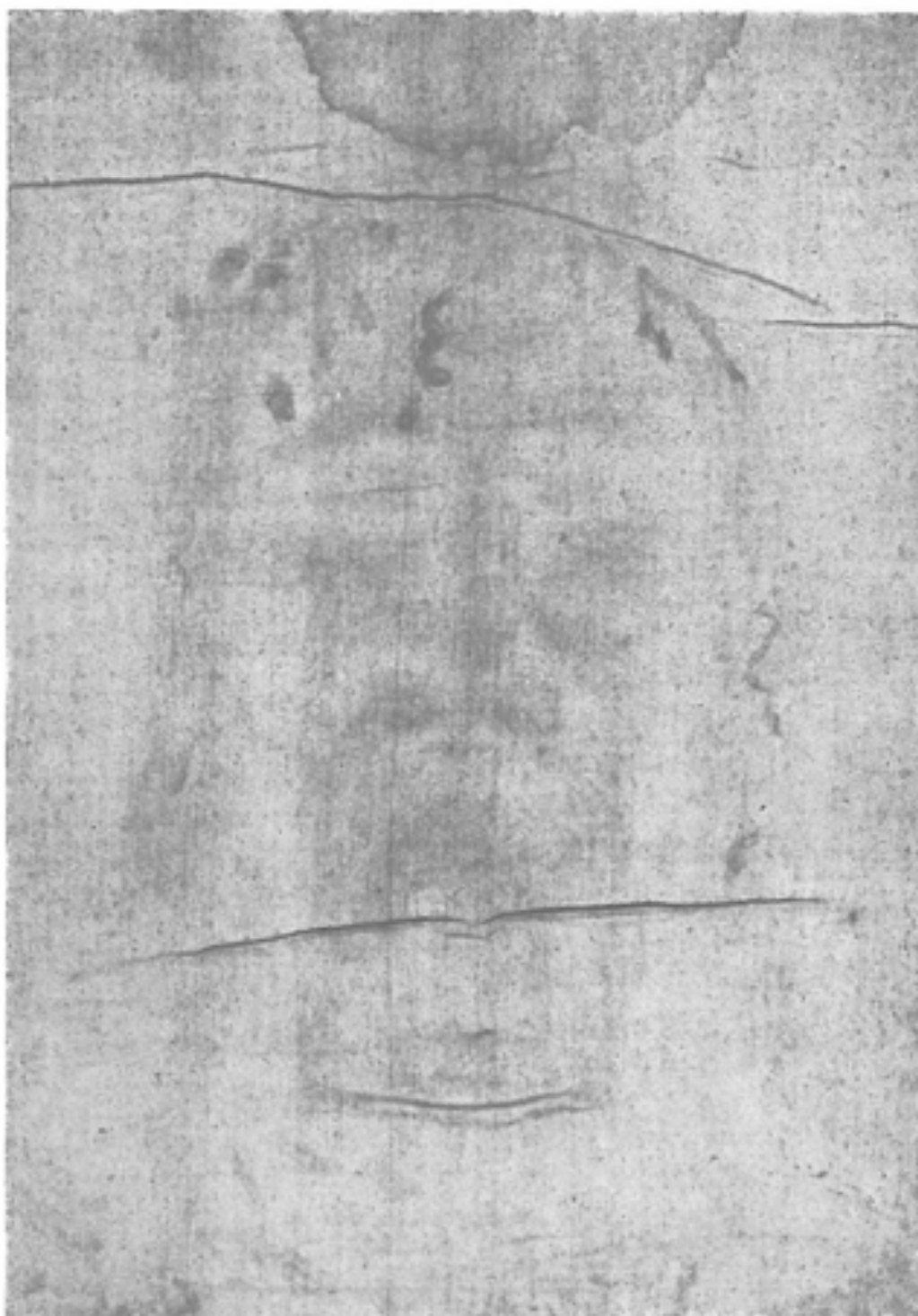
»— a hned vyšla krev a voda«.

Záda Spasitelova na sv. rubáši. Krvácení v zátýlí od trnové koruny. Stopy strašného bičování. V pravo na rameni »šesté« stigma, dole kol beder potůčky posmrtné krve a prosákliny syrovátky krevní.

Božská Tvář na desce fotografické (Enrie 1931).
Jest zřejmě viděti krev z trnové koruny, jakož i ztýrání
Spasitelovo. Krevní skvrny jsou zde negativně, obrysy
pozitivně.

Božská tvář v otiscích sv rubáše (Enrie 1931.)
Obrysy Spasitelovy jsou vyznačeny negativně, krevní
skvrny pozitivně.

Sestra sv. Terezičky z Lisieux. Céline takto napodobila Božskou Tvář dle sv. rubáše turinského.

Kaple paláce královského v Turině, Guerinim postavená — jež chová stále sv. rubáš.

